

glasilo
rudarsko
elektroenergets
kombinata
zasavje

srečno

Ob rojstnem dnevu
naše republike — 29. novembru

čestitamo vsem delavcem kombinata,
drugim krajanom in občanom
ter bralcem našega glasila,
pa tudi vsem poslovnim prijateljem!

35 let republike

» ... Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije kot največje in edino predstavništvo volje vseh narodov Jugoslavije odloča:

1. da se Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije konstituira v vrhovno zakonodajno predstavniško telo Jugoslavije kot vrhovni predstavnik suverenosti narodov in države Jugoslavije kot celote in da se vzpostavi nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije kot organ z vsemi značilnostmi ljudske vlade, preko

katerega bo Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije izvajal izvršilno funkcijo;

2. da se izdajalski jugoslovanski pobegli vladi odvzamejo vse pravice zakonite vlade Jugoslavije in posebej, da zastopa narode Jugoslavije kjerkoli in pred komerkoli;

3. da se pregledajo vsi mednarodni dogovori in obveznosti, ki so jih v tujini v imenu Jugoslavije sklenile izdajalske vlade, zato da se razveljavijo ali ponovno sklenejo oziroma odobrijo, in da se ne priznava-

jo mednarodni dogovori in obveznosti, ki bi jih morebiti v prihodnje sklenila v tujini pobegla, tako imenovana »vlada«;

4. da se Jugoslavija zgradi na demokratičnem federativnem načelu kot državna skupnost enakopravnih narodov;

5. da se vsi ti sklepi oblikujejo v posebnih sklepih AVNOJ.

Tako je bilo napisano v deklaraciji drugega zasedanja AVNOJ, ki je bilo 29. novembra 1943 v Jajcu.

Od tega zgodovinskega zasedanja AVNOJ je minilo 35 let. Sklepi, ki so bili sprejeti na tem zasedanju so postali resničnost. Borci so zamenjali puške za krampe in lopate, pridružili so se vsi ostali Jugoslovani in pričeli drug boj, boj za obnovo porušene domovine.

Na tleh s krvjo in solzami prelite domovine se je pričela dvigati nova industrija, zrasle so nove proge, ceste, mostovi, skratka začelo se je novo poglavje v zgodovini narodov Jugoslavije.

Letošnje praznovanje dneva republike pa ima še poseben pomen. Smo v letu partijskih, sindikalnih in mladinskih kongresov. Vse te organizacije ugotavljajo, da so v zadnjem obdobju storile odločen korak naprej v pogledu razvoja samoupravne socialistične demokracije, zadali pa so si tudi nalogo, da mora biti še boljše.

Uspehi, ki smo jih dosegli v letih med kongresi, ko smo uresničevali ustavna določila in določila zakona o združenem delu, potrjujejo vsekakor avantgardno vlogo zveze komunistov v naši družbi in tudi spoznanje, kako jo delavci potrebujemo. Na letošnjih kongresih smo se dogovorili, kaj moramo storiti, da bi delavci svobodno, samostojno in enakopravno odločali o pogojih in rezultatih dela, o vsem tistem, o čemer rečemo razširjena reprodukcija in kar bi morala zajemati naša samouprava.

Ko tako razmišljamo o vlogi in pomenu vseh družbenopolitičnih organizacij, posebno pa o pomenu zveze komunistov v naših nedavnih revolucionarnih spremembah na področju družbenoekonomskih odnosov in sistema socialističnega samoupravljanja, se spominjamo vsega, kar smo v teh letih storili, da bi izbojevali resnično delavsko oblast in da bi tudi vedeli, kaj naj z njo počnemo. Na kongresih smo predvsem sklenili naj deluje med ljudmi, naj vzpodbuja, pridobiva, organizira in usmerja naša hotenja,

samoupravna in socialistična etika slehernega delavca, občana, državljana v boju za lepši jutrišnji dan.

Ob dnevu republike čestitamo vsem članom kombinata REK Zasavje, vsem borcem

NOB in vsem občanom Zasavja.

Samoupravni organi
in družbenopolitične
organizacije
REK Zasavje

8. kongres sindikalov Jugoslavije je končal svoje delo

V času od 21. do 23. septembra t.l. je potekal v Beogradu v Domu sindikatov, 8. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije. Udeležilo se ga je 1.383 delegatov, poleg teh pa je bilo na kongresu navzočih še čez 100 delegatov sindikalnih organizacij ter preko 500 reporterjev, novinarjev in snemalcev. Mnogo je bilo tudi tujih gostov.

Ob otvoritvi je imel govor predsednik republike Tito, za tem pa je imel predsednik sveta zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak referat: »Zveza sindikatov Jugoslavije v borbi delavskega razreda za razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in političnega sistema socialističnega samoupravljanja«. Za tem so delovale razne komisije. Teh je bilo sedem. Zadnji dan kongresa pa je bila plenarna seja. Kongres se je predvsem zavzel za pospešeno uresničevanje družbenega dela, za ostro borbo proti pojavom nastajanja novih centrov moči, ki jih vsiljuje prekipela poraba, ki vključuje tudi naraščanje osebnih dohodkov čez produktivnost. Govora je bilo tudi o brezposlenosti in o drugih žgočih problemih.

Več o poteku kongresa bomo pisali v naslednji številki našega glasila.

10 let termoelektrarne Trbovlje II — moči 125 MW

V petek, 24. novembra 1978 je poteklo 10 let odkar je svečano pričela obratovati nova elektrarna Trbovlje II — moči 125 MW. Izgradnja elektrarne je bila končana v avgustu 1968. leta in 13. septembra smo pričeli s poizkusnim obratovanjem.

V teh desetih letih smo v novi elektrarni proizvedli 4.821 GWh, kar pomeni, da je obratovala 52.702 uri, to pa da povprečno 91 MW/uro.

Po letih je bila proizvodnja električne energije in poraba premoga naslednja:

Leto	Ur obrat.	Proizv. GWh	Povpr. obrem. MW/uro	Poraba premoga ton	Specif. poraba premoga kg/kWh	Dobava premoga ton
1968	874	76	87	63.779	0,84	515.622
1969	3.829	374	98	339.042	0,91	659.512
1970	5.646	530	94	505.966	0,95	760.615
1971	5.456	555	102	588.811	1,06	860.720
1972	5.280	469	89	485.701	1,04	765.434
1973	5.501	470	85	482.783	1,03	709.349
1974	3.912	351	90	347.516	0,99	677.364
1975	5.685	523	92	525.099	1,00	775.552
1976	6.833	619	91	664.510	1,07	912.817
1977	6.037	555	92	601.186	1,08	809.970
1978						
(do 1. 11)	3.648	299	82	340.123	1,14	555.803
Skupno v 10 letih	52.701	4.821	91	4.944.516	1,03	8.002.758

Iz tabele ja razvidno, da je elektrarna obratovala letno povprečno 5.270 ur in da je znašala povprečna obremenitev 91 MW/uro. Podatki jasno kažejo, da ne dosegamo nazivne moči turbogeneratorja 120 MW. Vzrok nedoseganja polne moči je v kotlu, ki je sicer nazivne moči 380 ton pare na uro. To pa ne dosegamo zaradi premajhnega kurišča, ki ima za posledico močno žlindranje v kurišču pri višjih obremenitvah kotla.

Torej kotla niso dimenzionirali po dostavljenih vzorcih premoga, predvsem pa niso upoštevali tališča pepela. Tako smo primorani obratovati z obremenitvijo do 105 ali največ 110 MW na sponkah generatorja odvisno od žlindranja v kurišču. V času obratovanja in po dolgem proučevanju tega problema smo ugotovili, da so Poljaki dobavili za TE Morava v Srbiji, ki je bila istočasno v gradnji tudi svoj tipski kotel 380 t/h kot za nas. Razlika v naročilu pa je bila v tem, da je TE Morava iskala kotel za kurjenje 9 različnih vrst premoga iz raznih rudnikov v Srbiji, mi pa kotel za 3 asortimane premoga iz Zasavskih premogovnikov. Vsekakor bo to iskustvo nujno upoštevati pri izbiri kotla za novo elektrarno Trbovlje III.

V teh 10 letih obratovanja smo v elektrarni pokurili skupno 4.944.516 ton premoga, kar ustreza približno triletni proizvodnji Zasavskih premogovnikov. Torej je bil dosežen skupen cilj rudarjev in delavcev termoelektrarne Trbovlje, ko smo v začetku leta 1962 pričeli skupno načrtovati izgradnjo nove elektrarne, moči okrog 100 MW. Zamisel se je rodila na posvetovanju o problemih in nadaljnjem razvoju industrije v Trbovljah, ki ga je organiziralo društvo inženirjev in tehnikov 22. februarja 1962. Predvsem pomemben je bil referat o možnosti eksploatacije kalorično manjvrednega premoga, ki je v prejšnjih letih ostajal v jamah zaradi zahtev po čimbolj kvalitetnem premogu. Po nešteti skupnih akcijah je bila gradnja nove elektrarne odobrena v začetku 1964. leta.

V jeseni istega leta je bil izbran dobavitelj in podpisana pogodba. Velike izbire med dobavitelji ni bilo, ker je bila nabava že vnaprej dirigirana v eni izmed vzhodnih držav: ali na Češkem ali na Poljskem. Odločitev je bila za vse tri 100-MW elektrarne (Morava, Plovin, Trbovlje) enaka: dobava opreme bo iz Poljske.

Poleg reševanja nešteti problemov, ki so nastajali pri obratovanju nove elektrarne v

teh desetih letih, je bilo proučevanje načina sanacije dimovodnih naprav izredno težka in važna naloga. Konec leta 1973 je prišlo do odločitve, da zgradimo 360 m visok dimnik na koti, kjer stoji elektrarna. Z gradnjo dimnika smo pričeli v jeseni 1974. leta in skozenj pričeli spuščati dimne pline na predvečer prvomajskih praznikov leta 1976, ko je bil končan letni remont v novi elektrarni. Gradnja dimnika je torej trajala eno leto in 8 mesecev in se je končala 15 dni pred pogodbenim rokom. Dimnik je po sporazumu z merodajnimi v republiko dimenzioniran tako, da bo možen priključek še ene proizvodne enote, moči stopetdeset MW. Tako je ena izmed glavnih nalog Rudarsko elektroenergetskega kombinata Zasavje, čimprej priključiti na novi dimnik še to novo proizvodno enoto.

Po odločbi republiškega sekretariata za urbanizem SRS, moramo postaviti še mrežo merilnih mest v naseljih, ležečih nad 600 m nadmorske višine v polmeru 8 km od novega dimnika, kar je v teku odnosno v izdelavi. S tem bo končana sanacija onesnaževanja okolja iz nove elektrarne in upamo, da nam bo končno izdano uporabno dovoljenje za obratovanje te elektrarne.

Desetletnico obratovanja nove elektrarne smo proslavili z majhno interno prireditvijo, v soboto, 25. novembra ob 17. uri popoldne, v prostorih telovadnega društva Partizan.

Ob tej priliki smo se spomnili tudi jubileja 64-letnice začetka proizvodnje električne energije v »stari elektrarni Trbovlje«. Konec leta 1974 smo namreč le tiho slavili 60-letnico, od kar je bila na lokaciji ob Savi konec leta 1914 zgrajena elektrarna, ki je v začetku 1915. leta pričela s proizvodnjo električne energije. Ta je doživela v teku teh let niz sprememb in usposoblila nešteto kadrov za proizvodnjo električne energije v termoelektarnah. Danes je zastarela in neekon-

mična in je nujno, da se obstoječi kadri čempreje preselijo v planirano novo elektrarno Trbovlje III.

Anton Kočar

Perspektive nadaljnjega odkopavanja v jami Dol

V jami Dol sedaj odkopavamo strm premogov sloj, povprečne debeline cca 4 m in smerne dolžine 400 m. Talnina in krovina so nekdanj pri odkopavanju nad koto 250 zaradi kompaktnosti omogočale zelo uspešno odkopavanje sloja z vertikalno koncentracijo.

Ker jamo Dol nismo pravočasno odprli po celotni dolžini sloja, smo nižje ležeče sloje pod koto 250 odprli z vpadniki in šahti. Nastal je problem odvodnjavanja, ker je bilo potrebno iz posameznih etaž črpati vodo na Zvezno obzorje kote 250. smo odkopavali sloje v Srednjem sektorju, Zapadnem sektorju — južno krilo.

V času odkopavanja omenjenih slojev smo odpirali D-polje pod koto 250 in A-polje pod koto 200 z dvema vpadnikoma in dvema šahtoma do kote 160, kjer je tudi glavno črpališče jame Dol.

Po končanih investicijskih delih smo pričeli odkopavati sloja v D-polju ter kasneje sloja v A-polju na koti 190. Proizvodnja premoga iz prvih treh etaž v D-polju in etaže v A-polju je bila zadovoljiva, čeprav je pri odkopavanju zapadnega dela D-polja prišlo do težav pri odkopavanju zaradi velikih pritiskov, dotokov vode iz stropa ter zapolnjevanju odkopov s težko gnetljivo glino.

Se večje težave pri odkopavanju pa so bile na etaži 250/4 ter sedaj na etaži 250/5 in koti 190 v D-polju, kjer sploh ni mogoče odkopavati sloja z odkopi zaradi prevelikih pritiskov ter porušitve in zapolnitve le-teh s težko gnetljivo glino. Zaradi tega je bilo več posvetov in končno je bilo dogovorjeno, da se sloj v D-polju — zapadno krilo odkopava z dolgimi stebri. Tudi pri odkopavanju z dolgimi stebri pride do izrivov težko gnetljive glin in zaradi tega so precejšnje odkopne izgube. V času odkopavanja prvih etaž v D-polju pod koto 250 smo odkopavali tudi etažo v A-polju na koti 190, kjer je bilo odkopavanje normalno in dosegale smo odkopne storitve 16 t /šiht.

V času odkopavanja etaže v A-polju kota 190, smo pripravljali spodnjo etažo na koti 180, kjer smo na vzhodnem delu sloja začeli odkopavati v mesecu oktobru. Odkopavanje in pridobivanje je potekalo normalno nekaj dni, temu pa je sledilo že več izlivov mokrega zdrobljenega premoga po progi (tudi do 40 m³ pri enem izlivu) in dotoka vode do 300 l/min.

Kljub številnim težavam in zastojem, o katerih smo že pisali v našem glasilu, je rekonstrukcija opekarne v zaključni fazi. Nedokončan je le še objekt zoričnice. Ta objekt in še nekatere druge objekte sanitarije, sušilnice, smo gradili vzporedno s potekom proizvodnje. Gradbena dela na zoričnici so sicer končana, ni pa še dobavljena in montirana naročena oprema. Za dobavo in montažo opreme smo 13. 12. 1977 sklenili pogodbo s Fabriko strojeva i ljevaonico železa DALIT iz Daruvara, z rokom dobave in montaže v drugem trimesečju leta 1978. Kljub pogostim inter-

Zaradi omenjenih težav, ki so nastale v jami, je proizvodnja padla, čeprav so fizični napor zaposlenih mnogo večji kot v času normalnega odkopavanja. Ves čas, odkar odkopavamo D-polje pod koto 250 in A-polje pod koto 200, so velike težave pri transportu premoga po trakovih iz kote 160 na koto 250 (velikokrat se pretrga trak, verjetno zaradi slabe kvalitete), težave pa so tudi pri odvodnjavanju, ker nimamo ustreznih črpalk za črpanje vode na Zvezno obzorje.

Novih odpiralnih del v jami Dol pod koto 250 ne izvajamo, ker je predvidena z ureditvijo nove transportne poti v jami Hrastnik, premestitev rudarjev Dola na delovišča jame Hrastnik.

V jami Dol je še možno odkopavati do kote 160 okoli 60.000 ton premoga, brez upoštevanja odkopnih izgub.

Zavoljo teh razlogov je težko govoriti o sedanjih perspektivah odkopavanja v jami Dol, nadaljnje perspektive pa so v tem, da jamo Dol odpremo iz jame Hrastnik in to iz VII. ali kasneje iz IX. obzorja.

Jože Kandof

Gramat zaključuje rekonstrukcijo opekarne

vencijam naše nabavne službe, do danes še ni dobavljena vsa oprema, čeprav je skrajni rok t.j. 30. 6. 1978, že zdavnaj potekel. Del opreme, ki je že dobavljen, je možno montirati, vendar izvajalec do danes še ni pričel z montažo, čeprav smo to zahtevali. Dobavitelj opreme in izvajalec del opravičuje skoraj šestmesečno zamudo s tem, da imajo težave z dobavo potrebnega materiala in da se jim ne izplača montirati le del opreme ter da bodo opravili montažo v celoti, ko bodo uspeli dobaviti vso opremo. Glede na tolikšno zamujanje pogodbenega roka dobavitelja, je težko

predvideti kdaj bo dobavljena in zmontirana vsa oprema.

Ostali objekti rekonstruirane opekarne so končani in že služijo svojemu namenu. Z rekonstrukcijo opekarne so bila odpravljena najtežja fizična dela pri visoki temperaturi v peči in nekatera druga težka fizična dela. Poleg tega pa so se bistveno izboljšali delovni pogoji vseh delavcev na opekarni.

Rezultati rekonstrukcije se že odražajo v povečani proizvodnji, predvsem pa pri povečanih učinkih (storitvah) in izboljšani kakovosti, ki se bo še izboljšala z dokončanjem zoričnice. V zoričnici bo glina odležavala in zoričila ter ne bo izpostavljena vremenskim vplivom. Pred rekonstrukcijo so bili na opekarni doseženi najboljši učinki v letu 1974 in jih vzamem kot izhodišče za primerjavo z doseženimi učinki v letu 1977, ko je bila dokončana I. faza rekonstrukcije in z doseženimi učinki v prvih devetih mesecih letošnjega leta:

Leto	Učinek enot na delav.	Indeks v primer. z l. 1974
1974	609	100,00
1975	549	90,10
1976	343	56,30
1977	738	121,20
I.—IX. 1978	911	149,60

Iz navedenih podatkov je razvidno, da so učinki v zadnjih dveh letih bistveno večji.

Tudi finančni rezultat TOZD GRAMAT se že izboljšuje. Na žalost pa to izboljšanje ne narašča premošorazmerno s proizvodnim učinkom, predvsem zaradi visokih obveznosti za odplačevanje anuitet za najete kredite. Največji porast predstavljajo anuitete za odplačilo inozemskega kredita, ki jih moramo odplačevati v šilingih. Ob sklenitvi kreditne pogodbe v letu 1974 je bila vrednost šilinga 0,97 din, pri plačilu anuitete 1. 11. 1978 pa je bila vrednost šilinga že 1,41 din. To predstavlja tečajno razliko za 45 % oz. drugimi besedami: za plačilo anuitete je bilo potrebno 45 % več dinarjev oz. anuiteta je bila v dinarjih za 45 %

višja, čeprav je v šilingih enaka. Bistveno se je podražila tudi električna energija in tudi ostali stroški naraščajo hitreje kot prodajne cene opečnim izdelkom. Cene opečnim izdelkom so podvržene samoupravnemu sporazumevanju med proizvajalci in potrošniki v okviru SR Slovenije. Poleg tega pa proizvodnja gradbenega materiala nima nobenih bonitet pri vplačilu obveznega posojila za nerazvita področja, kot je to primer pri premošornikih in elektrogospodarstvu ter ostalih TOZD, ki ustvarjajo dohodek v teh dejavnostih.

Že v času izvajanja rekonstrukcijskih del si je naša pro-

dajna služba prizadevala pridobiti tržišče, ki smo ga ob pričetku rekonstrukcije izgubili. V svojih prizadevanjih je popolnoma uspela tako, da s prodajo opečnih izdelkov nimamo problema. Povpraševanje je celo večje od naših proizvodnih možnosti. V cilju, da bi zadovoljili čimveč kupcev in ustvarili čimvečji dohodek, delavci TOZD GRAMAT praktično ne poznamo prostih sobot, ker delamo vse sobote. Za normalno delo nam primanjkuje delavcev, ker se zaradi nižjih OD na TOZD GRAMAT raje zaposlijo v drugih TOZD in delovnih skupnostih.

Ivan Slanšek

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. I. do 15. XI. 1978

PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

TOZD	plan	doseženo	doseženo ±	%
P. Hrastnik	258.850	253.987	— 4.863	98,1
P. Ojstro	294.100	270.123	—23.977	91,8
P. Trbovlje	448.860	412.817	—36.043	92,0
P. Kisovec	91.590	94.920	+ 3.330	103,6
P. Kotredež	159.110	147.140	—11.970	92,5
RŠC	36.400	40.783	+ 4.383	112,0
REK Zasavje	1.288.910	1.219.770	—69.140	94,6

PROIZVODNJA EL. ENERGIJE (MWH) V TET

PE I	85.000	63.607	74,8
PE II	395.500	333.566	84,3
KE	31.500	1.752	5,6

PROIZVODNJA GRADBENEGA MATERIALA

TOZD	letni plan	doseženo	%
HRASTNIK			
— betonarna (kos)	103.000	73.667	71,5
— kamnolom (m ³)	16.000	11.397,5	71,2
— toplarna (Gcal)	14.840	11.562,3	77,9
GRAMAT			
— opekarna (kos)	9.000.000	7.572.148	84,1
— kamnolom (m ³)	34.000	37.857	111,3
ZAGORJE			
— kamnolom (m ³)	160.000	113.069	70,7

STORITVE, OSTALA PROIZVODNJA

— RGD (din)	148,627.520	114,500.000	77,0
— Avtoprevoz (t/km)	6,600.000	7,163.048	108,5
— IMD (ure)	281.040	346.206	123,2
— KET (Gcal)	21.500	16.500	76,7

Erika Kavčič

Izboljšava pri zvrtačevalcu A

Zvrtačanje premoga na separaciji premoga Trbovlje predstavlja velike težave zaradi velikega števila zaposlenih (5 del./tretjino), ki morajo biti sposobni za jamo, po možnosti pa morajo biti mlade delovne moči.

Težave so nastopile v konicah zvrtačanja in ob malicah (le na dopoldanski izmeni), stalno je bila navzoča nevarnost poškodb prstov, rok itd. pri spenjanju vozičkov.

Obložitev v času velike odsotnosti z dela (dopusti, bolani, neopravičeni izostanki) v letnem času ter po praznikih.

Slabo ovrednoteno je delovno mesto, s tem pa je podana nezainteresiranost zaposlenih za ta dela.

Na splošno je velika fluktuacija zaposlenih v TOZD Separacija premoga Trbovlje, zaradi slabih pogojev dela, neurejenih sanitarnih prostorov, vremenskih neprilik (mraz, dež), velikega ropota itd.

Zvone Zajc si je pripravil štanogo — žvečilni tobak, Štefan Zalezina pa cigareto pred odhodom na delo v jamo TOZD Premogovnik Trbovlje.

Za nemoteno obratovanje separacije in s tem vseh TOZD proizvodnje premoga smo morali navedene probleme reševati z nadurnim delom. Zaradi preutrujenosti zaposlenih, ki so opravljali nadurno delo, je nastajal odpor in so raje šli v bolniški stalež.

Posledica vsega tega je bila, da so pristopili k modernizaciji zvrtačališč. Ker so v svetu najbolj razširjene zavorno pospeševalne enote, ki jih izdeluje med drugimi tudi podjetje PHLIG-HECKEL-BLEICHERT (PHB) iz Zvezne republike Nemčije, smo nabavili zavorno pospeševalne enote pri tej firmi.

Zaradi praktičnosti zvrtačanja smo montirali pospeševalne enote najpreje v zvrtačališču A. V primeru okvare na pospeševalnih enotah je možno zvrtačati rovno-komercialni premog v zvrtačališču C ter ga transportirati proti težko tekočinski separaciji.

Montažo pospeševalnih enot smo opravili 15. in 16. 10. 1978 v zvrtačališču A.

Ena zavorna pospeševalna enota je nastavljena tik ob zvrtačalcu pri izstopu praznega vozička, ki potisne voziček proti drugi zavorno pospeševalni enoti preko vzmetne kretnice.

Druga zavorno pospeševalna enota pa sprejme voziček, ga ustavi in nato se kolo pospeševalnika zasuče v smer proti spodnji verigi ter potisne voziček v navedeno smer. Če želimo dostaviti vozičke v težko tekočinsko separacijo za nakladanje jalovine, pa strežnik zvrtačalca usmeri obračanje kolesa v smer gibanja vozička kadar pride do zavorno pospeševalne enote in ga potisne proti nadkopu v katerem je vgrajena spodnja veriga.

Nakloni tirov pa so tako urejeni, da vozički pretečejo razdalje P_1 do P_2 in P_2 do spodnje

verige brez vmesnega ustavljanja.

Za normalno obratovanje smo morali sprejeti nekaj ukrepov. Ti so:

— bolj vestno in kvalitetno popraviljanje vozičkov;

— vse vozičke popravljamo na separaciji;

— v izdelavi je projekt za jamsko popraviljalnico, ki bo v prečnici med B in C rovom;

— nabavljati moramo bolj kvalitetne rezervne dele za jamske vozičke;

— v novi delavnici jamskih vozičkov moramo doseči kvalitetnejše popraviljanje, predvsem pa povečati število od sedanjih okoli 18 voz na najmanj 25 voz/dan;

— pristopiti moramo k obnavljanju jamskih vozičkov, ki so v slabem stanju.

Delo v zvrtačališču A trenutno opravljata le dva delavca na tretjino, namesto prejšnjih petih na tretjino pred montažo zavorno pospeševalnih enot. V obeh zvrtačališčih bomo zmanjšali 18 del/dan z ugraditvijo še zavorno pospeševalne enote v zvrtačališču C.

Zmogljivost zavorno pospeševalnih enot je 4—5 voz/min. v normalnih pogojih dela, kar zadostuje za našo proizvodnjo.

Slavko Kondič

Bistvene značilnosti novega nagrajevanja

Delavci, združeni v SOZD REK Zasavje, so na referendumu v mesecu juliju letošnjega leta, sprejeli spremembe pravilnika o osnovah in merilih delitve sredstev za osebne dohodke, drugih osebnih dohodkov, osebnih prejemkov in sklada

skupne porabe. Sestavni del navedenega pravilnika so tudi osnove in merila za stimulatивно nagrajevanje po delu in rezultatih dela za zaposlene v jami, za organizatorje proizvodnje in ostale zaposlene v REK Zasavje.

Bistvena značilnost novih osnov in meril za nagrajevanje po delu in rezultatih dela je, da je bila postavljena ista osnova za vse zaposlene na REK. Prejšnji pravilnik za OD je slonel na 100-% delavniku prvopisanega kopača v TOZD. Do izdelave nove sistemizacije se je obdržala še stara razdelitev po faktorski udeležbi, z izjemo delovnih mest po novi organiziranosti.

Prvotni osnovi, kjer je bilo 100 točk potrebno pomnožiti z vrednostjo točke 1,85 in količnikom za preračun iz neto v bruto 1,4687, se je tekom leta povečala vrednost točke od 1,85 na 2,04, kar pomeni povečanje za okrog 10 %. Poleg tega so se spremenile dajatve v posameznih občinah v Zasavju, tako da znaša skupni količnik od 1. 7. 1978 — 1,4198.

V času uporabe novih osnov in meril so bile opravljene še manjše dopolnitve in popravki.

Pri zaposlenih v jami na merljivem delu, je bila ukinjena stimulacija na preseganje storitve po tabeli in je stimulacija zajeta v preseganju osnov in meril za stimulatивно nagrajevanje po delu in rezultatih dela.

Pri organizatorjih proizvodnje je bila uvedena stimulacija z ozirom na doseganje lanskih obveznosti. Naknadno je bilo dopolnjeno zaradi izenačitev kriterijev, da je možno tudi mesečni plan spremeniti preko meseca (vendar v okviru sprejetega letnega načrta), če se menjajo pogoji dela v jami, kot je bil postavljen pri zaposlenih na merljivem delu v jami. Prvotna stimulacija je bila zmanjšana iz razmerja 2:1 (v korist osebnih dohodkov) na 1:1 napram doseženi proizvodnji. Za % preseganja

oz. nedoseganja proizvodnje se spreminja v istem razmerju tudi OD organizatorjev proizvodnje.

Vsi ostali zaposleni v REK, katerih delo se ne da neposredno izmeriti, pa so ostali na ocenjevanju. Višina njihovega OD, zlasti stimulacije, pa je odvisna od celokupne uspešnosti gospodarjenja v REK. Višina stimulacije je dogovorjena glede na uspešnost poslovanja.

Osnove in merila za stimulatивно nagrajevanje po delu in rezultatih dela so zaposleni

sprejeli na referendumu, zato je stremeti za tem, da se preide na plačevanje po sprejetih aktih. Odstopanja so možna le v izjemnih primerih in v okvirjih, ki jih osnove in merila za stimulatивно nagrajevanje po delu in rezultatih dela dopuščajo oz. določajo.

Nove osnove in merila so izdelana tako, da spodbujajo vse po novi organiziranosti, da si čimbolj prizadevajo za doseganje in preseganje planskih obveznosti ter s tem poslovne uspešnosti celotnega REK Zasavje.

Jože Herman

Remont TET II je končan

Odkar je bil v teku velik remont TET — v TOZD PE 2, smo si prizadevali, da bi nam kdo od tovarišev iz DO TET lahko napisal prispevek o pripravah in poteku ter rezultatih opravljenega remonta PE 2. To nam v uredništvu ni uspelo, zato se poslužujemo podatkov, ki jih je dal na razpolago Anton Urankar, dipl. inž., tehniški vodja DO TET, uredniku mesečnika »Elektrogospodarstvo«. Uredništvo namreč želi na vsak način seznaniti člane kolektiva in ostale bralce našega glasila, o tem velikem delu, ki so ga opravljali v TET tri mesece, kajti s tem remontom je bilo povezano marsikaj, predvsem proizvodnja premoga v jami TOZD Premogovnik Trbovlje. Remont je bil medtem sredi oktobra tudi uspešno končan in PE 2 od takrat dalje normalno obratuje.

Sogovornik je dejal, da remont niso tako enostavni, ker so kolektivi elektrarn močno odvisni od izvajalcev del, od njihove dobre volje, sploh pa od njihovih zahtev, ki jih postavljajo pred vodstva oziroma samoupravne organe elektrarn. V PE 2 so se odločili za »podaljšani« remont, k čemer jih je sililo stanje naprav, obnova

nekaterih njihovih delov in temeljita priprava vseh strojev za uspešno in še boljše obratovanje v prihodnje. To velja predvsem za termoelektrarno 2, medtem ko pri TET I, ni bilo posebnih problemov.

Remont naprav v TET 1 je trajal od 22. 4. do 21. 5. letos in je bil opravljen točno po načrtu v predvidenem roku. To je bil običajen redni letni remont, ki so ga opravile naše vzdrževalne delovne skupine brez težjih problemov, brez pomoči zunanjih izvajalcev del. Remont so izvedli na treh turbinah in enem kotlu, pri tem pa niso menjali nobenih delov na napravah.

V zvezi z izvajanjem remontnih del je sogovornik dejal, da je bil v načrtu TET predviden redni remont, ki ga opravljajo vsako leto. Tega so predvideli za razdobje od 15. junija, ko so ga dejansko tudi pričeli izvajati, pa do 14. oktobra. Rok trajanja remonta je bil določen na 92 dni. Na vprašanje zakaj »podaljšani« remont, je inž. Urankar dejal naslednje: »Kritična pot remonta, kot to imenujemo po naše v tehničnem smislu, je narekoval remont turbine pri generatorju. To je bil vzrok za

podaljšanje roka remonta. Pojavili so se namreč tudi nekateri nepredvideni problemi, ki smo jim morali hkrati s tem remontom tudi nujno rešiti.«

Od večjih del, ki jih je bilo treba redno opraviti velja omeniti ohišje srednjega tlaka, ki je postalo nezatesnjeno ali netesno. Zato ga je bilo treba na prirobnicah za 1,5 mm tuširati oziroma izravnati. Tem opravilom smo priključili še večja dela, ki so bila načrtovana že popreje ali jih zaradi kratkih rokov pri remontih nismo mogli preje izvesti. Med ta dela sodijo rekonstrukcija uparjalnih cevi v okviru sesalnih lin, zamenjava dveh zaves sevalnega pregrevalnika, zamenjava 200 cevni kolen grelnika vode, zamenjava 1200 m gumijastega traku za daljinjski transport pepela in žindre iz TET na odlagališče, zamenjava ohišij ventilatorjev za dimne pline in montaža nove napajalne črpalke. Poleg načrtovanih je bilo opravljenih tudi nekaj nepredvidenih del. Predvidena je bila sanacija navitja generatorja, ob pregledu pri remontu pa so dognali, da je stanje navitja zelo kritično in izolacija generatorja precej slabša kot so sprva predvidevali. Zato je bilo treba sprejeti izredne ukrepe, da ne bi prišlo kasneje, že po opravljenem remontu pri nadaljnjem obratovanju do morebitnih hudih ali celo katastrofalnih okvar, katerih posledice bi bile zlasti nevšečne za proizvodnjo energije in s tem vred za izpolnjevanje energetske bilance slovenskega elektrogospodarstva. Popravilo navitja generatorja so predvideli že lansko leto, prav tako tudi izolacijo na njem. Oba problema pa sta bila mnogo zahtevnejša in potrebna takojšnje rešitve. Zato so morali takoj in resno ukrepati. Izolacija je bila zaradi vibracije generatorja na nekaterih mestih že izrabljena do bakra. Komisija se je odločila za novo navitje in izdelavo nove izolacije generatorja. Priporočila pa je, da se zamenja navitje statorja ob remontu v prihodnjem letu. Kritična pot pri remontu je ta-

ko bila časovno dolga, da so težave lahko sproti reševali in je celotni remont tako potekal v okviru določenih rokov.

Urednik pa se je pogovarjal z inž. Urankarjem še o drugih problemih, predvsem o potrebni opremi, sodelovanju domačih delavcev, vzdrževalcev in drugih izvajalcev, ki so strokovno izvajali remont na posameznih napravah. Potrebno opremo in material za remont je bila pravočasno pripravljena, kar so predvideli že ob sestavljanju načrta. Posebej je dejal, da si v TET niso belili glav in delali skrbi zaradi potrebnih rezervnih delov, ki so jih že pred leti naročili pri inozemskih tovarnah, tako za kotle iz tovarne kotlov v Raciborzu na Poljskem za napajalne črpalke iz Halberga v ZR Nemčiji, za gonila iz tovarne Voith iz ZR Nemčije in za varnostne ventile iz zahodnonemške tovarne Sempel. Strokovnjaki iz teh tovarn so ves čas sodelovali pri domačih monerskih in vzdrževalnih skupinah. Pri remontu so bili polno zaposleni predvsem delavci vzdrževalnih in obratovnih skupin TET. Teh je bilo 150. Sodelovali pa so pri izvedbi remonta tudi Jugoturbina iz Karlovca pri remontu turbine, Hidromontaža iz Maribora pri varjenju cevni in kotlovskih naprav, Rade Končar iz Zagreba pri remontu generatorja, KIP iz Ljubljane pri obzidavi kotla in še nekatere manjše delovne organizacije. Vseh delavcev je sodelovalo pri remontu nekaj nad 200. Prepričani so, da so delo opravili brezhibno in kakovostno. O tem če je bilo pri remontu kaj problemov sta direktor A. Kočar in tehniški vodja inž. Urankar dejala, da so se problemi pojavili glede rokov izvajanja, kot tudi kakovosti opravljenih del in cen za opravljene storitve. TET je bila v času remonta večkrat postavljena pred dejstva, ko se izvajalci del niso držali dogovorov glede točnosti izpolnjevanja rokov, še huje pa je bilo v pogledu cen oziroma obračuna del za opravljene storitve. Sproti so rasle zahteve s strani do-

mačih izvajalcev, medtem ko so se tuji dobavitelji držali sklenjenih pogodb tako glede do-bave in cen rezervnih delov, kakor tudi cen svojih strokovnjakov. Napram domačim izvajalcem je bila TET v povsem nezavidljivem in odvisnem položaju, domača podjetja bi se morala v marsičem in marsikdaj naučiti poslovalne morale. Pripombe so bile tudi nad kakovostjo opravljenih del, zlasti pri delu varilcev. Ugotovili so namreč, da je bila polovica zvarov na napravah in cevovodih površno opravljena, tako da so morali naknadno popraviti kar 50 % zvarov.

Remont je bil opravljen v načrtovanem roku, to je do 14. oktobra s tem dnem pa je pričela TET 2 oziroma PE 2 normalno proizvajati električno energijo in jo oddajati v omrežje. Stroški remonta so znašali približno 17 milijonov dinarjev. Kolektiv TET je opravil veliko delo, zato zaslužijo spodbudno priznanje ob njihovem delovnem uspehu.

Kratek zapis smo opravili prosto po objavljenem intervjuju v »Elektrogospodarstvu« št. 10/78.

Nove cene premoga

Že vse leto smo pričakovali, da bodo pooblaščenimi zvezni organi odobrili ustrezno povečanje cen premogu vseh vrst. Deloma je bilo to uresničeno z junijsko podražitvijo za 9 %, (od 17. junija 1978 dalje), deloma pa z zadnjo podražitvijo, ki je bila odobrena z odlokom zveznega izvršnega sveta z dne 19. oktobra 1978 (Ur. list SFRJ 58 z dne 27. 10. 1978), za 10 %, ob enakih prodajnih pogojih.

Delavski sveti TOZD proizvodnje premoga in delavski svet delovne organizacije Zasavski premogovniki, so na svojih

zadnjih zasedanjih odobrili z veljavnostjo od 28. oktobra 1978 naslednje nove cene komercialnim vrstam premoga:

a) cene na veliko so naslednje:

kosi	706,00 din/ tona
kočke	678,50 din/ tona
oreh	599,00 din/ tona
grah	554,45 din/ tona
zdrob	485,15 din/ tona
prah	340,70 din/ tona

b) cene na malo so naslednje — iz domačih separacij

kosi	728,30 din/ tona
kočke	697,80 din/ tona
oreh	617,20 din/ tona

Gornje cene veljajo franko vagon nakladišče rudnika za kvaliteti separaciji premoga v Trbovljah in Zagorju.

Gornja podražitev za 10 % pa ne velja za premog, ki ga dobavljamo elektrogospodarstvom, ker so cene za dobave TE in TO določene s posebnim sporazumom. O spremembi cen so bili seznanjeni vsi poslovni partnerji oziroma kupci premoga.

Tretji referendum pa bo potekal v dneh 7. in 10. decembra letos.

Dne 7. decembra se bodo odločali na referendumu delavci v organizacijah združenega dela za uvedbo samoprispevka za financiranje modernizacije in rekonstrukcije cest, pa tudi za razširitev vrtcev.

V krajevnih skupnostih bo referendum 10. decembra. Tako se je namreč odločila 14. novembra t.l. skupščina občine Hrastnik na svoji seji. Takrat se je namreč odločila za razpis referenduma.

V primeru ugodnega izida referenduma, v kar pa sploh ne dvomimo, bodo občani občine Hrastnik plačevali od 1. januarja 1979 dalje 5 let, po 1,5 % od neto osebnih dohodkov, kar velja za vse zaposlene. Ostali občani iz drugih gospodarskih dejavnosti ter obrti, od katerih se

obračunava prispevek iz osebnega dohodka iz teh dejavnosti, bodo plačevali po 6 %, kmetje po 4,5 % in upokojnenci po 1 % od pokojnin.

Seveda pa bodo tudi tokrat veljale določene olajšave. Samoprispevka namreč ne bodo plačevali tisti občani, ki prejemale družbeno pomoč, invalidnine in pokojnine z varstvenim dodatkom, otroški dodatek, študentske in nagrade ter od zavarovanih osebnih dohodkov.

Predvidevajo, da bodo v 5 letih zbrali iz 3. samoprispevka skupno 36.325.000,00 din. Upajo, da bodo lahko s temi sredstvi uresničili program otroškega varstva, ter modernizirali in obnovili kategorizirane ceste in javne poti v občini Hrastnik, zgradili pa bodo tudi nov vrtec na Logu.

Pretehtan, dober program, zato vsi »ZA«!

Izplačilo odškodnin za povzročeno škodo po industrijskih izločinah

V Hrastniku „za“ tretji samoprispevek

Koncem letošnjega leta poteče dveletno obdobje v katerem so občani občine Hrastnik plačevali od svojih osebnih dohodkov samoprispevek. S prvim samoprispevkom so financirali zgraditev dodatnih učilnic pri osnovni šoli na Logu ter gradnjo zimskega bazena, z drugim prispevkom, ki se, kot smo navedli pravkar izteka, pa so financirali gradnjo druge faze zdravstvenega doma v Hrastniku.

Tudi v letu 1978 je posebna komisija, sestavljena iz strokovnih sodelavcev, imenovanih s strani Samoupravne interesne skupnosti za varstvo zraka v Zasavju, ugotavljala stanje po povzročeni škodi po industrijskih izločinah na področju občin Hrastnik, Laško, Trbovlje in Zagorje. S komisijo so v zaščito lastnih interesov sodelovali tudi zastopniki delovnih organizacij povzročitelje škode. Komisija si je skupaj z zastopniki delovnih organizacij med letom 14-krat ogledala celotno ogroženo področje, bodisi redno, ali pa izredno na klic oškodovancev, ko je bil ugotovljen eventualni ožig. Kjer je bilo to le mogoče in je komisija lahko dosegla posamezne zastopnike kra-

jevnih skupnosti ali prizadete kmetovalce, so pri ogledih sodelovali tudi ti.

Pred pripravo dokončnega izračuna odškodnin je komisija z zastopniki delovnih organizacij, na podlagi zapisnikov posameznih ogledov med letom, ugotovila, da se je stanje v celoti gledano občutno izboljšalo. Koncentracija izločenega SO₂ se je zmanjšala, škodne posledice pa so razen v posameznih primerih (Prapretno) v glavnem še na trajnicah, to je gozdovih in sadnem drevju, ki pa se tudi postopoma popravljajo.

Po usklajenih stališčih in ugotovitvah iz zapisnikov, je komisija določila za posamezna področja odstotek škode s

poudarkom, da je le ta zato tak, ker je komisija upoštevala za gozdove in sadno drevje škodo iz prejšnjih let, sicer bi bil ta občutno nižji.

Komisija je tudi letos predlagala za obračun druginjski faktor 5, kar pomeni, da se je izračunana odškodnina spričo porasta življenjskih stroškov povečala za petkrat. Enako je komisija predlagala tudi najnižji znesek izplačane odškodnine v višini 300,00 din. Odškodnina je bila na predlog komisije izplačana sredi oktobra t.l. za vsa področja, in sicer v višini 1.188.905,00 din; od tega na področju občine Hrastnik 611.420,00 din, občine Laško 136.370,00 din, občine Trbovlje 262.905,00 din in občine Zagorje 178.210,00 din. Odškodnino je izplačala blagajna DO TE Trbovlje, vsakokrat pa so bili navzoči posamezni člani komisije in zastopniki delovnih organizacij, povzročiteljev škode.

Pri izplačilu odškodnine s strani oškodovancev ni bilo pripomb, razen v enem primeru, ko je oškodovanec odklonil prevzem denarja z motivacijo, da je odškodnina premajhna, ter v enem primeru, ko je oškodovanec denar prevzel, vendar tudi smatra, da je odškodnina prenizka. Če upoštevamo dejstvo, da je vseh oškodovancev, upravičenih na odškodnino, skupno 500, so pripombe minimalne, zato lahko smatramo, da je komisija realno ocenila škodo in več ali manj realno odmerila odškodnino.

Prepričani smo, da bo škoda iz leta v leto manjša, predvsem v zadovoljstvo prizadetih kot povzročiteljev. Slednji so za rešitev tega perečega problema namenili že ogromna sredstva, tako za izplačilo odškodnin, kot tudi za investicije za preprečevanje škode.

Miran Suša

Doseganje in delitev prihodka TOZD in DS SS REKZ za obdobje I-IX 1978

TOZD RP HRASTNIK

Besedilo	Rebalans plana 1978	Doseženo I.—IX./78	Indeks rebalans
1. Celotni prihodek	252.812.500	179.160.025,15 +18.750.730,00 197.911.755,15	70,9
2. Materialni stroški — stroški separacije	73.583.400	50.991.312,35 —18.750.730,00	69,3
3. Družbeni proizvod	179.229.100	128.168.712,80	71,5
4. Amortizacija	16.003.500	13.403.338,10	83,8
5. Dohodek	163.225.600	114.765.374,70	70,3
6. Obveznosti	28.492.400	19.886.291,55	69,8
7. Čisti dohodek	134.733.200	94.879.083,15	70,4
8. Del ČD za OD	100.854.100	82.717.189,55	82,0
9. Del ČD za stan. gr.	9.076.900	6.787.803,15	74,8
10. Ostanek	24.802.200	5.374.090,45	21,7
Delitev: 8 : 7	74,9	87,2	
9 + 10 : 7	25,1	12,8	

TOZD RP TRBOVLJE

Besedilo	Rebalans plana 1978	Doseženo I.—IX./78	Indeks rebalans
1. Celotni prihodek	217.172.000	141.596.142,05 +15.956.270,00 157.552.412,05	65,2
2. Materialni stroški — stroški separacije	67.478.000	65.296.077,90 —15.956.270,00	73,1
3. Družbeni proizvod	149.694.000	49.339.807,90	61,6
4. Amortizacija	8.996.200	92.256.334,15	82,4
5. Dohodek	140.697.800	7.408.570,55	60,3
6. Obveznosti	24.185.700	84.847.763,60	61,5
7. Čisti dohodek	116.512.100	14.862.543,30	60,1
8. Del ČD za OD	87.862.600	69.985.220,30	72,8
9. Del ČD za stan. gr.	7.907.700	63.954.215,90	68,4
10. Ostanek	20.741.800	5.407.759,20 623.245,20	3,0
Delitev: 8 : 7	75,4	91,4	
9 + 10 : 7	24,6	8,6	

TOZD RP ZAGORJE

Besedilo	Rebalans plana 1978	Doseženo I.—IX./78	Indeks rebalans
1. Celotni prihodek	247.982.700	168.909.881,20	68,1
2. Materialni stroški	75.969.000	67.468.737,25	88,8
3. Družbeni proizvod	172.013.700	75.200.222,15	59,0
4. Amortizacija	8.158.800	6.240.921,80	76,5
5. Dohodek	163.854.900	95.200.921,80	58,1
6. Obveznosti	28.269.000	18.151.306,95	64,2
7. Čisti dohodek	135.585.900	77.049.614,85	56,8
8. Del ČD za OD	100.938.700	77.049.614,85	81,5
9. Del ČD za stan. gr.	9.084.500	82.286.584,10	75,3
10. Ostanek	25.562.700	6.844.580,45 —12.081.549,70	—47,3
Delitev: 8 : 7	74,4	106,8	
9 + 10 : 7	25,6	—6,8	

TOZD SEPARACIJA PREMOGA TRBOVLJE

Besedilo	Rebalans plana 1978	Doseženo I.—IX./78	Indeks rebalans
1. Celotni prihodek	89.354.800	62.616.981,10	70,1
2. Materialni stroški	25.412.300	17.209.683,20	67,7
3. Družbeni proizvod	63.942.500	45.407.297,90	71,0
4. Amortizacija	8.009.300	6.143.919,05	76,7
5. Dohodek	55.933.200	39.263.378,85	70,2
6. Obveznosti	9.364.300	7.546.146,55	80,6
7. Čisti dohodek	46.568.900	31.717.232,30	68,1
8. Del ČD za OD	34.141.100	27.075.533,35	79,3
9. Del ČD za stan. gr.	3.072.600	2.296.656,70	74,7
10. Ostanek	9.355.200	2.345.042,25	25,1
Delitev: 8 : 7	73,3	85,4	
9 + 10 : 7	26,7	14,6	

TOZD TET TRBOVLJE

Besedilo	Plan 1978	Doseženo I.—IX./78	Indeks
1. Celotni prihodek	694.430.000	416.735.491,60	60,0
2. Materialni stroški	483.939.000	269.705.358,65	55,7
3. Družbeni proizvod	210.491.000	147.030.132,95	69,9
4. Amortizacija	63.757.000	45.487.180,15	71,3
5. Dohodek	146.734.000	101.542.952,80	69,2
6. Obveznosti	65.246.000	43.148.953,60	66,1
7. Čisti dohodek	81.488.000	58.393.999,20	71,7
8. Del ČD za OD	64.003.000	45.824.442,45	71,6
9. Del ČD za stan. gr.	3.728.000	3.943.826,15	105,8
10. Ostanek	13.757.000	8.625.730,60	62,7
Delitev: 8 : 7	78,5	78,5	
9 + 10 : 7	21,5	21,5	

TOZD RGD

Besedilo	Plan 1978	Doseženo I.—IX./78	Indeks
1. Celotni prihodek	148.627.500	99.496.384,70	66,9
2. Materialni stroški	59.915.700	28.997.067,15	48,4
3. Družbeni proizvod	88.711.800	70.499.317,55	79,5
4. Amortizacija	7.036.200	4.921.524,95	69,9
5. Dohodek	81.675.600	65.577.792,60	80,3
6. Obveznosti	7.208.400	8.400.394,05	116,5
7. Čisti dohodek	74.467.200	57.177.398,55	76,8
8. Del ČD za OD	58.556.400	50.245.668,05	85,8
9. Del ČD za stan. gr.	4.810.800	4.239.506,55	88,1
10. Ostanek	11.100.000	2.692.223,95	24,3
Delitev: 8 : 7	78,6	87,9	
9 + 10 : 7	21,4	12,1	

TOZD ESD

Besedilo	Plan 1978	Doseženo I.—IX./78	Indeks
1. Celotni prihodek	54.573.500	41.726.533,50	76,5
2. Materialni stroški	29.581.500	18.632.002,25	63,0
3. Družbeni proizvod	24.992.000	23.094.531,25	92,4
4. Amortizacija	3.342.000	1.598.181,65	47,8
5. Dohodek	21.650.000	21.496.349,60	99,3
6. Obveznosti	2.444.000	2.441.663,00	99,9
7. Čisti dohodek	19.206.000	19.054.686,60	99,2
8. Del ČD za OD	16.558.000	15.069.998,45	91,0
9. Del ČD za stan. gr.	1.376.300	1.296.809,65	94,2
10. Ostanek	1.271.700	2.687.878,50	211,4
Delitev: 8 : 7	86,2	79,1	
9 + 10 : 7	13,8	20,9	

Posvetovanje o geomehaniki v Salzburgu

V času od 12. do 15. oktobra je bil v Salzburgu (Avstrija) po vrsti že 27. kolokvij na temo hribinska mehanika. Poseben poudarek letošnjega kolokvija je bil namenjen teoretičnemu pristopu k novi avstrijski metodi (NAM) v tunelogradnji, geomehanskim in geološkim raziskavam ter praktičnim dosežkom v tunelogradnji in drugih gradnjah v hribini. Taki razdelitvi tematike so bila razporejena tudi predavanja ter tem sledeče diskusije. Prvi del predavanj je bil tako namenjen predvsem obravnavi teoretičnih osnov pri projektiranju oziroma dimenzioniranju oblog v tunelogradnji, in sicer na osnovi tzv. nove avstrijske metode (NAM) v gradnji tunelov. Bistvo te metode, ki je našla široko uporabnost predvsem v nemško govorečih deželah, je v tem, da se hribino okrog jamskega prostora (tunela, jamskega hodnika in podobno) izkoristili kot so nosilni element, predvsem v fazi od izbitja do nadomestitve definitivne obloge. Tej metodi, ki sta ji teoretične osnove dela že pred leti Müller in Robciewicz, se skuša najti tudi teoretično utemeljitev in sicer po postopkih, ki so sicer našli široko uporabnost v geomehanski problematiki. Ena teh metod je metoda končnih elementov (Finite Element — FE).

Teoretični model NAM kot tudi računsko zahtevne numerične metode (metoda FE) pa v glavnem ne nudijo adekvatnih rezultatov. Vzroki temu so v dejstvu, da tudi v poenostavljeni obliki modela niso zajeti vsi vplivi, ki jih sicer kvalitativno poznamo, ne moremo jih pa računsko predpostaviti. Predavatelji so nakazali tudi izhod iz take situacije v predlogu, naj bi izračunov ne delili samo po eni metodi. Celotno razpravo o teoretičnih metodah je zelo učinkovito končal eden disku-

tantov (prof. dr. Feder-Leoben) z ugotovitvijo, da so računske metode sicer potrebne in dobre, ne moremo jih pa razvrstiti na bolj ali manj ustrezne, boljše od tega pa je organizirano in sistematsko opazovanje obnašanja hribine ter merjenje deformacij ter na tej osnovi izbrati način dela (način izbijanja tunelov, način permaniziranja ter dimenzioniranje oblog).

Predavanja, ki so obravnavala praktične probleme, tako v tunelogradnji kot pri saniranju pobočij, usekov ali plazov, so dala poseben poudarek vlogi sidranja. Sistematsko sidranje, kot so dokazali na številnih primerih, je primerno za vsako hribino, celo takrat, kadar so napetosti v hribini povzročile že plastične deformacije hribine. Uspeh sidranja pa je v veliki meri odvisen od števila in dolžine sider ter od pravočasnega nameščanja sider. Poudariti je potrebno, da se sidera, krajša od 3,0 m praktično ne uporabljajo, odnosno se uporabljajo le izjemoma. Vlogi sidranja rudarskih objektov je bil posvečen poseben simpozij, ki ga je organizirala rudarska fakulteta v Leobnu v dneh 16. in 17. oktobra t.l. Iz predavanj, ki so obravnavala meritve in interpretacijo rezultatov sledi, da na področju merilne tehnike kot tudi interpretacij rezultatov ni bistvenih novosti.

Na osnovi predavanj, ki so obravnavala zasnovno in izdelavo določenih objektov (tunelov) in tista, ki so obravnavala projektiranje oziroma standardizacijo pri tem, je možno sklepati, da mora projektant že v fazi izdelave projekta sodelovati z bodočim izvajalcem. Projektant naj bi se že predhodno seznanil z nameravano tehnologijo izdelave in načinom začasnega in dokončnega permaniziranja. Način prodiranja (izbijanja) ima namreč viden vpliv na porazdelitev (časovno in krajevno) obremenitev, kar je pri projektiranju treba upoštevati. Omenim naj še prikaz stanja standardizacije pri izdelavi projektov. Predavatelj te tematike je obravnaval le av-

TOZD GRAMAT

Besedilo	Plan 1978	Doseženo I.—IX./78	Indeks
1. Celotni prihodek	17.667.700	13.856.733,75	78,4
2. Materialni stroški	7.626.400	5.778.463,40	75,8
3. Družbeni proizvod	10.041.300	8.078.270,35	80,5
4. Amortizacija	1.190.000	860.238,30	72,3
5. Dohodek	8.851.300	7.218.032,05	81,5
6. Obveznosti	2.415.600	1.895.774,30	78,5
7. Čisti dohodek	6.435.700	5.322.257,75	82,7
8. Del ČD za OD	5.701.900	4.469.099,00	78,4
9. Del ČD za stan. gr.	470.900	384.083,80	81,6
10. Ostanek	262.900	469.074,95	178,4
Delitev: 8 : 8	88,6	84,0	
9 + 10 : 7	11,4	16,0	

TOZD AVTOPREVOZ ZASAVJE

Besedilo	Plan 1978	Doseženo I.—IX./78	Indeks
1. Celotni prihodek	25.000.000	20.911.158,55	83,6
2. Materialni stroški	8.700.000	6.481.942,35	74,5
3. Družbeni proizvod	16.300.000	14.429.216,20	88,5
4. Amortizacija	4.000.000	2.862.786,90	71,6
5. Dohodek	12.300.000	11.566.429,30	94,0
6. Obveznosti	1.527.500	1.606.836,60	105,2
7. Čisti dohodek	10.772.500	9.959.592,70	92,5
8. Del ČD za OD	9.200.000	7.675.933,60	83,4
9. Del ČD za stan. gr.	772.500	643.791,50	83,3
10. Ostanek	800.000	1.639.867,60	205,0
Delitev: 8 : 7	85,4	77,1	
9 + 10 : 7	14,6	22,9	

TOZD RŠC

Besedilo	Rebalans plana 1978	Doseženo I.—IX./78	Indeks rebalans
1. Celotni prihodek	27.360.400	25.252.795,75	92,3
		+1.477.410,00	
		26.730.205,75	
2. Materialni stroški		6.658.177,80	
		-1.477.410,00	
		5.180.767,80	96,6
3. Družbeni proizvod	21.998.500	20.072.027,95	91,2
4. Amortizacija	449.700	338.647,00	75,3
5. Dohodek	21.548.800	19.733.380,95	91,6
6. Obveznosti	1.821.500	1.127.998,60	61,9
7. Čisti dohodek	19.727.300	18.605.382,35	94,3
8. Del ČD za OD	15.411.100	11.600.077,30	75,3
9. Del ČD za stan. gr.	1.387.000	694.199,35	50,1
10. Ostanek	2.929.200	6.311.105,70	215,5
Delitev: 8 : 7	78,1	62,4	
9 + 10 : 7	21,9	37,6	

DS SS

Besedilo	Rebalans plana 1978	Doseženo I.—IX./78	Indeks rebalans
1. Celotni prihodek	36.886.700	26.982.139,90	73,1
2. Materialni stroški	11.066.400	8.627.609,50	78,0
3. Družbeni proizvod	25.820.300	18.354.530,40	71,1

4. Amortizacija	916.600	619.291,45	67,6
5. Dohodek	24.903.700	17.735.238,95	71,2
6. Obveznosti	2.291.000	1.025.379,05	44,8
7. Čisti dohodek	22.612.700	16.709.859,90	73,9
8. Del ČD za OD	19.091.800	15.342.607,15	80,4
9. Del ČD za stan. gr.	1.718.200	1.330.115,70	77,4
10. Ostanek	1.802.700	37.137,05	2,1
Delitev:	8 : 7	84,4	91,8
	9 + 10 : 7	15,6	8,2

REK — ZASAVJE

Besedilo	Rebalans plana 1978	Doseženo I.—IX./78	Indeks rebalans
1. Celotni prihodek	1.811.867.800	1.197.244.267,25 + 36.185.410,00 1.233.429.677,25	66,1
2. Materialni stroški		564.598.161,80 — 36.185.410,00	
	848.633.600	528.412.751,80	62,3
3. Družbeni proizvod	963.234.200	668.831.515,45	69,4
4. Amortizacija	121.859.300	89.883.900,25	73,8
5. Dohodek	841.374.900	578.947.615,20	68,8
6. Obveznosti	173.265.400	120.093.287,55	69,3
7. Čisti dohodek	668.109.500	458.854.327,65	68,7
8. Del ČD za OD	512.318.700	406.261.348,90	79,3
9. Del ČD za stan. gr.	43.405.400	33.869.132,20	78,0
10. Ostanek	112.385.400	18.723.846,55	16,7
Delitev:	8 : 7	76,7	88,5
	9 + 10 : 7	23,3	11,5

Zaključek

Ugotovitve, ki jih daje analiza o rezultatih poslovanja TOZD in DS REK-Zasavje za obdobje I.—IX. 1978 kažejo naslednje:

1. Pri doseganju celotnega prihodka TOZD in DS odstopajo od načrtanega gospodarsko-financijskega načrta za leto 1978 katerih indeksi kažejo realizacijo pod 75,0 predvsem pri:

TOZD proizvod. premoga	69,2
TOZD termoelektrarna	60,0
TOZD RGD	66,9
DS SS	73,1

Vzroki za nedoseganje načrtovanega celotnega prihodka so predvsem:

— nedoseganju planirane proizvodnje in storitev;

— učinek udeležbe v skupnem prihodku v prometu z električno in toplotno energijo pri osnovi 182,33 din/Gcal, je zmanjšan s korekcijskim faktorjem povprečno 94,9;

— še ne obračunana celotna storitev v inozemstvu;

— neporavnana obveznost za opravljena dela in naloge delovne skupnosti.

V planiranem celotnem prihodku in materialnih stroških TOZD niso zajeti stroški prevoza, separiranja in drobljenja, ki jih opravlja TOZD SPT za TOZD RPH, RPT in RŠC, medtem ko so v doseženih rezultatih zajeti (I. polletje). Zato je primerjalna analiza s planom realna le v tej obliki.

2. Gibanje materialnih stroškov na enoto proizvoda ali storitev je v porastu glede na plan, medtem ko v masi bistveno prekoračuje materialne stroške TOZD Rudnik premoga Zagorje. Indeks porasta materialnih stroškov pri TOZD RPZ je 88,8, kar predstavlja prekoračitev plana za 18,4%. Ostale TOZD ne prekoračujejo višine planiranih materialnih stroškov, so pa nekatere, ki z višino materialnih stroškov negativno vplivajo na družbeni proizvod.

strijsko problematiko in stanje, ter omenil, da predvidevajo v Avstriji gradnjo okrog 100 cestnih tunelov skupne dolžine 300 m. (trenutno je odprto okrog 40 km tunelov). Realizacija takega programa pa zahteva racionalno izrabo tako projektantskih kot izvajalskih kapacitet in ne nazadnje tudi razpoložljivih finančnih sredstev. Standardizacija na vseh področjih, od sestave projektne naloge preko projekta do izvajanja, eksploatacije in vzdrževanja objekta, pa predstavlja pomemben doprinos k temu. Tu naj omenim, da predvideva avstrijski standard 5 osnovnih tipov profila, pri katerih je višina vsem skupa.

Izredno zanimiv je bil prikaz gradnje kanala za odplake pod Donavo na Dunaju. Okrog 500 m dolg kanal, ki povezuje naselja na levem s čistilno napravo na desnem bregu, ima svetel premer 3,7 m, pri debelini 46 cm. Posamezne odseke dolžine 3,0 m so izdelali z vtiskavanjem. Poseben problem je predstavljalo vodenje cevi, ko ta preide iz naklona (20%) v horizontalo preko prehodnega loka z $r = 1000$ m. Ker je bila hribina (v glavnem rečne naplavine) napojena z vodo, so napredovali le s postopnim zmanjševanjem pornega pritiska vode v hribini. To pa so dosegli, po mnogih poskusih le z vakumskimi talpami.

Po končanih predavanjih sta bili organizirani še dve dvodnevni ekskurziji, na katerih so si udeleženci ogledali nekatera gradbišča tunelov (Pfaffeustein oziroma druga geotehnična dela v pokrajini Voralberg, Tirol in severnemu delu Koroške).

Kot na dosedanjih sestankih, so bila tudi letošnja predavanja izredno zanimiva. Predavatelji so navajali vrsto zanimivih podatkov, tehničnih rešitev in problemov, na katere naletijo med izvajanjem del. Vrednost teh sestankov dokazuje med drugim tudi število udeležencev. Letošnjega se je udeležilo preko 300, med njimi tudi preko 30 iz Jugoslavije.

R. Š.

3. Obračun amortizacije za to obdobje zasleduje akcijski program, ki je bil postavljen v celotnem sistemu elektrogospodarstva.

4. Vpliv vseh naštetih elementov oblikuje dohodek TOZD in DS, ki v obdobju I.—IX. 1978 pri posameznih TOZD odstopa od gospodarsko-financijskega načrta.

Bistvena odstopanja se kažejo predvsem:

	indeks
na TOZD RPH	70,3
na TOZD RPT	60,3
na TOZD RPZ	58,1
na TOZD SPT	70,2
na TOZD TET	69,2

Ostale TOZD dosegajo dohodek v višini gospodarsko-financijskega načrta za leto 1978, kar se kaže tudi v nadaljnji delitvi dohodka.

Iz kazalcev poslovanja je razvidno, da je položaj TOZD glede dohodka na delavca v letu 1978 napram letu 1977 v zadovoljivem odnosu, kar je posledica bolj urejenih dohodkovnih odnosov v sistemu EGS.

5. Čisti dohodek in njegova delitev v obdobju I.—IX. 1978, se v vseh TOZD in DS giblje v korist osebnih dohodkov, manj

pa se namenja za akumulacijo, kar je razvidno iz delitvenega razmerja. Iz analize osebnih dohodkov je razvidno, da je višina izplačanih osebnih dohodkov v obdobju I.—IX. v primerjavi z izplačanimi v letu 1977 v porastu za povprečno 25,7%. Plansko izhodišče o gibanju osebnih dohodkov za leto 1978 je tako, da naj bo porast osebnih dohodkov letno za 15%, kar v tem obračunskem obdobju prekorajujemo za 10,7%.

Izračun dogovorjenih sredstev za osebne dohodke po SS rudnikov SRS kaže, da nobena TOZD ne prekoračuje dogovorjenih osebnih dohodkov.

Iz delitve čistega dohodka je razvidno, da je TOZD RPZ zaključila to obdobje z negativnim rezultatom (—12.081.549,70 din), ostale TOZD razen TOZD TET, ESD, GRAMAT, Avtoprevoz Zasavje, RŠC pa poslujejo z minimalno akumulacijo, ki ne zadošča za pokritje vseh planskih obveznosti.

Celotni poslovni rezultat REK Zasavja kaže največja odstopanja od gospodarsko-financijskega načrta, predvsem na realizaciji celotnega prihodka.

Ivan Juvan

Disciplina pri nabavljanju deputatnega premoga

V mesecu oktobru je z nastopom nekoliko hladnejših temperatur, izredno porastel odvoz deputatnega premoga s strani članov našega kombinata in tudi rudniških upokojenec v Trbovljah in Hrastniku, tako da glede na nizko proizvodnjo, posebno kock pa tudi oreha, ni bilo mogoče sproti dobavljati naročenih količin.

Delno je zaostanku v dobavah kriva 5-tedenska zapora cestnega dovoza k separaciji v Trbovljah, s čimer je bil v tem času onemogočen prevoz deputata. V glavnem pa je sedanjemu stanju t.j. izredno povečanemu odvzemu, ko ni mogoče sproti dobavljati naročenega deputata, kriva nedisciplina članov kolektiva, ker sproti preko vsega leta ne odvzamejo pripadajočih količin. Posebno velja to za člane kolektiva, ki so lastniki hiš in imajo torej v spomladanskih in poletnih mesecih možnost spravila vsega deputanega premoga. V jesenskih mesecih, ko porastejo potrebe pri industriji in kupcih splošne potrošnje v vsej republiki in smo dolžni premog dobavljati vsaj v okviru sklenjenih pogodbenih obveznosti, pa nam to onemogoča, poleg nepredvidenih izpadov v proizvodnji, povečan odvoz deputatnega premoga.

V ilustracijo navajam letošnji odvoz deputata v posameznih mesecih, ločeno za nakladišči separacije Trbovlje, in sicer (v tonah):

	Trbovlje	Zagorje
ton		
I.	1107	368
II.	943	333
III.	626	252
IV.	477	183
V.	432	231
VI.	401	121

Skupina za sanacijo zruškov, katero vodi Andrej Kavčič — TOZD Premogovnik Trbovlje. (Foto A. Bregant)

VII.	392	156
VIII.	251	312
IX.	809	570
X.	2053	785

Iz tega pregleda je razvidno, kolikšna so odstopanja pri odvzemu med posameznimi meseci.

Poleg tega sta Društvi upokojencev v Trbovljah in Hrastniku prevzemali preko leta: Trbovlje po okoli 150 ton mesečno in Hrastnik po okoli 50 ton, medtem ko je pri njih odvzem v septembru že nekoliko porastel, v oktobru pa v Trbovljah kar na 543 ton in v Hrastniku na 296 ton. Nekoliko verjetno zaradi poznega odobrenja za dobave premoga po regresni ceni socialno ogroženim upokojencem.

Poseben problem pri izdajanju deputatnega premoga pa predstavlja vse večja prodaja deputatnih kart vsem mogočim ljudem po vsej Sloveniji pa tudi sosednji republiki Hrvaški. Kupci teh kart prihajajo s svojimi kamionskimi prevozniki po celo količino naenkrat in to sedaj v pozni jeseni, ko že premog potrebujejo. Tudi tukaj bo potrebno nekaj ukreniti, če hočemo napraviti red.

Iz vsega opisanega je razvidno v kakšni nemogoči situaciji se nahaja prodajni oddelek napram našim zunanjim pogodbenim partnerjem, ki imajo posebno v široki potrošnji tudi obveznosti do svojih kupcev, a od nas ne prejemaajo zaključnih količin premoga.

Apeliramo na vse člane kolektiva, posebno one, ki imajo prostorske možnosti, da prevzamejo celotne količine deputatnega premoga naenkrat in, da tega nabavijo v spomladanskih ali poletnih mesecih in to priporočijo tudi onim, katerim svoj deputat odstopajo. Le na ta način se bomo lahko izognili nepotrebnim nevšečnostim, kakršne so nastale v preteklem mesecu in bodo verjetno še trajale do konca leta.

Stane Kruljc

OSEBNI DOHODKI V SOZD ELEKTROGOSPODARSTVU SLOVENIJE

Povprečno razporejeni bruto osebni dohodki na mesec (iz ur dela)

Naziv	Podatki	Leto 1977	I.—IX. 1978	Indeks
ELEKTRO	Hidro	8.428	9.843	116,7
	Termo	8.324	9.415	113,1
	Prenos	8.165	9.490	116,2
	Distribucija	7.419	8.629	116,3
	Ostalo	7.375	8.420	114,1
	DS	10.032	11.523	114,8
	Skupaj	8.006	9.230	115,2
PREMOG	REK Velenje	8.850	10.865	122,7
	REK Zasavje	7.539	9.390	124,6
	R. Senovo	6.791	7.966	117,2
	R. Kanižarica	7.143	8.419	117,8
	R. u. Žir. vrh	12.062	13.223	109,6
	Skupaj	8.215	10.125	123,3
	Elektro	8.006	9.230	115,2
Premog	8.215	10.125	123,3	
Skupaj	SOZD EGS	8.129	9.758	120,0

Ivan Juvan

So „menze“ res krive za neopravičene izostanke z dela?

V SREČNO želimo odgovoriti na vprašanje, »so menze res krive za neopravičene izostanke z dela«? Pojavilo se je namreč pred tedni, ko so v TOZD Premogovnik Trbovlje, sindikati analizirali skupno s prizadetimi vzroke njihovega neopravičenega izostajanja z dela.

Uvodoma je treba povedati, da bom v nadaljevanju podal le problematiko TOZD Premogovnika Trbovlje, s katero bom skušal do neke mere obelodaniti vzroke za družbeno nesprijemljivo ponašanje ne tako majhnega dela delavcev, ki so na kakršenkoli način združili delo s temeljno organizacijo združenega dela Premogovnik Trbovlje. Tako bom napravil zato, ker je problematika neopravičenega izostajanja z dela več ali manj podobna v vseh

TOZD REKZ, nekje več, drugje manj. V glavnem pa so za to isti vzroki.

Že vrsto let nazaj razpravljamo v naši TOZD o takozvanem neopravičenem izostajanju z dela, ki je zavzelo že tak obseg, da mu je težko najti primere. Posledice takega odnosa do dela razumljivo še kako vplivajo na neizvrševanje planskih nalog, zlasti v neposredni proizvodnji. Kdorkoli je že postavil vprašanje neopravičenega izostajanja, verjetno ni imel v mislih le tako imenovane »plave«, temveč vsako odsotnost z dela, ki nima upravičene podlage. To pa so: neopravičeni izostanki — »plavi«, ki so v neslutnem porastu, predčasno neopravičeno zapuščanje delovnega mesta, neopravičeno koriščenje bolniških dopustov,

nesmotrno in nenamensko koriščenje letnega oddiha in »suhi« dopusti. Nič manj kričeči in škodljivi izostanki z dela so vsa praznovanja med delovnim časom, kot: praznovanje godov, rojstnih dnevo in podobnih obletnic, kar je prešlo že kar v navado. Sem spada tudi še drugi del nediscipline kot: neizvrševanje prejetih delovnih opravil, motenje posameznikov in delovnih skupin ipd. V zadnjem času pa smo tudi pričali novi vrsti odsotnosti z dela, ki se kaže v zaskrbljujočem številu, zaradi raznih sej, sestankov, zasedanj samoupravnih organov itd.

Zakon o združenem delu že v svojih prvih členih, na katerih pravzaprav temelji vse ostalo, lepo pove, da socialistični samoupravni družbenoekonomski odnosi v združenem delu zagotavljajo, da delavci na podlagi pravice dela z družbenimi sredstvi, ter **enakih pravic, obveznosti in odgovornosti** glede produkcijskih sredstev družbene reprodukcije, ki so družbena lastnina, v **svojem skupnem in splošnem družbenem interesu** odločajo o svojem delu in o pogojih in rezultatih svojega dela.

Nadalje, pravica dela z družbenimi sredstvi, ki jo pridobi vsak delavec v združenem delu, je podlaga za uresničevanje **njegovih pravic, obveznosti in odgovornosti** v združenem delu in še; — samoupravni položaj delavca, ki zagotavlja, da delavec pri uresničevanju pravice dela z družbenimi sredstvi enakopravno z drugimi delavci v združenem delu: v odnosih medsebojne povezanosti, odvisnosti, odgovornosti in solidarnosti odloča o delu in poslovanju organizacije združenega dela v kateri dela in organizacij v katere združuje delo in sredstva; svobodno prevzema obveznosti s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori; uresničuje svoj osebni, skupni in družbeni materialni in moralni interes, ter pravico, da uživa rezultate svojega živega in minulega dela in pridobitve splošnega materialnega in družbenega napredka; varu-

je in pospešuje socialistične samoupravne odnose; izpopolnjuje svoje delovne in druge sposobnosti ter se razvija kot celovita ustvarjalna osebnost. In še, da razširjajo in izboljšujejo materialno osnovo združenega dela, zboljšujejo svoj materialni in družbeni položaj ter zadovoljujejo osebne, skupne in splošne družbene potrebe in interese; — povečujejo svoj dohodek in celotni dohodek družbe na podlagi večje produktivnosti svojega in celotnega družbenega dela; družbeno in ekonomsko smotrno upravljajo in gospodarijo z živim in minulim delom, in tako naprej.

Navedena načela zakona o združenem delu in nediscipliniranih delavcev sta dva med seboj sprta pojma. (Ko uporabljam besedo delavec — da ne

bo pomote — mislim pri tem na vse zaposlene v TOZD, od nekvalificiranega delavca do direktorja). Na eni strani imamo delavce, ki zavestno izpolnjujejo svoje delovne in samoupravljalne dolžnosti in ti so na srečo v večini, na drugi strani pa imamo delavce, ki v večji ali manjši meri odstopajo od prvih v negativnem pomenu besede.

Namenoma sem uporabil nekaj citatov zakona o združenem delu, da bi si tako lažje predstavljali, kaj je tisto kar pelje po poti uresničevanja tega zakona in k čemu težimo, ter da bi v nadaljevanju tega prispevka spoznali tudi tisto, kar nas od tega cilja oddaljuje.

(Se nadaljuje).

Martin Kralj

Dejavnost gojencev doma RŠC v Kisovcu

Gojenci doma RŠC imajo možnost stalno sodelovati pri oblikovanju življenja in medsebojnih odnosov v domu in se s tem vzgajati v aktivne državljane z razvito družbeno zavestjo. V domu že vrsto let uspešno deluje vrsta interesnih dejavnosti, katerih cilj je usposobiti mladega človeka za delo in življenje. Vsekakor moramo na prvem mestu omeniti delo mladinske organizacije, ki je že vrsto let med najbolj delovnimi v občini. Člani mladinske organizacije so vsi učenci rudarskega šolskega centra, katerih aktivnost se kaže v tesnem sodelovanju z KS Kisovec—Loke, bodisi na kulturnem ali športnem področju — sodelovanje na prireditvah, komemoracijah, športnih srečanjih ipd. V letu 1978 je naša OO ZSMS prejela občinsko priznanje Komuna II za dela pri izgradnji športnega parka v Kisovcu in za poglobljanje vezi s krajani. Mladinci

doma so se udeležili vseh delovnih akcij občinskega, republiškega in zveznega značaja in prejeli za to priznanje OK ZSMS Zagorje ob Savi. V okviru OO ZSMS RŠC deluje tudi marksistični krožek, katerega naloga je vključevati gojence v aktivno družbenopolitično dejavnost.

Gojenci doma se uvajajo v sistem samoupravljanja po načelih našega družbenega sistema v domski skupnosti. Domska skupnost je samoupravni organ, ki opravlja samoupravne naloge gojencev doma, ter prispeva k uresničevanju vzgojnih smotrov. Člani domske skupnosti enakopravno sodelujejo v šolskem svetu preko svojih delegatov in se tako vključujejo v enovito domsko samoupravo.

Poleg omenjenih dejavnosti deluje v domu RŠC še vrsta prostovoljnih dejavnosti: novi-

narski krožek, likovni krožek, radioamaterski krožek, strelski krožek, šahovski krožek, foto krožek ter športno društvo »Bratstvo«, v okrilju katerega delujejo vse športne panoge. Nekateri od navedenih krožkov so v šolskem letu 1978/79 že pričeli z rednim delom (novinarski, šahovski, radioamaterski), medtem ko drugi iz objektivnih vzrokov (prostor, sredstva, material), še niso pričeli z rednim delom.

Omeniti je potrebno prizadevnost, voljo in elan članov novinarskega krožka, ki so kljub težavam uspeli izdati domsko glasilo »Informator«.

Uspehi se kažejo tudi v radioamaterskem krožku, katerega članstvo iz meseca v mesec narašča. Zanimanje zanj je poraslo predvsem po samostojni razstavi izdelkov, ki jo je imel krožek v Delavskem domu Zagorje.

Najbolj aktivno pa je življenje gojencev na športnem področju. V domu se vrstijo medskupinska tekmovanja v šahu, nogometu, namiznemu tenisu in odbojki. Izven doma pa se gojenci RŠC udeležujejo vseh športnih dogodkov, bodisi športnega ali manifestativnega značaja, na katere so povabljeni.

Tone Pegan

Preventivno zdravljenje zaposlenih

Preventivno zdravljenje je posebna oblika preventivnega zdravstvenega varstva, ki se izvaja tako, da delavci in drugi delovni ljudje v občinski zdravstveni skupnosti po načelu vzajemnosti in solidarnosti združujejo sredstva za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb in interesov na področju zdravstvenega varstva, v tem primeru zdraviliškega zdravstvenega varstva. Uresničevanje pravic iz zdravstvenega varstva si delavci-uporabniki zagotavljajo v

skladu s samoupravno dogovorjenimi razvojnimi potrebami in dohodkovnimi možnostmi z združevanjem sredstev v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela.

V REK Zasavje to konkretno izvajamo tako, da občinska zdravstvena skupnost zagotovi potrebna sredstva iz takozvanega »B« — neobveznega programa financiranja zdravstvenih storitev za zavarovanca, organizacija združenega dela, to je REK Zasavje pa zagotovi sred-

stva za takozvani del stroškov, ki bremenijo hotelski del storitev. Tako združena sredstva predstavljajo višino cene oskrbnega dne, ki je znašala v letu 1978 ca. 320,00 dinarjev v približnem sorazmerju 40 proti 60 v breme združenega dela.

Kako je naša organizacija združenega dela koristila to zvrst preventivnega zdravstvenega varstva v zadnjih enajstih letih nam prikazuje naslednja tabela.

Zdravilišče		1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	Skupaj korist.	Skupaj toplice
Čateške toplice	RPT	12	14	16	20	14	18	19	28	24	28	28	221	
	ZG	12	16	19	12	19	16	22	22	23	22	22	205	
	HR	8	11	12	11	7	13	13	16	26	18	30	165	
Slatina Radenci	RGD	2	1	4	2	6	5	15	16	19	16	20	106	697
	RPT	0	3	2	10	7	8	10	18	21	16	22	117	
	ZG	0	2	2	3	2	6	9	10	7	10	10	61	
Rogaška Slatina	HR	0	3	0	1	3	3	4	4	9	9	4	40	
	RGD	0	1	0	0	0	0	1	1	6	8	8	25	243
	RPT	0	10	16	11	14	10	9	12	13	12	11	118	
Dobrna	ZG	0	6	8	9	8	6	6	5	5	3	6	62	
	HR	0	5	6	5	5	5	7	9	3	3	5	53	
	RGD	0	0	2	3	1	1	5	4	4	4	1	25	258
Bohinj	RPT	0	0	0	7	7	11	7	9	0	2	5	48	
	ZG	0	0	0	5	0	2	1	1	0	5	1	15	
	HR	0	0	0	3	1	2	3	1	0	0	0	10	
Crikvenica Rab	RGD	0	0	0	0	1	0	1	2	0	0	0	4	77
	RPT	14	12	14	6	17	10	8	6	0	2	0	89	
	ZG	12	11	10	8	10	6	4	7	0	1	0	69	
Skupaj	HR	10	5	7	11	9	2	4	4	0	4	0	56	
	RGD	0	3	2	4	1	0	2	4	0	0	0	16	230
	RPT	0	0	0	1	5	12	12	7	0	8	5	50	
Skupaj	ZG	0	0	0	0	1	0	2	5	0	2	2	12	
	HR	0	0	0	0	2	4	2	2	0	5	0	15	
	RGD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4	81
Skupaj		70	103	120	132	140	140	166	193	160	180	182	1586	1586

Iz tabele ja razvidno, da smo v vseh letih koristili le tista naravna zdravilišča, ki najbolj ustrezajo obolenjem, ki nastopajo med našimi delavci.

Ta zdravilišča so:

— Čateške toplice, kjer zdravijo vsakokratna revmatska obolenja, zdravljenja po težjih prelomih in podobno. Število koristnikov tega zdravilišča pa tudi močno odstopa navzgor napram ostalim. Delo in pogoji v rudarstvu pa obeta, da bo tudi v naslednjih letih tako veliko, da praktično nikoli ni moč ugoditi vsem prosilcem;

— Rogaška Slatina, kjer zdravijo vsa obolenja prebavil, obolenja jeter in sladkorne bolezni, je na drugem mestu po številu koristnikov, vendar je treba povedati, da se je povpraševanje po tovrstnem zdravljenju v zadnjih nekaj letih nekoliko umirilo. To je razumljivo, saj ljudje vse bolj upoštevajo pomembnost redne in zdrave prehrane, tako da tudi obolenja ne nastopajo več v taki gostoti kot pred leti. Svoje pa je v tem pogledu napravil tudi napredek v medicini;

— Slatina Radenci, kjer zdravijo predvsem obolenja srca in ožilja je na tretjem mestu po številu koristnikov, vendar je treba takoj povedati, da povpraševanje po tem zdravilišču raste. To ima svoje vzroke v stalnem večanju tempa na vseh področjih človekove dejavnosti, kar velja predvsem za delovne ljudi pred katere se postavljajo vedno nove zahteve in razumljivo tudi obremenitve. To ima za posledico vsakovrstna obolenja, ki nastajajo na živčni podlagi, še posebej to velja za srčna obolenja, infarkte in podobno. Naraščanje povpraševanja je razumljivo in ga bo v naslednjih letih treba upoštevati;

— Bohinj je naravno zdravilišče, kjer niso na razpolago organizirane zdravstvene storitve in čigar uslug se okoriščamo vse manj, v zadnjem času pa smo to sploh opustili, ker smatramo, da so počitniški oz. planinski domovi na Partizanskem

vrhu, Mrzlici in Kalu skoraj enakovredni ponudbi Bohinja, kar bo najbrž držalo;

— Thalassoterapia — Crikvenica, kjer zdravijo astmatska obolenja, je na petem mestu po številu koristnikov, vendar je treba dodati, da smo v to število vključili tudi neznatno število tistih delavcev, ki so zaradi istih ali podobnih obolenj koristili preventivno zdravljenje v lastnem počitniškem domu na Rabu. Tega zdravilišča se poslužujemo šele nekaj let nazaj in je sodelovanje po našem mnenju potrebno obdržati. K takemu mišljenju nas navaja počutje koristnikov po njihovem povratku. Povedati je še treba, da poleg astmatskih obolenj zdravijo tu tudi nekatere vrste kožnih obolenj in dihalnih organov;

— Dobrna, kjer zdravijo vsa ženska obolenja, je na začudenje na zadnjem mestu po številu koristnikov še posebej, če upoštevamo razmerje števila zaposlenih žensk napram moškimi in ob tem tudi pogoje dela, pri čemer ne smemo pozabiti separacije, kjer so žene najbolj izpostavljene za njihov značilnim obolenjem. Prav tu bo najbrž treba nekaj storiti za povišanje interesa neglede v kateri smeri.

Pogosto se postavlja vprašanje koristnosti takega načina preventivnega zdravstvenega varstva. Odgovor na tako zastavljeno vprašanje res ni enostaven še zlasti ne, ker je to zelo težko ali sploh nemogoče prikazati v številkah. Še najbolj očitno se rezultati kažejo v izjavah koristnikov ob njihovi vrnitvi, ko nam povedo, da je bilo njihovo počutje zelo dobro ali odlično in kar je najvažnejše, da so spoznali koristnost tovrstnega zdravljenja. To ima za posledico željo, da bi jim tudi v prihodnjih letih omogočili zdravljenje, kar pa je glede na stopnjo povpraševanja nemogoče. Po medicinskim normah naj bi vsak koristnik zdraviliškega zdravljenja to možnost koristil trikrat zaporedoma, po našem pravil-

niku pa to razumljivo ni mogoče, toda o tem drugič.

Povsem sprejemljiva je trditev, da koristniki po povratku občutno manj bolujejo za boleznimi, zaradi katerih so bili tja poslani, toda ker pogosto pri ljudeh nastopajo tudi druga obolenja zaradi katerih se morajo zateči v bolniški stalež, se pravi učinek skrrije, ker smo navajeni, da upoštevamo le seštevke izostalih ne pa tudi njihov izvor, pri čemer pa seveda ne upoštevamo, da bi bilo to število izostalih manjše, če ne bi bilo dodatnih obolenj, oziroma večji, če ne bi bilo možnosti zdraviliškega zdravljenja osnovnega obolenja.

Ena od koristi je tudi v tem, da koristniki prihajajo v stik z drugimi ljudmi, izmenjavajo izkušnje, načenjajo problematiko obolenj vsak iz svojega zornega kota in si tako medsebojno pomagajo. Navajajo se na redno prehrano, bolj se spoznavajo s svojo boleznijo in tako postopoma spreminjajo odnos do svojega zdravja.

Preventivno zdravljenje je v naši sestavljeni organizaciji dobilo že kar obliko stalne dejavnosti na področju skrbi za zdravje delovnega človeka in težko si je zamisliti, če bi kakorkoli prišlo do tega, da bi se temu morali odpovedati. Od leta 1968, ko smo z dejavnostjo pričeli, pa do letošnjega leta, se njen obseg stalno povečuje.

Ta obseg pa bi bil nedvomno večji, če se ne bi vsako leto srečevali s podražitvami hotelskih storitev. Inflacija terja tudi na tem področju svoje. Da bi se ji nekako uprli, smo že pred leti spremenili določilo pravilnika o izvajanju preventivnega zdravljenja tako, da smo oskrbne dni skrajšali od 21 na 18, kar pa je skrajna dopustna meja, ki lahko pomeni še določeno korist za tistega, ki se zdravi. To smo bili primorani storiti, da smo lahko obdržali število koristnikov iz predhodnih let. Pri tem ne gre pozabiti, da je odigralo svojo vlogo tudi razumevanje in popustljivost posameznih zdravilišč, ko je šlo

za dogovarjanje cen in sklepanje pogodb. Vse pa kaže, da bo podobnega dogovarjanja v letu 1979 konec, to pa pomeni, da se moramo pripraviti na občutno zvišanje cen oskrbnega dne, kar bo po svoje terjalo določene ukrepe, ki se lahko odražajo; v zmanjšanju števila koristnikov, kar gotovo ni zaželeno, kajti predvidevamo tolikšno povišanje cen oskrbnega dne, da bi se sedanje število koristnikov zmanjšalo najmanj za 85 %.

Rešitev tega problema je možna samo v dveh smereh:

— v razumevanju kolektiva, da dodatno solidarnostno poviša sredstva za toliko, za kolikor se predvideva povišanje cen oskrbnega dne v letu 1979. Posamezne temeljne organizacije in delovne skupnosti bi se morale o tem izreči vsaj do konca januarja prihodnjega leta;

— druga rešitev se kaže v tem, da pristopimo k temeljni spremembi določil pravilnika o organizaciji in koriščenju preventivnega zdravljenja v REK Zasavje. Menimo, da bi bilo sprejemljivo, če bi v tak spremenjen pravilnik vnesli tudi določilo, s katerim bi koristnikom omogočili trikratno zaporedno zdravljenje, saj le to omogoča optimalen uspeh in korist za posameznika. Tak način je sicer izvedljiv, vendar ne brez dodatnih obremenitev za posameznega koristnika, ki bi se odražala na povišanju samoprisklepa za hotelski del uslug.

Povsem še ni razčiščeno vprašanje sredstev sklada zdravstvenega zavarovanja namenjenih zdraviliškemu zdravljenju, ki se namesko zbirajo v občinski zdravstveni skupnosti oziroma v »B« programu neobveznega dela zdravstvenega varstva. Ta sredstva kot vemo, so premakljiva in jih je moč osredotočiti v smer trenutnih največjih potreb na področju posamezne občine. To niso majhna sredstva, zato smo zanje enako zainteresirani delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, kot tudi zdravilišča

katerim ta sredstva predstavljajo znaten vir dohodka. V nedavnih razgovorih s predstavniki zdravilišč se je izkazala potreba, da o tem delu sredstev kaj več spregovorimo na ustreznem sestanku, na katerega bi naj povabili poleg predstavnikov zdravilišč, s katerimi smo v pogodbenih odnosih, še predstavnike vseh organizacij

združenega dela, kjer se organizirano bavijo z organizacijo preventivnega zdravljenja ter predstavnike samoupravnih interesnih skupnosti zdravstvenega zavarovanja. Na takem sestanku bi bilo treba poiskati dolgoročneje rešitve, tako v pogledu organizacije, kot tudi cen.

Martin Kralj

Aktivnost samoupravnih organov

Delavski svet DO IMD

Delavski svet delovne organizacije Industrijsko montažne delavnice je imel svojo 8. sejo dne 13. oktobra. Na seji so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— imenoval je komisije za izdelavo kataloga opravil in nalog, ki bo služil kot osnova za nagrajevanje po delu. Komisije je imenoval ločeno za vsako TOZD in DS SS posebej;

— sklenil je, da naj tisti delavci, ki ne delajo za potrebe TOZD združene v IMD, iščejo zaposlitev v TOZD oziroma DS SS v tistih delovnih organizacijah, za katere so angažirani;

— sprejel je načelno sklep o pristopu k izvajanju investicije — postavitev provizorične kotlarne z zmogljivostjo 2,5 Gcal, v skupni vrednosti, 3.352.000,00 din. Pri tem je postavil pogoj, da je treba sklicati na sestanek vse pristojne v občini Trbovlje, na katerem je treba dokončno rešiti vprašanje toplarne — TOZD KET;

— glede na to, da delovna skupnost skupnih služb DO IMD praktično nima svojih poslovnih prostorov in tudi ni nobenih izgledov, da bi jih v bodoče lahko dobili, se je delavski svet odločil, da se prične z adaptacijo zgradbe na Ribniku, v katerem je doslej bil mladinski klub.

Adaptirana zgradba bo služila potrebam DS SS IMD, v prostorih pa bo urejena tudi okrepčevalnica, kopalnica in pa garaža za službena vozila. Skupna vrednost adaptacijskih del znaša 1.700.000,00 dinarjev. Z deli bo možno pričeti takoj, ko bodo izdelani načrti in izdana ustrezna dovoljenja.

Izvršilni odbor DO ZPT

7. seja izvršilnega odbora DO Zasavski premogovniki je bila 30. oktobra. Na seji so razpravljali in sklepali o naslednjem:

— seznanjen je bil z rezultati poslovanja v razdobju januar—september 1978 s tem, da strokovne službe izdelajo še dopolnjeno podrobnejšo analizo ostanka dohodka, iz katere bo razvidno, koliko posamezne TOZD po pokritih obveznostih lahko namenijo za sklad skupne porabe;

— sklenil je, da je treba dosledno izvajati sklepe, ki izvirajo iz akcijskega programa, k čemer je treba dati poseben poudarek zmanjševanju materialnih stroškov, po drugi strani pa je treba skrbeti, da bo ustvarjen tolikšen ostanek dohodka, da bodo TOZD lahko zagotovile delavcem socialno varnost;

— nadalje je sklenil, da je treba zaradi situacije, ki je na-

stala v TOZD na področju Zagorja, seznaniti družbenopolitične organizacije ter samoupravne interesne skupnosti, pri čemer je treba obrazložiti vzroke za nastalo izgubo v devetmesečnem poslovanju v Zagorju. Hkrati je treba izdelati program ukrepov za odpravo težke situacije in ga predložiti SDK, podružnici Trbovlje;

— sklenil je predlagati delavskemu svetu DO ZPT, da sprejme program ukrepov za znižanje materialnih stroškov za celotno DO ZPT;

— odbor je bil seznanjen z doseženimi proizvodnimi rezultati v oktobru glede na izpolnjevanje sprejetega proizvodnega načrta po posameznih TOZD. Izpad proizvodnje je sledil zaradi izredno slabih odkopnih prilik in računajo, da bo takšno stanje še nekaj časa trajalo. Tako težke situacije v jami Trbovlje, ni bilo zadnjih 10 let. Čedalje manj je tudi rudarjev za odkope;

— zaradi večjih remontnih del v jami Ojstro in na separaciji premoga v Zagorju, je sklenil predlagati delavskemu svetu DO ZPT v sprejem spremembe obratovalnih dni za november in december. Dela prost dan 1. decembra, je bil medtem že nadomeščen z delom na sicer dela prosto sobo-

to 11. novembra, medtem ko bo za prost dan 2. decembra normalno obratovanje na soboto 23. decembra;

— strinjal se je z načrtom proizvodnje za november, ki znaša 111.090 ton, ali povprečno 5.290 ton/dan.

— odbor je nadalje razpravljal še o stimulativnem delu nagrajevanja organizatorjev dela, zato je sklenil, da se naj izplačilo OD za oktober odmerja v skladu z obstoječimi samoupravnimi akti, višina stimulacije pa je bila poenotena glede na dosežene rezultate;

— sklenil je predlagati DS DO ZPT, da sprejme z veljavnostjo od 28. oktobra t.l. nove cene premoga na veliko in na malo glede na to, da je zvezni izvršni svet odobril 10-0% povečanje prodajnih cen premoga;

— sklenil je, da naj predlog samoupravnega sporazuma o pridobivanju prihodka iz svobodne meje dela pri prometu proizvodov in storitev TOZD RESD sprejmejo DS udeleženi TOZD kot dokončni predlog, z veljavnostjo od 1. 7. 1978 dalje.

Izvršilni odbor SOZD REKZ

3. seja izvršilnega odbora SOZD REK Zasavje, je bila

8. novembra. Na seji so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— sklenil je, da je treba pripraviti poročilo o izidu ponovljenega referenduma o sprejetju sprememb in dopolnitev pravilnika o osnovah in merilah za delitev sredstev za OD, druge osebne dohodke, osebne prejemke in skupno porabo;

— na znanje je sprejel poročilo o gospodarjenju v devetmesečnem razdobju letošnjega leta. Vse TOZD z izjemo rudnika Zagorje so dosegle pozitivni rezultat, medtem ko ima Zagorje izgubo v višini 12.081.549,70 din, sicer pa tudi v okviru REK Zasavje ni bil dosežen finančni načrt. Čiste ga dohodka bi morali v tem obdobju namreč ustvariti 112.385.000,00 din, dosegli pa smo ga le 18.723.846,55 din, kar pomeni, da je bil letni načrt izpolnjen le v višini 16,7 %;

— sklenil je predlagati, da sprejme delavski svet SOZD REK Zasavje, sklep o takojšnjem organiziranju akcije DO ZPT za reševanje kritične situacije, ki je bila dosežena zaradi sorazmerno slabega finančnega rezultata v devetih mesecih t.l. Zagotoviti mora izvedbo takšnih ukrepov, ki bodo omogočili doseči načrtovano proizvodnjo t.l. s tem, da določi nosilce za izvedbo in roke;

— seznanjen je bil tudi s predlogom dokončne razporeditve ostanka sklada skupne porabe za leto 1978. Upoštevanne so bile spremembe in sicer, da se iz namenskih sredstev za združevanje sredstev za gradnjo počitniških domov, financira večje potrebe za kolektivno zavarovanje delavcev v inozemstvu pri DO RGD, kritje stroškov rudarskega praznika, zagotovitev sredstev za delo samoupravnih organov, tistih TOZD, ki niso oblikovale dovolj sredstev sklada skupne porabe za lastne potrebe. Tako je ostalo za združevanje sredstev za počitniške domove 2.854.967 dinarjev, za delovanje samoupravnih organov vseh TOZD pa je namenjeno 834.800 din.

Dne 8. novembra t.l. je imel svojo sejo izvršilni odbor REK Zasavje. Seji so prisostvovali tudi nekateri strokovni sodelavci.

(Foto A. Bregant)

V tem smislu je odbor sklenil predlagati DS odobritev teh sprememb;

— nadalje je sklenil, da gre ostanek neporabljenih sredstev za regresiranje letovanja po programu za leto 1978 v korist sredstev, namenjenih za investicije za gradnjo počitniškega doma na Rabu;

— na znanje je sprejel predlog o imenovanju vodij delovnih skupnosti ASO in TSO;

— precejšen del razprave je bil namenjen sprejemanju deležev financiranja delovne skupnosti ASO in TSO s strani posameznih delovnih organizacij. Deleži temelje na ovrednotenju nalog in opravil teh dveh delovnih skupnosti in služijo kot osnova za pridobivanje dohodka za II. polletje 1978. Odbor je ugotovil, da ni mogoče umakniti predloga za financiranje skupnih služb ASO in TSO REK Zasavje, zaradi prigovorov DO IMD, in DO TET na predlagani prispevek II. polletja. Če predlog za financiranje ne bo sprejet, mora delavski svet biti seznanjen s tem, da bodo nastale določene posledice pri izpadu dohodka, s tem pa bo ogrožena socialna varnost delavcev teh dveh delovnih skupnosti;

— glede na to, da se dosedanja organizacija poslovnega združevanja RUDIS reorganizira v smislu zakona o združenem delu, je izvršni odbor sprejel predlog za razpravo in sklepanje na seji delavskega sveta SOZD REK Zasavje, da sprejme stališče o včlanjenju v RUDIS - Poslovno skupnost za izgradnjo investicijskih objektov Trbovlje s tem, da se včlanijo SOZD REK Zasavje z vsemi svojimi delovnimi in temeljnimi organizacijami;

— ustrezní sklep je sprejel glede pripomb s strani DO TET na samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev delovnih skupnosti administrativno in tehnično strokovnih opravil in DO za opravljanje del skupnega pomena. Na temelju teh stališč bodo

spremembe obravnavane in sprejete kompleksno;

— sklenil je predlagati delavskemu svetu REK Zasavje, da odobri sredstva v višini 85.600,00 iz sredstev za vzdrževanje počitniških domov, da bi lahko odpravili določene pomanjkljivosti v počitniških domovih REK Zasavje (inventar, oprema);

— nadalje je sklenil predlagati DS SOZD REK Zasavje, da odobri določena sredstva za nabavo opreme za potrebe ljudske obrambe, varnosti in družbeno samozaščito v domačih občinah;

— odobril je vodji komercialnega sektorja petdnevno službeno potovanje v Francijo k firmi Hydro Marell, ki se nanaša na dobavo rezervnih delov za samohodno hidravlično podporje.

Delavski svet SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije

19. seja delavskega sveta SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije, je bila 27. oktobra 1978 v Trbovljah. Na seji so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— odobril je podpis pogodbe o izdelavi študije »zmanjšanje

visoko vodnih valov na Dravi od Maribora do Varaždina«;

— v javno razpravo je dal delavcem TOZD in enovitih DO samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev zaradi skupne dograditve in skupne eksploatacije NE Krško in samoupravni sporazum o ureditvi medsebojnih pravic in obveznosti ustanoviteljev in NE Krško, pri čemer je osvojil pripombo odbora za ekonomsko-finančne zadeve, ki se nanaša na ta dva sporazuma;

— sprejel je in potrdil investicijski program »nadomeščanje objektov jame Preloge« REK Velenje - Do Rudnik lignita Velenje, z osnovno predračun. vrednostjo 1.680.690.752,00 dinarjev in eskalirano vrednost 2.278.670.646,00; s tem, se je odločil za minimalni program vlaganj do leta 1980 in pospešena vlaganja po letu 1980. Sprejel je predlog investitorja, da se celotna vrednost teh investicijskih vlaganj odobri v breme energetskih sredstev;

— sprejel je še nekaj investicijskih programov za razne elektroenergetske objekte (daljnovodi, RTP, HE Možnica, itd.);

— potrdil je pripravljeno dokumentacijo — preliminarni program nabave poslovno teh-

Dne 27. oktobra t.l. je potekalo v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah, zasedanje delavskega sveta SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije.
(Foto S. Krasnik)

nične opreme za SOZD EGS s potrebami za kompletiranje računskih centrov za obdobje 1976—1980. Soglašal je s tem, da se računalniška oprema za ERC DEM pridobi z zakupom;

— sprejel je normativ delovne sile proizvodne dejavnosti termoelektrarn in ga je posredoval v javno razpravo delavcem TOZD do 25. 11. 1978;

— ugotovil je, da so delavci TOZD z večino glasov v času od 23. 5. do 28. 9. 1978 sprejeli spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD EGS ter samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev posebne delovne skupine za počitniško rekreacijsko dejavnost EGS in delavci TOZD ter enovitih DO združenih v SOZD EGS.

Delavski svet SOZD REK Zasavje

4. zasedanje delavskega sveta SOZD REK Zasavje je bilo 9. novembra 1978. Na zasedanju so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— sprejel je zahtevo, da se uredi sporne zadeve, ki ovirajo spejete samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev DS in DO za opravljanje del skupnega pomena na ravni DO TET - DS ASO in DS TSO. Zadnji rok za sprejetje tega sporazuma je naslednje zasedanje delavskega sveta SOZD REK Zasavje, ki bo predvidoma v decembru;

— seznanjen je bil z rezultati referenduma o spremembah in dopolnitvah pravilnika o osnovah in merilih delitve sredstev za OD, druge OD, osebne prejemke in skupne porabe. S tem v zvezi je razglasil veljavnost referenduma od 1. 7. 1978 dalje, hkrati pa je razveljavil svoj sklep, ki ga je sprejel na 3. zasedanju, dne 21. avgusta o izplačevanju akontacij na OD za nove delovne naloge in opravila;

— seznanjen je bil s poslovnimi rezultati doseženimi v de-

vetih mesecih t.l. in sprejel ustrezne sklepe za zagotovitev povoljnejšega poslovanja, tako v pogledu izpolnjevanja proizvodnega, kaor tudi finančnega poslovanja. Vse TOZD proizvodnje premoga so končale devetmesečno poslovanje z izgubo na čistem dohodku v višini 59.971.300,00 din. Čisti ostanek dohodka se pojavlja le pri TOZD RŠC. Kritično je poslovanje TOZD RP Zagorje, ki je končalo devetmesečno obdobje z negativnim rezultatom v znesku 12.081.549,70 din, ob upoštevanju sredstev potrebnih za sklade pa znaša čista izguba 31.253.500,00 din;

— na temelju obračuna sredstev sklada skupne porabe je odobril združitev 2.854.967,00 dinarjev na ravni SOZD REK Zasavje kot namensko združena sredstva za počitniške domove;

— odobril je namensko združena sredstva za delo samoupravnih organov TOZD v predračunskih zneskih s tem, da se daje dotacija tistim TOZD, ki niso oblikovale sklada skupne porabe po zaključnem računu za leto 1977. O ostanku neporabljenih sredstev za regresiranje letovanja po programu koriščenja za leto 1978, pa bo odločal delavski svet REK Zasavje po obračunu koncem leta 1978, ko bodo usklajena stališča OOS zaradi nekaterih obveznosti, ki jih izkazujejo posamezne TOZD;

— imenoval je na temelju predhodnega soglasja delavskega sveta DS ASO REK Zasavje Janka Lapornika, dipl. ek., za izvajalca del in nalog vodje delovne skupnosti DS ASO SOZD REK Zasavje za naslednje štiri-letno mandatno obdobje;

— prav tako je imenoval na temelju predhodnega soglasja DS SS TSO REK Zasavje, Ivana Zupana, dipl. inž. rud., za vajalca del in nalog vodje delovne skupnosti TSO SOZD REK Zasavje, za naslednje štiri-letno mandatno obdobje;

— sklenil je, da morata DO TET in DO IMD predložiti v pisni obliki prigovore, k

predlogu za ovrednotenje nalog in opravi delovnih skupnosti ASO in TSO REK Zasavje. Dokončno stališče mora biti usklajeno in podano s strani DO in predloženo SOZD REK Zasavje;

— imenoval je 6-člansko komisijo za spremljanje poteka oziroma usklajevanje osnutka o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, drugih OD in skupne porabe na ravni SOZD REK Zasavje;

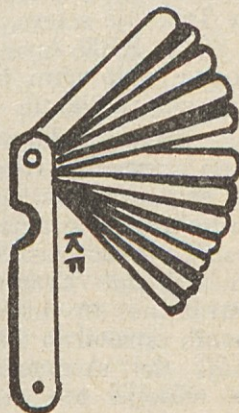
— odobril je 219.421,50 din namensko za nabavo opreme za potrebe sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito za področje Hrastnika, Trbovelj in Zagorja;

— v muzejski svet revirskega muzeja ljudske revolucije v Trbovljah je imenoval za delegata Tineta Lenarčiča;

— na znanje je sprejel zahvalo republiškega odbora sindikata delavcev energetike in premogovništva za sodelovanje pri izvedbi njihove skupščine v Trbovljah;

— sklenil je, da se včlani v RUDIS - Poslovno skupnost za izgradnjo investicijskih objektov Trbovlje, SOZD REK Zasavje z vsemi svojimi delovnimi in temeljnimi organizacijami. V zvezi z včlanjenjem razpišejo delavski sveti TOZD referendum;

— sklenil je dati v javno razpravo osnutek samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, drugih OD in skupne porabe SOZD REK Zasavje; javna razprava o tem osnutku traja do 30. novembra.

Kongres — delovni dogovor mladih

Kongres. Dogodek, povezan s toliko srečanji, z mladostjo... Lepo je v naši domovini biti mlad, tako so delegatom, gostom in drugim udeležencem desetega mladinskega kongresa zapeli mladi na veličastni prireditvi ob začetku kongresa...

Srečevali smo se na ulicah in cestah Nove Gorice, si stiskali roke, se pozdravljali: Živijo, zdravo, kako si? In tako vse dopoldne, vse do plenarnega zasedanja... In potem spet zvečer...

Seveda pa je tridnevno srečanje v Novi Gorici bilo še posebej srečanje z delom, ki smo ga mladi bolj ali manj uspešno opravili v zadnjih štirih letih. Še več, tokrat je bilo to srečanje s petintridesetimi leti razvoja in delovanja mladinske organizacije, od njenega ustanov-

nega kongresa pa do desetega, jubilejnega. To je tudi prvo srečanje s šestdesetletno revolucionarno tradicijo slovenske skojevske organizacije, ki jo bomo praznovali prihodnje leto. In končno, kongres v Novi Gorici je bil predvsem akcijski dogovor mladih o delu v naslednjem štiriletnem obdobju. O delu in vseh področjih družbenega življenja in snovanja ter seveda predvsem tam, kjer današnje objektivne ali subjektivne prepreke najbolj zadevajo v življenjski interes mladega človeka.

Vse dni kongresa smo prav na vsakem koraku srečevali revolucionarnost in mladost. Veliko zaupanje naše družbe in še posebej tovariša Tita, ki je na devetem kongresu ZSMJ med drugim dejal, da je prepričan da bo mlada generacija kos svoji zgodovinski nalogi, da nadaljuje revolucionarno preobrazbo družbe, se je na kongresu pravzaprav zlila z nešteti mislimi, parolami in željami, tudi s tisto, ki so jo mladi Novogoričani z velikimi črkami zapisali pod vrh Sabotina: NAŠ TITO!

tone b.

Odgovornost za nagrajevanje po delu

Zako o združenem delu opredeljuje, da se osebni dohodki delijo v skladu z načelom delitve po delu. Vsebinsko zakona bo treba kmalu v celoti zajeti v samoupravne akte, sporazume in pravilnike — v vseh organizacijah združenega dela. Precej je že prenešenega, konkretiziranega, dobro ali slabo interpretiranega, razvijajočega. Na splošno pa imamo vendarle težave pri uresničevanju zakonskih določb v praksi. Najbolj vidne in oprijemljive so težave pri uresničevanju načela delitve po delu.

Izgovor, da je uresničevanje dohodkovnih odnosov PROCES, da ne moremo (kar vsega) nankrat postoriti, je zares marsikje le izgovor. Izgovor za korake, ki so obteženi s pravno formalnim svincem. Težave so, vemo zanje. Lahko so nam podduk, da se jim v bodoče izognemo. Kaj naj mladi store?

Mladi prevzemajo konkretne vsakdanje družbene odgovornosti. Preobrniti miselnost o mezdnem delu, o nepravičnem nagrajevanju, je življenjska in družbena nuja. Iskati moramo kreativne poti k pravičnemu in

stimulativnemu nagrajevanju. Razumeti moramo način delitve OD. Ugotavljati moramo delavčev delovni prispevek, tega pa določata - vemo: količina dela in delavčeva učinkovitost. Da bomo to zmogli, se moramo boriti za svoje lastno znanje. Vemo, da je to znanje potrebno, saj smo v njem že neštokrat našli možnost svojega uveljavljanja, svojega prodora in ugleda. Organizirani smo. Nedvomno smo tudi družbeno aktivni. Aktivni smo v SZDL, ZK in sindikatih, pa še kod. Koliko pa smo mladi kreativno aktivni v svoji organizaciji, v ZSM? Ali ne spregovorimo premalokrat o tovrstni aktivnosti? Zakaj? Saj smo v organizaciji ZSM še premalo politično učinkoviti. To je problem, če hočemo, da tudi ZSM sodeluje pri odločanju vseh družbenih vprašanjih. Torej tudi o delitvi sredstev za osebne dohodke, če že o tem govorimo! Kolikšna je pripravljenost za to odločanje, gotovo ni vprašanje. Kolikšna pa je usposobljenost za tovrstno aktivnost, kje so akcijski programi za tovrstno aktivnost, kje je iniciativnost mladih, predvsem takrat, ko je čas in prvenstvena potreba, v obdobju nastajanja samoupravnih sporazumov pri organiziranju in vodenju razprav s tega preobrazbenega področja?

Učimo se, da bomo delali, da bomo delili! — Vemo, da morajo sleherna merila za delitev OD stimulirati delavca. Stimulacija pa je tudi v urejenem delovnem okolju, v zmanjšanju okvar, izpada, reklamacij itd. Stimulacija je večji dohodek. In če to vemo, se moramo zanimati za VSE ekonomske kazalce uspešnosti poslovanja v svoji temeljni organizaciji. Boriti se moramo za informiranost in sami informirati. Tako bomo bolje razumeli pravila nagrajevanja po ZZZ. Bolje bomo razumeli preobrazbo nagrajevanja in odnosov, analitičneje (in manj formalno) bomo razpravljali o preobrazbi.

Mladi, predvsem v OO ZSMS, morajo biti vztrajnejši pri kritičnem obravnavanju ponavljajo-

jočih se slabosti v nagrajevanju. Pa tudi v povezovanju z ZK in sindikati naj realno prispevajo k razreševanju vprašanj. Zahtevnejši in kritičnejši naj bomo do občinskih vodstev ZSMS! Od njih naj terjajo pomoč. Vodstva morajo imeti podporo in zaupanje mladih. Oboje si morajo utrjevati ob vsebinskih akcijah. In akcija uresničevanja delitve po delu je to. Akcija je široko povezana z izkušnjami mnogih, povezana z delovanjem DPO, družbenih pravobranilcev samoupravljalna, sodišč združenega dela.

Vloga občinske organizacije je izredno pomembna. V primeru nagrajevanja po delu — kot področja iz spleta vprašanj preobrazbe odnosov, je izbrana metoda dela OK ZSMS pravilna le v primeru, če je obogatena s konkretnimi napotki, informacijami. Tu pa že nastopi tudi vprašanje celovite odgovornosti funkcionarjev v ZSM. Ti so odgovorni za prodiranje idej, za krepitev zavesti... Pa čeprav to nikjer ne piše. Seveda niso odgovorni le oni, toda, med prvimi so. Vedeti morajo, kaj storiti, da bo načelo delitve po delu dosledno realizirano.

Mislimo na jutri

V vsakdanjem življenju posvečamo precej besed, misli, razmišljanj ljudem okoli nas. Kako radi razpravljamo in kritiziramo na račun drugih, tudi o našem okolju. Verjetno pa se sami premalokrat vprašamo, ali pa nikoli, kaj sami prispevamo k temu, da bi bilo naše okolje lepše, čistejše.

Premalo smo samokritični, kar je velika napaka, da stojimo pred dejstvi križem rok. Ni vse da govorimo, koliko smeti se nabira okoli kontejnerjev, treba bo najti rešitev, kako le-te odstraniti. Na žalost, čaka-

Ob letošnjem dnevu mrtvih, so cicibani počastili spomin na padle borce NOB.

(Foto S. Krasnik)

mo na dan, ko bodo to uredili delavci komunalnega podjetja. So res oni odgovorni za naše nedisciplinirano ponašanje? Koliko je primerov, ko se nam ne ljubi dvigniti pokrova in smeti vsujemo kar poleg smetnjaka ali pa nasipamo na prepoln smetnjak z mislijo, bodo že drugi počistili. Ravnamo pravilno, smo se že kdaj vprašali? Premalo zavesti je v nas, to sicer ne velja za vse, zato pa za večino. Ko pokadimo cigareto, moramo res ogorek odvreči, kjer smo s kajenjem končali, ga ne bi odvrgli v zato namenjeno posodo (v tem primeru pepelnik)? Jemo banane, olupek pa vržemo skozi okno avtomobila ne vedoč, da lahko povzroči nesrečo, morda celo žrtve. Kaj smo res tako neodgovorni do okolja, do soljudi? Ker se pri tako malih napakah, ki so sicer velike, ničesar ne naučimo, to ponavljamo in stopnjujemo. Inženirji in drugi šolani strokovnjaki načrtujejo tovarne, ki v naše lepe slovenske reke pošiljajo odplake in v zrak najrazličnejše strupene pline, ki uničujejo našo lepo naravo. Toda sedaj, ko nam je začela po starem

pregovoru, voda teči v grlo, ravnamo drugače, skušamo napake odpraviti, saj se nam krepko maščujejo. Ravnamo pravilno?

Vsak posameznik bi lahko veliko pripomogel temu, da bi bilo naše okolje lepše, čistejše. Kaj ne bi poskusili enkrat tekrovati, kdo bo več in bolje skrbel za okolje, kot pa da se prepuščamo lagodnemu zavajanju? Na vikendih in izletih puščamo za sabo sledi »moderne civilizacije«. Ne, tako ne smemo ravnati, misliti moramo na jutri, na prihodnost, na generacije za nami, ki jim bo svež zrak in lepa čista pokrajina še kako potrebna. Postanimo zavestni državljani, ki mislijo na jutri, na prihodnost našega okolja, da nam ne bo treba v letu 2000 nositi maske.

Drago JAMNIK

Iz dela mladinske organizacije

Obujanje in ohranjanje revolucionarnih tradicij je ena stalnih nalog mladinske organizacije. Zato se mladi Hrastničani že vrsto let organiziramo v mladinsko pohodno enoto Kamniško-Zasavskega odreda, ki je nosilec nalog na tem področju. V letošnjem letu je bilo izvedenih več pohodov, ki jih je organizirala OK ZSMS Hrastnik. Na zadnjem pohodu v novembru je pohodna enota na pohodu »Po poteh revolucije« obiskala 16 spominskih obeležij na območju hrastniške občine, ki nas bodo trajno spominjala na žrtve NOB.

Mladost v pesmi, besedi in spretnosti je eno tistih srečanj tekmovalnega značaja, ki zbližuje mlade in pripadnike JLA. V kvizu na temo XI. kongres

ZKJ in X. kongres ZSMS so se 25. XI. na regijskem tekmovanju v Zagorju pomerile ekipe iz Hrastika, Trbovelj in Zagorja ob sodelovanju pripadnikov JLA. Poleg tekmovanja je bil izveden tudi bogat kulturno zabavni program.

V četrtek, 16. novembra se je sestal Medobčinski svet ZSMS revirskih občin. Razprava je tekla predvsem o akcijskih programih Občinskih konferenc ZSMS po X. kongresu ZSMS ter o delovanju in organiziranju mladinskih delovnih brigad v naslednjem letu. Na seji je bila dana razrešnica dosedanjemu predsedniku medobčinskega sveta Viliju ZALETELU, za predsednika medobčinskega sveta v naslednjem dveletnem mandatnem obdobju pa je bil izvoljen ZUPANC ing. Jani iz TKI Hrastnik.

Tone B.

100 mladih v enote TO

Komisija za IPD (idejnopolitično delo) pri OK ZSMS Zagorje se je odločila, da izvede teoretični del usposabljanja

evidentiranih kandidatov (mladincev prostovoljcev) za sprejem v enote teritorialne obrambe.

3. novembra se je v lutkovni dvorani Delavskega doma Zagorje, udeležilo 70 mladih te seminarske oblike izobraževanja.

V prvem delu so poslušali izčrpno poročilo o delu komisij na X. kongresu ZSMS, statutu in organiziranosti ZSMS, ki ga je podala sekretarka OK ZSMS Zagorje Staša Baloh.

V drugem delu pa je Marjan Bergant seznanil mlade z družbenopolitičnim bistvom koncepta SLO in moralno močjo splošne ljudske obrambe.

Debatni del pa so mladi posvetili problematiki obrambnih dnevov na srednjih šolah, ki niso pravilno organizirane. Zaradi tega največkrat dijaki ne razumejo bistva teh dnevov.

Takšna oblika idejnopolitičnega usposabljanja, ki jo bodo dopolnili s praktičnim urejenjem, ki ga organizira občinski štab TO Zagorje, bo mladim osnova za praktično delo ne le v enotah TO, ampak tudi v osnovnih organizacijah ZSMS, kjer živijo in delajo.

V letošnjem letu bo v okviru proslave 22. decembra —

Dneva JLA, slovesno zapriseglo na skupni vojaški vaji 100 mladink in mladincev prostovoljcev Zagorske občine.

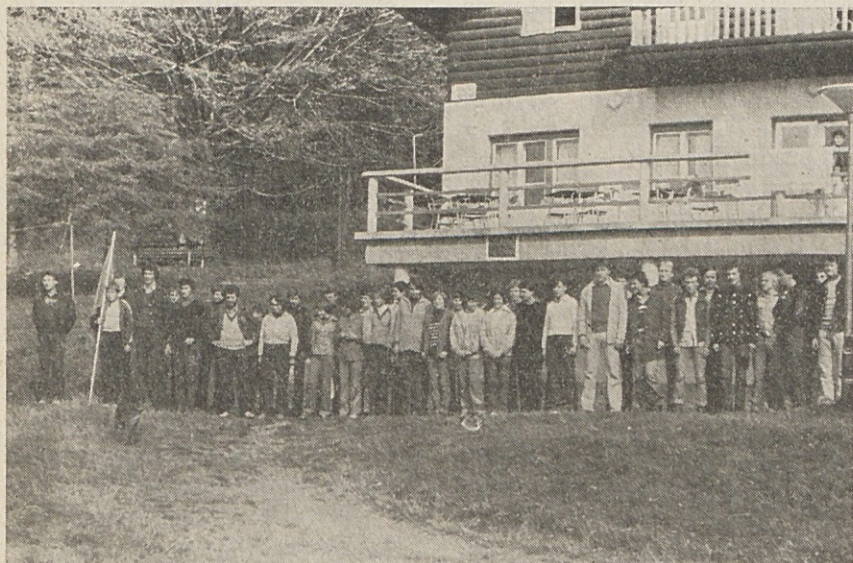
Drago JAMNIK

Štafeta mladosti prihodnje leto iz Slovenije

Na oktobrski seji Zveznega odbora za proslavo dneva mladosti je bilo sklenjeno, da bo prihodnje leto odšla štafeta mladosti na svojo pot po Jugoslaviji iz Slovenije. Slovenska mladina bo spet imela čast, da bo ob jubilejnem letu 1979, ko praznujemo 60-letnico komunistične partije oziroma zveze komunistov Jugoslavije in 60-letnico SKOJ, prva pospremila na pot štafeto mladosti iz naše ožje domovine.

Minil je že dober mesec od desetega kongresa ZSMS v Novi Gorici. Tudi v OK ZSMS Hrastnik so že pripravljene akcijske načrte za delo področnih konferenc. V novembru se je tudi sestalo več komisij pri OK ZSMS, ki so ravno tako pripravile programe dela za naslednje obdobje. Tudi predsedstvo OK ZSMS se redno sestaja, na njem pa poleg vseh tekočih operativnih nalog obravnavajo tudi akcijske načrte področnih konferenc in komisij. Želeti je, da bi tudi vnaprej delo teklo s takim elanom kot sedaj.

V začetku novembra se je sestalo predsedstvo konference ZSMJ, na katerem so najprej obravnavali osnutek poročila o delu ZSMJ med devetim in desetim kongresom ZSMS, zatem o osnutku akcijskega programa za X. kongres ZSMJ ter o osnutku resolucije o mednarodnem sodelovanju in aktivnosti ZSMJ. Posebej je predsedstvo

Mladinska pohoda enota Kamniško-Zasavskega odreda iz Hrastnika, na Kalu. (Foto T. Bezgovšek)

zvezne konference ZSMJ govorilo o konceptu proslavljanja dneva mladosti v prihodnjem letu, ko mladinska organizacija slavi 60-letnico SKOJ.

X. kongres ZSM Jugoslavije pa bo 13., 14. in 15. decembra t.l. v Beogradu.

Tone B.

S polno paro

Člani Centra za obveščanje in propagando pri predsedstvu OK ZSMS Zagorje so si na svoji drugi redni seji zastavili v svojem operativnem načrtu naslednje stalne naloge za naslednje šestmesečno obdobje: graditev enotnega in celovitega sistema obveščanja in metod propagande v OO ZSM, vzpodbujanje, usmerjanje in spremljanje informativne dejavnosti znotraj OK ZSM, sodelovanje z vsemi DPO, SIS, KS, OZD in šolami v občini in sredstvi javnega obveščanja, sooblikovanje glasila ZSMS — Mladina in mladinske oddaje Radia Trbovlje, tesnejše sodelovanje s COP OK ZSMS Trbovlje in Hrastnik, stalne naloge na področju propagande in zbiranje dokumentarnega gradiva o delu mladih. Seveda niso pozabili na izobraževanje, ki bo dvignilo kvaliteto in hitrost informiranja in akcij ZSMS pri katerih bodo aktivno sodelovali. Za uresničitev vsebinsko tako obsežnega načrta bo potrebna takojšnja ustanovitev široke dopisniške in poverjeniške mreže v vseh 42 OO ZSMS zagorske občine.

Izdali so že prvo številko informativno političnega biltena »Mladi poročevalec«, ki so ga posvetili jubilejnemu X. kongresu ZSMS in pripravili vsebinsko zasnovano decembrske številke.

Zagorski COP so tako s polno paro začeli uresničevati besede zapisane v ustavi SFRJ, da je pravica in dolžnost slehernega državljana biti obveščen

in obveščati. Seveda bodo morali še precej narediti na požitvi povratnih informacij iz baze, ki bodo resnično zagotavljale to samoupravno pravico in dolžnost do obveščenosti. Opravičiti pa bodo morali več kot enoletno nedelavnost centra, kateremu je botrovalo stihsko delo.

Drago JAMNIK

Štipendiranje iz združenih sredstev

V preteklem šolskem letu je v občini Hrastnik prejemale študentje iz združenih sredstev 134 študentov. Od tega je 116 študentov prejemale študentje iz združenih sredstev, ostalih 18 je bilo kadrovske vezanih in je prejemale dopolnilne študentje iz združenih sredstev.

Od 134 študentov sta bila 102 srednješolca, od katerih je bilo 12 kadrovske vezanih, 26 študentov se je izobraževalo na višjih in visokih šolah in le 6 jih je bilo kadrovske vezanih. Vzrok za manjše število kadrovske vezanih je uporabljanje za poklice, za katere še ni neposrednega kadrovskega interesa.

V šolskem letu 1977/78 je uspešno končalo šolanje 16 študentov na 4-letnih srednjih šolah in 7 študentov na 3-letnih srednjih šolah.

Od navedenih je 8 študentov nadaljevalo šolanje, 2 sta še med iskalci zaposlitve, ostali so že pridobili lastnost delavca v združenem delu.

Neuspešno je zaključilo leto 9 srednješolcev, kar predstavlja 8,8% osip. Med visokošolci 8 študentov ni bilo uspešnih, med njimi 3 niso diplomirali v absolventskem stažu, kar predstavlja 30,7% osip, 2 visokošolki sta prekinili redne šolanje, se zaposlili in bosta nadaljevali z izobraževanjem ob delu.

Po opravljeni valorizaciji so izgubili pravico do študentje 4 študenti — srednješolci, ker prekoračujejo cenzus.

Od dosedanjih študentov je bilo v šol. letu 1977/78 vključenih v kadrovske študentje 9 študentov, od tega sta 2 upravičena do dopolnilne študentje.

Od 4 otrok delavcev, ki so dosedaj prejemale Titovo študentje, eden ni izpolnil pogojev za nadaljnje prejemanje študentje.

Na osnovi razpisa študentje iz združenih sredstev za šolsko 1978/1979, je skupna komisija za študentje v občini Hrastnik prejela 50 prijav za študentje. Od tega 37 za srednje šole, 2 za visoke šole in 11 prijav za dopolnilne študentje. Študentje so bile podeljene vsem prosilcem razen 5, ki prekoračujejo cenzus 2.580.— din na družinskega člana in dvema, kjer je bila po izračunu študentje iz združenih sredstev manjša kot minimalna kadrovska študentje in zato nista bila upravičena do dopolnilne študentje.

Trenutno stanje študentov v občini Hrastnik je 130, od tega jih 20 prejema kadrovske študentje in so zaradi slabših ekonomsko socialnih razmer upravičeni še do dopolnilne študentje iz združenih sredstev.

Med 130 študenti je 111 srednješolcev, 12 jih je kadrovske vezanih in 19 visokošolcev, od katerih je 9 kadrovske vezanih.

Skupna komisija za študentje občine Hrastnik je posredovala izvršnemu odboru Titovega sklada SRS 6 predlogov za otroke delavcev in predlog za mladega delavca za dodelitev Titove študentje. Vsem predlaganim kandidatom je bila podeljena študentje. Trenutno je v občini Hrastnik 9 otrok delavcev Titovih študentov in 1 mladi delavec iz Tovarne kemičnih izdelkov Hrastnik. Titovo študentje prejema:

Miklič Tanja, Žagar in Medvešek Alenka — na splošni gimnaziji, Potočan Igor — na teh-

nični gradbeni šoli, Seničar Franc — na tehnični strojni šoli, Razpotnik Jože — na srednji glasbeni šoli, Kralj Dragica — na višji šoli za zdravstvene delavce, Juvan Sonja — na filozofski fakulteti — Zadobovšek Sonja — na ekonomski fakulteti in mladi delavec Grehar Miran, na višji varn ostni šoli.

Kot vsa leta doslej, je bilo tudi letos v nekaterih OZD opa-

ziti neustrezen interes za štipendiranje iz Titovega sklada. V bodoče bi bilo potrebno v delovne programe vključiti permanentno spremljanje mladih strokovno in družbeno angažiranih delavcev ter povečati vrednost in pomen štipendiranja iz Titovega sklada.

Komisija za štipendije
iz združenih sredstev
občine Hrastnik

Za pripravo osnutka pravilnika sta bila zadolžena Jože Greben in Alojz Božič. Za podlago sva iskala izkušnje v DO, ki že imajo ustanovljeno blagajno samopomoči tj. o Kemičnici v Hrastniku in Gorenjski predilnici v Škofji Loki, od katere sem dobil pravilnik njihove blagajne. Jože Greben je iz njega pripravil osnutek našega pravilnika, o katerem so razpravljale delovne skupine in zbori kolektiva, ki ga je tudi sprejel in potrdil IO OOS PT.

Blagajna ima naslov:

Blagajna vzajemne samopomoči pri OOS TOZD PT, registrirana pa je pri LB podružnici Trbovlje.

Člani, ki bodo podpisali pristopnico bodo plačevali mesečno 50,00 din ali pa lastni želji tudi več. Cilj blagajne pomoči je, nuditi članom kratkoročna brezobrestna posojila do din 3000,00 z odplačilom v 6 mesecih in dolgoročna brezobrestna posojila do 6000,00 din z odplačilom v 12 mesecih po 500,00 din na mesec. Vloženi denar se ne odšteje od posojila. Denar katerega bo vlagal vsak član, bo dobil izplačan ob izstopu iz članstva, ob upokojitvi, po izrecni želji do določenega zneska, ki ga naj bi imel naloženega vsak član za poslovanje blagajne in po ukinitvi blagajne.

Za delovanje blagajne bo odgovoren UO blagajne, nadzorni odbor in blagajnik. Rešeno pa še ni finančno knjigovodstvo, katerega pa bo uredil finančni sektor DO ZPT. Glavnico din 1000,00 je vložil IO OOS PT, 50000,00 pa bo vloženi po sklepu DS RPT iz sklada skupne porabe. Do sedaj je pristopnice podpisalo 100 članov kolektiva RPT. Računamo, da bomo lahko prva posojila že izplačali za Novo leto, ko bo sklad imel okoli 80.000,00 din in če računamo, da se v blagajno vključijo tudi člani iz TOZD — RESD — T in DS — T. Sprejeli so že sklep o vključitvi v našo blagajno in imeli bodo svojega predstavnika v UO in nadzornem odboru blagajne. Prve obroke bomo pričeli plačevati v

Teden varstva pred požarom

Tudi letošnji teden varstva pred požarom, ki je trajal od 29. oktobra, je z raznimi obvestili preko radia, televizije in časopisa opozarjal občane, kako morajo ravnati, da ne pride do požara in tako varovati sebe ter premoženje pred požarom. Opozarjajo nas tudi podatki, da je bilo samo v osmih mesecih letos, kar 850 požarov v SR Sloveniji, pri katerih je škoda znašala 15 starih milijard din, brez upoštevanja posledic.

V vsakdanjem življenju radi prezremo takšne podatke, če pri tem nismo osebno prizadeti. Zavedati se moramo še ene nevarnosti, katerim ne posvečamo skoraj nobene pozornosti. Gre za drobno potrošnjo in razdeljevanje tekočega plina. Predpisi dovoljujejo shranjevanje tekočega plina le 10 kg v vsakem stanovanju. Če pomislimo, kakšna je ta količina v stolpcih, lahko trdimo, da stanujemo tako rekoč na bombi, ki predstavlja nevarnost eksplozije in požara. Zato posvečamo veliko pozornost preventivnim ukrepom, katere izvaja gasilska operativa.

Za uspešno delovanje gasilskih enot pri REKZ bo potrebno izpolniti vrsto pogojev od števila kadrov, do strokovne usposobljenosti, sodobnih tehničnih sredstev ter organiziranosti in pripravljenosti.

Tako so dne 25. 10. 1978 imeli skupni sestanek predstavniki gasilskih enot Hrastnik, Trbovlje in Zagorje, na katerem je bila obravnavana skupna problematika varstva pred požarom. Med ostalimi je bilo ugotovljeno, da se število članov občutno zmanjšuje. Zato bo treba pridobiti mlajše člane za delo v gasilstvu, ker sedanja struktura ne ustreza stvarnim potrebam, niti zakonskim predpisom. Da bomo to uresničili, bo potrebno z ustreznimi akti opredeliti mesto in vlogo gasilstva v okviru REK ZASAVJE in s tem zagotoviti večjo zainteresiranost mladih delavcev za to humano delo.

Joro Gotal

Ustanovitev blagajne samopomoči

Z večkratno pobudo dano na letnih občnih zborih OOS rudnika Trbovlje, je IO OOS PT v juniju sprejel sklep, da se pristopi k ustanovitvi blagajne samopomoči.

Pregled samoupravnih organov TOZD, DS, DO in SOZD REK Zasavje v mandatni dobi 1978 do 1980

(nadaljevanje)

DELOVNA ORGANIZACIJA TERMOELEKTRARNA TRBOVLJE TOZD PROIZVODNA ENOTA 1

Predsednik zbora delavcev KOTAR Jože (izvoljen na DS TOZD 29. 12. 1977); namestnik predsednika Vecko Bogomir.

DELAVSKE SVET (volitve 29. 12. 1977)

Vozelj Franc — predsednik, Izlakar Anton, Kos Franjo, Pistotnik Branko, Springer Edi, Divjak Danijel, Erjavec Srečko, Kolenc Vinko, Perc Franc, Las Franc, Grčar Vili, Kališek Karl, Stošički Anton, Molnar Alojz, Stagner Stane.

DELAVSKE KONTROLA

Košir Janez — predsednik, Kotar Jože, Plevnik Marjan, Arzenšek Jože, Renko Milan.

IZVRŠILNI ODBOR

Gunzek Ivo, Jurgan Branko, Zalokar Alojz, Skrtak Marjan, Trovšek Mirko.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Simončič Jože — predsednik, Andrejaš Rudi, Vidregar Mirko, Baš Leopold, Kotar Jože.

ODBOR ZA LO IN DSZ

Jamšek Leopold, Vozelj Franc, Cegljar Vili, Mrzelj Nande.

TOZD PROIZVODNA ENOTA 2

Predsednik zbora delavcev KOSTANJEVEC Franc (izvoljen na seji DS 29. 12. 77).

DELAVSKE SVET (volitve 29. 12. 1977)

Zelenšek Jože — predsednik, Korošec Mirko, Klopčič Franc II, Golob Janez, Logar Jože, Jordan Robert, Simončič Janko, Kukovič Srečko, Mikolič Alojz, Prašnikar Valter, Zgalin Franc, Bevk Otmar, Božič Ignac, Koritnik Vlado, Vincek Drago.

DELAVSKE KONTROLA

Plantan Julij — predsednik, Korošec Franc, Andrejaš Slavko, Kirn Ivan, Božič Ignac.

IZVRŠILNI ODBOR

Zapušek Maks, Rozina Zvone, Detela Milan, Smit Rajko, Koritnik Vladimir.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Kostanjevec Franc, Bevk Otmar, Trebežnik Avgust, Jelen Jože, Okorn Ivan.

ODBOR ZA LO IN DSZ

Perger Janez, Zelenšek Jože, Jordan Silvo, Novak Robert.

TOZD VZDRZEVANJE NAPRAV

Predsednik zbora delavcev ROJSEK Stane (izvoljen ob volitvah v DS 29. 12. 1977).

DELAVSKE SVET (volitve 29. 12. 1977)

Marolt Viktor — predsednik, Stošički Slavko, Skrbec Jani, Breznikar Jože, Hauptman Vinko, Forte Ivan, Kolander Jože, Ostanek Franc I., Haler Edvard, Drnovšek Janez, Fele Rudi, Žilnik Martin, Zaletel Rudi, Zorko Edi, Ahlin Anton.

DELAVSKE KONTROLA

Bostič Anton — predsednik, Kravogel Jani, Lapornik Marjan, Govejšek Franc, Drnovšek Avgust.

IZVRŠILNI ODBOR

Hernaus Milan, Gačnik Branko, Ocvirk Milan II., Seme Jani, Hauptman Vinko.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Kredar Ludvik, Judež Jure, Dolenšek Vinko, Abram Rudi, Vratanar Ivan.

ODBOR ZA LO IN DSZ

Kus Hinko, Marolt Viktor, Gonelli Ervin, Lukančič Vili, Hernaus Milan.

TOZD TRANSPORT GORIVA

Predsednik zbora delavcev PISTOTNIK Marjan (izvoljen na volitvah v DS 29. 12. 1977).

DELAVSKE SVET (volitve 29. 12. 1977)

Klanjšek Danijel — predsednik, Perpar Jani, Springer Mirko, Medvešek Jože, Simončič Ivan, Kotnik Franc, Korošec Franc II., Lesar Martin, Zupančič Vlado, Delpin Ivan, Miroič Andreja, Vincek Ivan, Vengust Miloš, Podreberšek Viki, Stanojevič Nedeljko.

DELAVSKE KONTROLA

Hribar Anton II. — predsednik, Miroič Andreja, Smid Andrej, Vincek Ivan, Bučevac Igor.

IZVRŠILNI ODBOR

Zakrajšek Pavel — predsednik, Vengust Miloš — namestnik, Korošec Franc, Medvešek Andrej, Ocvirk Marija.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Artnak Tatjana — predsednik, Springer Mirko, Pistotnik Marjan, Podreberšek Viktor, Kamnikar Janez.

ODBOR ZA LO IN DSZ

Pirc Marjan, Klanjšek Danijel, Kamnikar Janez, Vidmar Jože.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB TET

Predsednik zbora delavcev ALAUF Anton.

DELAVSKE SVET

Jelen Vlado — predsednik, Jordan Zdenka, Moškon Adolf, Razperger Mirko II., Detela Branko, Drnovšek Tomaž, Gantar Olga, Krafogel Mateja, Lapajne Jože, Lapornik Milena, Karamarkovič Jana, Medvešek Marija, Sekili Franc, Mak Nada, Sotler Vladimir.

DELOVNA ORGANIZACIJA TERMOELEKTRARNA TRBOVLJE

DELAVSKE SVET

Logar Vojteh — predsednik, TOZD PE 2; Klanjšek Danijel — namestnik, TOZD TG; Vozelj Franc, TOZD PE 1; Las Franc, TOZD PE 1; Springer Edi, TOZD PE 1; Pistotnik Branko, TOZD PE 1; Erjavec Srečko, TOZD PE 1; Zelenšek Jože, TOZD PE 2; Kukovič Srečko, TOZD PE 2; Vincek Drago, TOZD PE 2; Mikolič Alojz, TOZD PE 2; Marolt Viktor, TOZD VN; Forte Ivan, TOZD VN; Žilnik Martin, TOZD VN; Ahlin Anton, TOZD VN; Drnovšek Jani, TOZD VN; Springer Mirko, TOZD TG; Podreberšek Viktor, TOZD TG; Vengust Miloš, TOZD TG; Delpin Ivan, TOZD TG; Jordan Zdenka — Del. sk. SS; Jamnik Peter, Del. sk. SS; Razperger Mirko, Del. sk. SS; Lapajne Jože, Del. sk. SS; Jelen Vladimir, Del. sk. SS.

DELAVSKE KONTROLA

Bostič Anton — predsednik, TOZD VN; Košir Janez, TOZD PE 1; Plantan Julij, TOZD PE 2; Hribar Anton II, TOZD TG; Dolar Jože, Del. sk. SS.

IZVRŠILNI ODBOR

Jamnik Peter — predsednik, Del. sk. SS; Zalokar Alojz, TOZD PE 1; Kredar Ludvik, TOZD VN; Delpin Ivan, TOZD TG; Zgalin Franc, TOZD PE 2.

ODBOR ZA ORGANIZACIJSKE IN KADROVSKE ZADEVE

Renko Milan — predsednik, TOZD PE 1; Drnovšek Janez, TOZD VN; Golob Janez, TOZD PE 2; Jazbec Hinko, Del. sk. sk. sl.; Žagar Srečko, TOZD TG.

Kočar Anton — predsednik, DS SS; Jazbec Milko, DS SS; Blatnik Edi, DS SS; Vaukan Franc, TOZD VN; Detela Milan TOZD PE 2; Jamšek Leopold, TOZD PE 1; Jazbec Hinko, Del. sk. SS; Logar

Vojteh, TOZD PE 2; Kus Hinko, TOZD VN; Detela Branko, Del. sk. SS; Herman Igor, TOZD TG; Perger Janez, TOZD PE 2.

DELEGATI ZA DELAVSKI SVET SOZD REKZ

Vozelj Franc, TOZD Proizvodna enota 1; Zelenšek Jože, TOZD Proizvodna enota 2; Klanjšek Danijel, TOZD Transport goriva; Marolt Viktor, TOZD Vzdrževanje naprav; Jelen Vladimir Del. sk. skupnih služb TET.

DELOVNA ORGANIZACIJA RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST

TOZD RUDARSKA INVESTICIJSKE GRADNJE

predsednik zbora delavcev, Kavs Tomaž;
za področje Hrastnik, Sajevec Andrej;
za področje Zagorje, Lešnik Albert

DELAVSKI SVET (volitve 3. 2. 1978)

Zalokar Ludvik — predsednik, Drnovšek Janez — namestnik, Apih Anton, Beganovič Mustafa, Čilenšek Norbert, Gole Peter, Hočevar Anton, Kavs Tomaž, Kukovica Janez, Mujkič Halil, Sajovic Andrej, Softič Novalija, Sotlar Anton, Svetličič Albin, Trupi Stane, Vidrih Stane, Vozelj Alojz, Zarn Ivan, Slapšak Stane.

DELAVSKA KONTROLA

Senkiš Janko — predsednik, Hren Franc, Jerman Jože, Juvan Adolf, Kirič Avgust.
(Disciplinska komisija je samo na nivoju delovne organizacije)

IZVRŠILNI ODBOR

Markovič Stane — predsednik, Ivšek Martin — namestnik, Lešnik Albert, Perc Erik, Lagonder Stefan.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Lenič Milan — predsednik, Šalej Oto — namestnik, Šenkiš Ivan, Razpotnik Janez, Gole Peter.

ODBOR ZA VARSTVO PRI DELU

Stefanc Alojz — predsednik, Bokal Ivan — namestnik, Hočevar Anton, Satler Anton, Svetličič Albin.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANDARD

Slokana Roman — predsednik, Drnovšek Ivan — namestnik, Kukovica Ivan, Draksler Srečko, Zarn Ivan.

ODBOR ZA LO IN DS

Vodja TOZD RIG — predsednik, Trupi Stane — namestnik, Zalokar Ludvik, Lenič Milan, Zajc Stefan, Slokana Roman, Kostanjšek Peter.

delegat za DS SOZD REKZ

Zalokar Ludvik.

2. TOZD RUDARSKA ELEKTROSTROJNA IN MEHANIČNA DEJAVNOST

Predsednik zbora delavcev Blaznik Franc (izvoljen na 1. seji DS 23. 3. 78) namestnik predsednika Voljčanček Pavle.

DELAVSKI SVET (volitve 3. 2. 78)

Leben Janez — predsednik, Petaver Anton — namestnik, Blaznik Franc, Bivic Mirko, Dolinar Jože, Hauptman Boris, Ivanc Boris, Lukančič Danijel, Petaver Milan, Voljčanšek Pavel, Vozelj Franc 2.

DELAVSKA KONTROLA

Perpar Albin — predsednik, Bivic Mirko, Funkl Drago, Prašnikar Rudi, Šteble Mirko.
(Disciplinska komisija je samo na nivoju delovne organizacije)

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Šteble Mirko, Judež Janez, Jamšek Edi.
(Drugi izvršilni organi TOZD nima)

DELEGAT ZA DS SOZD REKZ

Vozelj Franc 2.

3. TOZD GRAMAT TRBOVLJE

Predsednik zbora delavcev Dolar Viktor;
namestnik predsednika Denovnik Stane.

DELAVSKI SVET (volitve 3. 2. 78)

Denovnik Stane — predsednik, Hrušovar Jože — namestnik, Golob Mirko, Gotal Mili, Klenovšek Ana, Laznik Franc I., Orsag Marija, Popovič Spasoje, Pucelj Alfonz, Renko Leopold, Sušnik Leopold.

DELAVSKA KONTROLA

Hribar Franc, Leskovar Ivan, Sušnik Ivan.
(Disciplinska komisija je samo na nivoju delovne organizacije) z upoštevanjem predstavnikov TOZD RGD

ODBOR ZA DELOVNA RAZMERJA

Predovnik Vojko — predsednik, Mejač Peter, Kink Olga, Vereš Jože, Kreže Kristina.

ODBOR ZA VARSTVO, IZUME IN TEHNIČNE IZBOLJŠAVE

Cizej Drago — predsednik, Verdel Karl, Laznik Franc I, Pintar Silvo, Košalin Vika.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANDARD

Klenovšek Ana — predsednik, Predovnik Vojko, Dolenšek Hermina.

ODBOR ZA LO IN DS

Slanšek Ivan, inž., — predsednik, Gotal Jurij, Denovnik Stane, Renko Leopold, Verdel Karl, Kreže Vika, Kraljič Barbara.

DELEGAT ZA DS SOZD REKZ

Denovnik Stane.

4. TOZD AVTOPREVOZ ZASAVJE TRBOVLJE

Predsednik zbora delavcev Pintarič Vinko (izvoljen 3. 2. 78);
namestnik predsednika Zupančič Marjan.

DELAVSKI SVET (volitve 3. 2. 1978)

Alauf Vinko — predsednik, Razpotnik Viktor — namestnik, Bajda Albin, Černi Janez, Grabnar Anton, Hočevar Anton, Knaus Drago, Petaver Jože, Robek Karl, Sterniša Marinka, Valenčak Rudi.

DELAVSKA KONTROLA

Ceh Rado, Humski Jože, Uzmah Vid.
(Disciplinska komisija je samo na nivoju delovne organizacije) z upoštevanjem predstavnikov TOZD RGD)

ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA

Grabnar Anton, Knaus Drago, Petaver Jože, Guček Miha, Lavrič Miha.

DELEGAT ZA DS SOZD REKZ

Carni Janez.

5. DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB RGD

Predsednik zbora delavcev Mrak Anton;
namestnik predsednika Baloh Ida.

DELAVSKI SVET (volitve 15. 5. 1978)

Tomčič Ivo — predsednik, Mrak Anton — namestnik, Anželj Justina, Borišek Drago, dipl. inž. rud., Guna Slavi, Klugej Ivan, Medvešek Irena, Pajič Ivan, inž., Stradar Bojan.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANDARD

Ramšak Ernest — predsednik, Škrinjar Ivanka — namestnik, Kramžar Marjeta, Mrak Anton, Mišič Milan.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Guna Slavi — predsednik, Majcen Bogomir — namestnik, Anželj Justina, Jan Franc, Petrov Ivan, dipl. inž. rud.

DELEGAT ZA DS SOZD REKZ

Ramšak Ernest.

ČLAN IO SOZD REKZ

Baloh Ida.

6. DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST

DELAVSKI SVET

Trupi Stane — predsednik, TOZD RIG; Denovnik Stane — namestnik, TOZD GRAMAT; Apih Anton, TOZD RIG; Markovič Stane, TOZD RIG; Potparič Milica, TOZD RIG; Sajovic Andrej, TOZD RIG; Ivanc Boris, TOZD ESMD; Lukančič Danijel, TOZD ESMD; Petaver Milan, TOZD ESMD; Sušnik Ivan, TOZD GRAMAT; Hrušovar, TOZD GRAMAT; Bajda Albin, TOZD Avtoprevoz; Robek Karl, TOZD Avtoprevoz; Mrak Anton, DS SS RGD; Guna Slavi, DS SS RGD.

DELAVSKA KONTROLA

Senkiš Anton — predsednik, TOZD RIG; Perpar Albin, TOZD ESMD; Sušnik Ivan, TOZD GRAMAT; Uzmah Vid, TOZD Avtoprevoz Zasavje; Jan Franc, DS SS RGD.

DISCIPLINSKA KOMISIJA

Kojnik Miro, inž. — predsednik, DS SS RGD; Jerman Jože, TOZD RIG; Lenič Milan, TOZD RIG; Prašnikar Rudi, TOZD RESMD; Vozelj Franc 2, TOZD RESMD; Dolar Viktor, TOZD GRAMAT; Golob Mirko, TOZD GRAMAT; Cestnik Jože, TOZD Avtoprevoz Zasavje; Pintarič Vinko, TOZD Avtoprevoz Zasavje; Krašovec Franc, zunanji.

IZVRŠILNI ODBOR

Markovič Stane, TOZD RIG; Verdaj Alojz, TOZD RESMD; Gotal Mili, TOZD GRAMAT; Knaus Drago, TOZD Avtoprevoz Zasavje; Klugej Ivan, Del. sk. skupnih služb RGD.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANDARD

Slokan Roman, TOZD RIG; Judež Janez, TOZD EMSD; Klenovšek Ana, TOZD GRAMAT; Bizjak Rado, TOZD Avtoprevoz Zasavje; Ramšak Ernest, Del. sk. skupnih služb RGD.

ODBOR ZA KADROVSKO POLITIKO IN SOC. VARSTVO

Steble Mirko, TOZD ESMD; Lenič Milan, TOZD RIG; Mejač Peter, TOZD GRAMAT; Cestnik Jože, TOZD Avtoprevoz Zasavje; Guna Slavi, Del. sk. skupnih služb RGD.

ODBOR ZA LO IN DS

Dolanc Boris, dipl. inž. rud., predsednik direktor DO RGD; Kink Aljoša, dipl. inž. rud., TOZD RIG; Slanšek Ivo, inž., TOZD GRAMAT; Kišek Alojz, TOZD Avtoprevoz Zasavje; Juvan Jože, TOZD RESMD.

IV. DELOVNA ORGANIZACIJA INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE

1. TOZD STROJNE INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE TRBOVLJE

Predsednik zbora delavcev Kovač Viktor (izvoljen na zboru kol. 23. 3. 78)
namestnik predsednika Ciglar Jože.

DELAVSKI SVET (volitve 3. 2. 1978)

Obolnar Ivan — predsednik, Vidmar Jože — namestnik, Glas Franc, Gorišek Franc, Kapl Anton, (odšel.nadomešne volitve v teku), Knez Gvido, Kolander Vekoslav, Koncilja Milan, Kolšek Rajko, Marot Božo, Tomšič Gregor.

DELAVSKA KONTROLA

Gosak Franc —, predsednik, Kovač Viktor, Strašek Ivan, Vran Ivan, Zorko Ivan.

DISCIPLINSKA KOMISIJA (na nivoju DO)

Gorenjec Jože, (za TOZD); Sodec Martin, (za TOZD).

IZVRŠILNI ODBOR

Vidmar Jože — predsednik, Zupan Marjan, (združil delo v del. sk. IMD, v teku nadomest. imenovanje); Podbevšek Franc, (združil delo v del. sk. IMD, v teku nadomest. imenovanje).

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Kolšek Rajko — predsednik, Koncilja Milan, Marot Božo, Svetanič Ivan, Kolander Jože.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANDARD

Zupan Marjan, (združil delo v del. sk. IMD, v teku nadmest. imenovanje), Fajfar Franc, Tomšič Gregor.

ODBOR ZA LO IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO

je v konstituiranju.

DELEGATI ZA DS DO

Hren Janez, Knez Gvido, Koncilja Milan, Kolšek Rajko, Korošec Franc, Obolnar Ivan.

DELEGATA ZA DS SOZD REKZ

Knez Gvido, Obolnar Ivan.

2. TOZD ELEKTROINDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE

Predsednik zbora delavcev Dragar Anton (izvoljen na 1. seji DS 27. 2. 78), namestnik predsednika Kotar Vinko.

DELAVSKI SVET (volitve 3. 2. 1978)

Gorenc Franc — predsednik, Miglič Jože — namestnik, Anželj Ernest, Dragar Anton, Hribar Ivan, Podbevšek Martin, Podreberšek Martin, Redenšek Bojan, Zepič Stane, Zupan Martin, Zibret Zdenko.

DELAVSKA KONTROLA

Tomažič Martin — predsednik, Bončina Gabrijel, Koželj Jani.

DISCIPLINSKA KOMISIJA (na nivoju DO)

Majcen Ivo (za TOZD), Simonič Jure (za TOZD).

IZVRŠILNI ODBOR

Rancinger Mirko — predsednik, Ocepek Branko, Vidmar Marjan.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Podreberšek Martin — predsednik, Kralj Ivo, Gorobinko Ivan, Hribar Ivan, Špan Hilda.

ODBOR ZA VARSTVO PRI DELU

Podbevšek Jože — predsednik, Simonič Jure, 3. član bo imenovan naknadno.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANDARD

Skrinar Ivo — predsednik, Kralj Alojz, Frece Leopold.

ODBOR ZA IZUME IN TEHNIČNE IZBOLJSAVE

Rak Maks — predsednik, Medvešek Drago, Koželj Jani.

ODBOR ZA LO IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO

je v konstituiranju glede na nova navodila.

DELEGATI ZA DS DO

Dragar Anton, Gorenc Franc, Miglič Jože, Podreberšek Martin, Zepič Stane.

DELEGAT ZA DS SOZD REKZ

Dragar Anton.

3. TOZD KOMUNALNA ENERGETIKA TRBOVLJE

Predsednik zbora delavcev Kralj Anton (izvoljen na zb. del. 3. 3. 78), namestnik predsednika Kotnik Jože.

DELAVSKI SVET

Tomič Rado, Slatinek Slavko, Metličar Vlado, Kotnik Jože, Kotar Alojz, Košir Mirko, Hatunšek Franc, Kralj Anton, Cestnik Katarina.

DELAVSKA KONTROLA (na nivoju DO)

Hatunšek Franc (za TOZD).

DISCIPLINSKA KOMISIJA (na nivoju DO)

Tomšič Rado (za TOZD).

DELEGAT ZA DS DO

Slatinek Stane.

DELEGAT ZA DS SOZD REKZ

Slatinek Stane.

4. DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB IMD

Predsednik zbora delavcev Virt Anton (izvoljen na zboru del. 13. 7. 78), namestnik predsednika Rancinger Franc.

DELAVSKI SVET

Jesenšek Boris — predsednik, Klopčič Zvonka — namestnik, Majcen Rihard, inž., Lipovšek Stanka, Virt Anton, Podbevšek Franc, Strašek Ivan.

DELAVSKA KONTROLA

Redenšek Irena — predsednik, Frece Leopold, Plevnik Gvido.

DISCIPLINSKA KOMISIJA (na ravni DO)

(še ni določen član iz del. sk.)

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

LIPOVSEK Stanka — predsednik, Plevnik Branko, Frece Leopold, Prebil Ani.

NALOGE ZA DRUŽBENI STANDARD BO REŠEVAL DEL. SVET DO

DELEGAT ZA DS DO

Virt Anton, Podbevšek Franc.

DELEGAT ZA DS SOZD REKZ

Virt Anton.

5. DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE

DELAVSKI SVET

Podbevšek Franc — predsednik, DS skupnih služb IMD; Knez Gvido — namestnik, TOZD SIMD; Hren Janez, TOZD SIMD; Koncilja Milan, TOZD SIMD; Kolšek Rajko, TOZD SIMD; Korošec Franc, TOZD SIMD; Obolnar Ivan, TOZD SIMD; Dragar Anton, TOZD EIMD; Gorenc Franc, TOZD EIMD; Miglič Jože, TOZD

EIMD; Podreberšek Martin, TOZD EIMD; Zepič Stanislav, TOZD EIMD; Slatinek Stane, TOZD EIMD.

DELAVSKA KONTROLA DO

Hatunšek Franc — predsednik, TOZD KET; Koželj Janez, TOZD EIMD; Tomažič Martin, TOZD EIMD; Gosak Franc, TOZD SIMD; Strašek Ivan, TOZD SIMD; Redenšek Irena, Del. sk. skupnih služb IMD.

DISCIPLINSKA KOMISIJA DO

Pintarič Stefan — predsednik, TOZD SIMD; Gorenjec Jože, TOZD SIMD; Sodec Martin 4, TOZD SIMD; Majcen Ivo, TOZD EIMD; Simonič Jurij, TOZD EIMD; Tomšič Rado, TOZD KET; Dolar Karl, (zunanji).

IZVRŠILNI ODBOR

Knez Gvido — predsednik, TOZD SIMD; Vidmar Jože, TOZD SIMD; Ocepek Branko, TOZD EIMD; Ranzinger Mirko, TOZD EIMD; Ha- tušek Franc, TOZD KET.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANDARD

Skrinjar Ivan — predsednik, TOZD EIMD; Zupan Marjan, DS skupnih služb; Tomšič Gregor, TOZD SIMD; Kralj Alojz, TOZD EIMD; Tomšič Rado, TOZD KET.

ODBOR ZA IZUME IN TEHN. IZBOLJSAVE

Glas Franc — predsednik, TOZD SIMD; Majcen Rihard, inž., DS skupnih služb; Koželj Janez, TOZD EIMD; Medvešek Drag, TOZD EIMD; Kotar Alojz, TOZD KET.

ODBOR ZA KADROVSKO POLITIKO IN SOCIALNO VARSTVO

Kolander Vekoslav — predsednik, TOZD SIMD; Jesenšek Boris, Del. sk. skupnih služb; Videnšek Ivan, TOZD EIMD.

ODBOR ZA LO IN DRUŽBENO SAMOZASČITO

Brodar Vili, inž. str. — predsednik, vodja DO IMD; Medvešek Rajko, TOZD EIMD; Polak Adolf, TOZD SIMD; Hacin Slavko, TOZD KET; Podbevšek Franc, Del. sk. skupnih služb; Novak Anton, TOZD SIMD; Kotar Vinko, TOZD EIMD.

V. SOZD REKZ

1. DEL. SKUPNOST ADMINISTRATIVNO STROKOVNIH OPRAVIL (ASO)

Predsednik zbora delavcev Božjak Albin, namestnik predsednika Dolanc Silva.

DELAVSKI SVET

Kukovič Ivan, inž. — predsednik, Vozelj Dragi — namestnik, Matkovič Silva, Oberžan Janez, Radulovič Helena, Šturbej Vanda, Tomaž Tilka.

DELAVSKA KONTROLA

Dolanc Silva — predsednik, Šmit Ivana, Vidmar Marija.

DISCIPLINSKA KOMISIJA ASO IN TSO (skupna)

Medved Irena — predsednik (ASO), Šturbej Vanda (ASO), Jermol Adolf, dipl. inž. rud. (TSO), Matko Franc (zunanji).

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Juvan Ivan — predsednik, Lenarčič Martin, Dolanc Silva, Poznič Ljuba, Radulovič Helena.

DELEGAT ZA DS SOZD REKZ

Kukovič Ivan, inž.

2. DEL. SKUPNOST TEHNIČNO STROKOVNIH OPRAVIL (TSO)

Predsednik zbora delavcev Kerše Alojz (izvoljen na zboru del. 24. 5. 78), namestnik predsednika Kalan Zora.

DELAVSKI SVET

Artnak Janez — predsednik, Ušeničnik Matija, dipl. inž. rud., Dolinar Miloš, ml., Žuža Teodor, dipl. inž. kem., Mlakar Mirko, dipl. inž. rud., Kandolf Sanda, Mars Jože.

DELAVSKA KONTROLA

Krautberger Roman — predsednik, Spitaler Danilo, Mars Jože.

DISCIPLINSKA KOMISIJA TSO IN ASO JE SKUPNA

Medved Irena — predsednik ASO, Šturbej Vanda, ASO, Jermol Adolf, dipl. inž. rud. TSO, Matko Franc, zunanji.

DELEGAT ZA DS SOZD REKZ

Artnak Janez.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Ušeničnik Matija, dipl. inž. rud. — predsednik, Pirnaver Marjana, Selak Ivan, Pavšer Hermina, Stern Robert.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANDARD

Malkar Mirko, dipl. inž. rud. — predsednik, Bricl Marjan, dipl. inž. stroj., Ozbič Rado, dipl. inž. rud., Fabjan Zdenka, Kalan Zora.

DELAVSKI SVET SOZD REKZ

Predsednik JOZE ŽITNIK — TOZD Prem. Kisovec, sestavlja 29 delegatov, in sicer:

- DO ZPT — 13 delegatov
  - DO TET — 5 delegatov
  - DO RGD — 5 delegatov
  - DO IMD — 4 delegati
  - Del. sk. SOZD REKZ — 2 delegata
- od tega DO ZPT —

TOZD Premogovnik Hrastnik, Ojstro, RESD Hrastnik — 3 delegati (določijo jih sproti); TOZD Premogovnik Trbovlje, RESD Trbovlje, Predelava jamskega lesa — 3 delegati (določijo jih sproti); TOZD Premogovnik Kotredež, Kisovec, Separacija premoga Zagorje, RESD Zagorje — 4 delegati (določijo jih sproti TOZD Premogovnik Kotredež, Sep. in RESD); delegat za TOZD Premogovnik Kisovec — Žitnik Jože; TOZD Separacija premoga Trbovlje — 1 delegat — Zavi Franc; TOZD RSC Zagorje (določijo izmed 3 delegatov sproti) — 1 delegat — Čerk Franc, Imperl Silvo, Tekavčič Vinko.

Delovna skupnost DO ZPT

DO RGD — 1 delegat — Sum Vojko; TOZD RIG — 1 delegat — Založar Ludvik; TOZD RESMD — 1 delegat — Vozelj Franc II; TOZD Atovprevoz — 1 delegat — Černi Janez; TOZD GRAMAT — 1 delegat — Denovnik Stane; Del. sk. skupnih služb DO RGD — 1 delegat — Ramšak Ernest.

DO TET —

TOZD PE 1 — 1 delegat — Vozelj Franc; TOZD PE 2 — 1 delegat — Zelenšek Jože; TOZD Vzdrževanje naprav — 1 delegat — Marolt Viktor; TOZD Transport goriva — 1 delegat — Klanjšek Danijel; Delovna skupnost skupnih služb TET — 1 delegat — Jelen Vladimir.

DO IMD —

TOZD SIMD — 1 delegat — Obolnar Ivan; TOZD EIMD — 1 delegat — Dragar Anton; TOZD KET — 1 delegat — Slatinek Stane; Del. sk. skupnih služb IMD — 1 delegat — Virt Anton.

SOZD REKZ —

Delovna skupnost ASO — 1 delegat — Kukovič Ivan, inž.; Delovna skupnost TSO — 1 delegat — Artnak Janez.

DELAVSKA KONTROLA

Stern Vinko — predsednik, TOZD Separacija premoga Trbovlje, ZPT; Mustač Stefan — namestnik, TOZD Premogovnik Hrastnik, ZPT; Čulaja Milovan, TOZD Premogovnik Kisovec, ZPT; Kirn Ivan, TOZD Proizvodna enota 2, TET; Lapornik Marjan, TOZD Vzdrževanje naprav, TET; Bivic Mirko, TOZD RESMD, RGD; Gosak Franc, TOZD SIMD, IMD; Tomažič Martin, TOZD EIMD, IMD; Jan Franc, Del. skupnost SS RGD; Dolanc Silva, Del. skupnost ASO SOZD REKZ; Krautberger Roman, Del. skupnost TSO SOZD REKZ.

IZVRŠILNI ODBOR

Trupi Stané — predsednik, TOZD RIG, RGD; Dragar Anton — namestnik, TOZD EIMD, IMD; Kolar Erno, TOZD RESD Hrastnik, ZPT; Gračner Stane, TOZD RESD Trbovlje, ZPT; Herceg Ernest, TOZD Premogovnik Kotredež, ZPT; Pavšer Stane, TOZD Vzdrževanje naprav, TET; Jamnik Peter, Delovna skupnost sk. služb TET; Vidmar Jože, TOZD SIMD, IMD; Baloh Ida, Del. sk. skupnih služb RGD; Vozelj Dragica, Del. skupnost ASO SOZD REKZ; Žuža Teodor, dipl. inž. kem., Del. skupnost TSO SOZD REKZ.

ODBOR ZA LJUDSKO OBRAMBO IN DRUŽBENO SAMOZASČITO

1. generalni direktor SOZD REKZ, ki po svoji službeni dolžnosti vodi odbor;
2. direktor delovne organizacije Zasavski premogovniki, Trbovlje;
3. direktor delovne organizacije Termoelektrarna Trbovlje;
4. direktor delovne organizacije Rudarska gradbena dejavnost;
5. direktor delovne organizacije Industrijske montažne delavnice;
6. predsednik delavskega sveta SOZD REKZ;
7. predsednik koordinacijskega odbora OO SOZD REKZ;
8. predsednik koordinacijskega odbora OO ZSMS SOZD REKZ;
9. referent za LO in družbeno samozaščito SOZD REKZ.

oktobru in to, 14. decembra za oktober in november.

Pri razgovoru z delavci iz DO, ki že imajo blagajno, so se vsi zelo pohvalno izrazili o delovanju blagajne v njihovih DO, tako da je njihov naloženi denar vedno v obtoku in da je več prosilcev kot pa naloženega denarja. Skoraj vsak član pa

lahko enkrat letno dobi posojilo. V REK Velenje so vsi člani kolektiva člani blagajne

Mislimo, da je to dobro naložen denar, prava vrednost pa se bo pokazala v času letovanja, ozimnice, poroke, smrti in za polog pri najetju potrošniških posojil, katerega bo možno v najkrajšem času dvigniti.

V imenu UO blagajne samopomoči pri OOS TOZD PT apeliramo na vse čalne kolektive TOZD v DO — ZPT na področju Trbovelj, ki so neposredno povezani s PT Trbovlje, da se v čim večjem številu vključijo v blagajno in s tem omogočijo čimboljše delovanje blagajne.

Alojz Božič

Izšel je rudarski roman: Vinko Trinkaus — Zrušek

V začetku novembra t.l. je izšel slovenski roman, ki govori o rudarjih, in ga je napisal Vinko Trinkaus — Zrušek. Izdala sta ga Rudarsko elektroenergetski kombinat Zasavje in Cankarjeva založba v Ljubljani. Pisatelj je roman posvetil pokojnemu rudarju Vikiju Palčniku. Roman obsega 163 strani in je eden redkih slovenskih pripovednih tekstov z delavsko oziroma rudarsko tematiko. Iz spremne besede lahko povzamemo, da je današnje življenje knapa iz zasavskih revirjev v Zrušku prvič zapisano v tako zaokroženi leposlovni pripovedi. Trinkaus, ki je sam nekoč rudaril, pripoveduje zanimivo, domala vseskozi dramatično zgodbo o rudarju Anzi, njegovi poklicni in človeški usodi, ta se nenadoma ob obratni nesreči v rudniku, ob zrušku, z vprašanjem o krivdi in odgovornosti izostri in zadobi že kar tragične dimenzije. Zrušek sproži plaz, ki odstre medsebojne odnose v upravi in med rudarji, poštenjak Anza pa pod njegovo težo omaga. Pripoved je vseskozi stvarna, skopa v opisih, vendar dovolj živa v slikanju napetosti med ljudmi in njih samih. Zaradi teh dramatskih in človeških prvin je delo vredno vse pozornosti. Že pred leti je bila drama na isto temo uspešno predvajana na ljubljanski televiziji. Redko kdaj se zgodi, da sodeluje pri izdaji takšne knjige tudi neka organi-

zacija združenega dela, kar je hvale vredno in spodbudno tudi za druge. Knjigo je opremila Nadja Furlan.

Pisatelj V. Trinkaus je Zrušek začel pisati leta 1952, in sicer kot novelo. Takrat ga je zelo pretresla smrt Franca Grebenška, bivšega nadzornika, ob samomoru le delavca na separaciji v Hrastniku, ki si je navezal na trebuh dve patroni in se v nadzorniški kopalnici razstrelil. Pisatelj ga je dobro poznal, saj je živel v koloniji in sta bila z njegovim sinom sošolca. Bil pa je tudi član partije, ko je bil Trinkaus sekretar rudniškega komiteja. Njegova smrt ga je zelo prizadela. Tako kot so ga vznemirjale tudi vse druge smrti rudarjev. Za njega je bil to najhujši obup, konec, ko človek ni videl več poti pred seboj. Posebno se je pisatelj zamislil nad tem, zakaj si je izbral za kraj samomora prav nadzorniško kopalnico? Po tem se mu je utrnila misel, da je bil to najbrž vzrok, ker je bil nadzornik, kar mu je pomenilo največji uspeh v življenju. Razrešili so ga delovne dolžnosti, ko ga niso več potrebovali, nato pa je drsel samo še navzdol. Zmanjkalo mu je opore, razočarali so ga najbližji prijatelji, po podatkih, ki jih je pisatelj prejel, in v hudem trenutku končal s smrtjo. Pisatelj je skušal na kratko strniti njegovo življenje, predvsem zadnje dni

in je zato napisal novelo. Ker ni bil z njo zadovoljen, je napisal še drugo in tretjo, do sedme. Nobena od teh ni bila dobra. Domislil se je nato zruška in v to vpletel nadzornika, krivdo, odgovornost, ki se prelaga, prijatelje, ki so zatajili in bolj mislili nase, kot pa na prijatelja. Porodila se je tako druga, obsežnejša zgodba, ko niso težave pritiskale le od zunaj, ampak so razžirale Anzo tudi od znotraj. Napisal je dramo, drugo, tretjo, četrto. Že takrat je dejal Miloš Mikln, da so v njej najboljši dialogi, kar jih je v slovenski dramatik. Dramo je kasneje predelal za televizijsko igro z naslovom »Zrušek na kopi D«, jo moderniziral, ko se Anza v spominih vrača v preteklost. Bila je dvakrat predvajana z velikim uspehom. Na temelju te drame in že preje pripravljenega romana »Zrušek« je nastal sedanji roman »Zrušek«, katerega izidu je botroval tudi naš kolektiv. Upajmo, da bo dosegel velik uspeh, predvsem pa, da ga bodo za svojega vzeli člani našega kolektiva. Z odkupom določenega števila izvodov tega romana so samoupravni organi našega kombinata omogočili, da bo roman prišel v prave roke, da ga bodo z zanimanjem brali in s tem vnovič dali pisatelju določeno podporo za njegovo snovanje. Vemo, da je zelo produktiven, da napiše precej knjig, ki pa ne izidejo zaradi raznih komerci-

alnih stališč nekaterih založb. Upajmo, da bodo te založbe sprevidele, da je treba domačega pisatelja podpreti in mu vsaj omogočiti da njegova dela izidejo. Romanu Zrušek dobre želje ob začetku njegove poti med bralci.

T. L.

Delavci-kulturniki — kulturo delavcem

Kulturna sezona se je neverjetno razmahnila. Tudi tokrat objavljamo nekaj najpomembnejših kulturnih prireditev, ki so potekale v zadnjem razdobju v revirjih, pa tudi tiste, ki jih imajo v načrtu v naslednjem obdobju.

Revolucija in glasba

V nedeljo, 26. novembra t.l. je bila ob 17. uri v gledališki dvorani Delavskega doma Trbovlje republiška prireditev pod naslovom Revolucija in glasba. Pripravila jo je zveza kulturnih organizacij Slovenije, s sodelovanjem občinskega sveta ZKPO Trbovlje. Potekala je v počastitev letošnjega dneva republike, zato je pri izvedbi programa sodelovala tudi občinska konferenca SZDL Trbovlje. V okviru koncerta so nastopile Železarska pihalna godba iz Raven, Železarska pihalna godba z Jesenic, rudarska godba iz Hrastnika in Delavska godba iz Trbovelj, pod vodstvom svojih stalnih dirigentov. Ta manifestacija je tradicionalnega značaja in jo organizira glasbena komisija ZKO Slovenije vsako leto.

15 let likovne sekcije RELIK

Ob letošnjem dnevu republike je pripravila likovna sekcija RELIK Svobode Center Trbovlje, tradicionalno razstavo in to 15. po vrsti. Odprli so jo v nedeljo, 26. novembra, bo

16,30 uri v likovni galeriji Trbovlje, v Delavskem domu, v počastitev dneva republike, pa tudi v počastitev 15-letnega jubileja te likovne sekcije. Tudi tokrat so se na razstavo pripravili domala vsi aktivni člani sekcije s svojimi deli, pretežno v črno-belih in barvnih grafikah, akvarelih ter v lesu. Letošnja razstava poteka na temo: Stare Trbovlje. Sekcija je v 15 letih svojega obstoja imela preko 100 kolektivnih razstav v Trbovljah in drugih krajih Slovenije, Jugoslavije, pa tudi Avstrije, pripravila je številne razstave drugih likovnih skupin v Trbovljah in organizirala številne samostojne razstave svojih članov v Trbovljah in drugih krajih. Nekatere teh samostojnih razstav so bile prirejene tudi ob dnevu rudarjev. V sekciji deluje večje število članov našega kombinata. Dosegli so skupno z ostalimi člani zelo velik uspeh, saj se ta dela pojavljajo na številnih razstavah vsako leto. Zadnja takih uspešnih razstav je bila oktobra v Mariboru, ob IX. kongresu slovenskih sindikatov. Ob otvoritvi je

bil krajši kulturni program, v katerem so sodelovali pevci — solisti in recitatorji, slavnostno besedo pa je imel predsednik skupščine kulturne skupnosti Trbovlje, Franci Princ. Odprta bo do 6. decembra 1978.

Jubilejni koncert MPZ Slavček

Sredi decembra t.l. bo v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah, jubilejni koncert mešanega pevskega zbora Slavček, Svobode — Center, namenjen počastitvi 60-letnice rojstva Jožeta Skrinarja, dolgoletnega zborovodje in skladatelja. V prvem delu bo Slavček zapel šest pesmi, ki so jih pripravili za letošnje tekmovanje Naša pesem 1978 v Mariboru, na katerem so dobili bronasto odličje mesta Maribor, nato pa bodo zapeli 13 pesmi — za solo pevce s spremljavo klavirja ter za mešani zbor; 6 pesmi od teh je napisanih in uglasbenih na rudarsko tematiko. Pri izvedbi programa bodo poleg pevcev in pevk Slavčka, sodelovali še operna pevca Stane Koritnik in Rudolf Francel ter dirigent

15. oktobra t.l. so priredile vse sekcije DPD Svobode Center, Trbovlje, svoj nastop sredi rudarske stanovanjske kolonije — Kolonija 1. maja v Trbovljah. Nastopili so Slavčki, Zarja, recitatorji gledališča in mladinskega gledališča ter člani likovne sekcije RELIK. O delavski kulturi je govoril predsednik Svobode Center, Leopold Ravnikar, dipl. ek. Srečanja s krajani Terzije in Posetja se je udeležilo mnogo prebivalcev.

Foto A. Bregant

in skladatelj Rado Simoniti, ki bo soliste spremljal s klavirjem. Obeta se torej lepa in pomembna pevka manifestacija.

Nov pevski zbor

Lovska družina Trbovlje je ustanovila svoj moški pevski zbor, ki šteje že okrog 30 članov. Z vajami so pričeli 8. novembra t.l. v zgornjih prostorih gostišča Račič — Kurnik, na Savinjski cesti. Zbor vodi zborovodja Jože Skrinar. Število pevskih zborov se je tako povečalo še za enega.

Razstava »ukradeni« otroci

V času od 15. do 23. novembra je bila v likovni galeriji Trbovlje, v Delavskem domu razstava na temo »ukradeni otroci«. Pripravil jo je muzej revolucije iz Celja s sodelovanjem revirskega muzeja ljudske revolucije v Trbovljah.

Gledališki abonmaji

V oktobru in novembru t.l. so se v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju, zvrstile prve gledališke predstave v okviru letošnjih abonmajev. Gostovala so profesionalna gledališča z izbranimi deli. Predstave so bile zelo dobro obiskane.

Jože Skrinar

Ne damo se

Kdor je v srcu mlad,
ta nikdar ne ostari
in življenje rad
uživa, kot ga radi vsi.
Krstni list je brez moči
— kdo mu le verjame! —
Srečne dneve in noči
vsak si zase vzame.

Saj —
leta tečejo,
nič nam ne rečejo,
kdaj in kako
konec jih bo!

Mi ne damo se,
kaj nam mar so leta!
V ples zavrtimo se
»fantje in dekleta«!
Dokler so nam srca vsa
mlada in vesela
naj živi vsa družba ta,
v letih že, a smela!

Saj —
leta tečejo,
nič nam ne rečejo,
kdaj in kako
konec jih bo!

Napisano in uglasbeno oktobra 1977 za dan upokojujencev Trbovlje.

odločili, da intervju zaradi izredne aktualnosti ponatisnemo in z njegovo vsebino seznanimo delavce našega kombinata oziroma vse bralce našega glasila.

Predsednik Vinko Hafner je na stavljena vprašanja odgovoril takole:

Kaj lahko delavci-člani sindikata pričakujejo od letošnjega kongresa zveze sindikatov Slovenije?

Vprašanje je sicer kratko, vendar široko — z odgovorom nanj odgovorimo na mnoga vprašanja. Kongres je pač obračun o opravljenem delu v minulem obdobju, hkrati pa pomeni opredeljevanje izhodišč za splošno idejno in politično ter praktično programsko usmeritev sindikatov v naslednjem štiriletnem obdobju. Zato je kongres tako politična manifestacija kot konkreten dogovor udeležencev-delegatov vseh 750.000 delavcev, organiziranih v sindikatu, za bodoče akcije in delovanje sindikatov Slovenije.

Seveda pa neposredne priprave na kongres močno zaposlijo ves sindikalni aktiv, od osnovnih organizacij do občinskih organov in republiškega sveta. Zdi se, kot da se te organizacije in organi ukvarjajo sami s seboj, saj priprave neposredno ne vplivajo na položaj delavca v združenem delu in v sindikatih. Velja pa poudariti, da so razprave na vseh ravneh o kongresnih dokumentih bistrenje naših pogledov in opredelitev o posameznih vprašanjih. Čeprav je lahko včasih razprava o neki formulaciji sklepa ali statuta na videz formalistična, vendarle pomeni usklajevanje pogledov na družbeno vlogo sindikatov in o njihovi učinkovitosti. To seveda tembolj velja tedaj, če razprava o kongresnem gradivu, to je o osnutkih sklepov in statutu ter poročilu o delovanju sindikatov med obema kongresoma in o kadrovskih pripravah, prodre do osnovnih organizacij in članstva. Kljub temu pa je še precej članstva pasivnega, kar zadeva soustvarjanje teh stališč in oblikovanje drugih rešitev. Potemtakem bo šele po kongresu sledila tista temeljna naloga za konkretno akcijo uresničevanja vsega, za kar se bomo na kongresu dogovorili. Priprave na kongres sindikatov Slovenije pome-

Predsednik sindikatov Vinko Hafner sprejel urednike glasil organizacij združenega dela

Predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije, Vinko Hafner, je sprejel urednike glasil organizacij združenega dela, SOZD Elkom — Srečka Logarja, Franca Obolnarja iz Intereurope, Tatjano Pust iz združenih PTT organizacij Slovenije, Ido Rebolj iz Ljubljanske banke in Jožeta Varla iz Železarne Jesenice. Razgovor je pote-

kal še pred kongresom slovenskih sindikatov.

V daljšem pogovoru v zvezi z novo organiziranostjo sindikatov Slovenije, bližnjem sindikalnim kongresom in »klasičnimi« sindikalnimi temami, jim je izčrpno odgovoril na številna vprašanja.

Čeravno je 9. kongres sindikatov Slovenije že mimo, smo se vseeno

nijo del priprav na kongres Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo v novembru v Beogradu. S skladnim oblikovanjem stališč in usmeritev obeh kongresov v določenem smislu izražamo idejno in politično enotnost delavskega razreda Jugoslavije; kar zadeva različnost, se le-ta kaže v posameznih pogledih na metode in o organiziranosti delovanja pa tudi o konkretnih rešitvah posameznih vprašanj. Te razlike so pogojene z objektivno nekoliko različnim položajem v sindikate organiziranih delavcev v posameznih delih naše dežele, v republikah, pokrajinah. V SR Makedoniji ali v pokrajini Kosovo bodo pač dali morda močnejši poudarek kateremu od vprašanj, ki nas v Sloveniji ne prizadeva toliko, medtem ko bomo spet mi poudarili nekaj, kar ni kdove kolikšen problem za Makedonijo.

Kako si zamišljate bodoče povezovalne osnovnih organizacij v SOZD; kdo bo tisti, ki bo dajal pobude za sklicevanje problemskih konferenc in kako bo možno uskladiti različna stališča osnovnih organizacij, kadar gre za problem, ki mora biti v SOZD enotno rešen?

Vprašanje je pomembno, saj ne zadeva le organizacijske narave delovanja sindikatov, ampak sprašuje tudi o vsebini. Menim, da so bile naša najbolj družbeno priznana oblika delovanja, konference sindikatov v delovnih organizacijah. Čeprav že vseskozi obstajajo — prej sindikalne podružnice, danes osnovne organizacije in sindikalne skupine — so se vendarle šele v zadnjem obdobju uveljavile osnovne organizacije in sindikalne skupine kot temeljna oblika sindikalne organiziranosti. Ta proces je bil seveda tesno povezan z uveljavljanjem TOZD.

To, kar želimo doseči v delovni organizaciji s svojo praktično aktivnostjo in z določbami statuta, je še tembolj pomembno za SOZD. O oblikah organiziranosti na ravni OZD in SOZD moramo utrditi spoznanje, da obstajajo zaradi člankotakšno organiziranostjo naj bi kar najbolj osamosvojili sindikate neposrednega vpliva, bolje povedano, pritiskov vodilnih struktur, da bi te politične organe spremenile v

orodje lastnega delovanja, pri čemer sploh ni pomembno, ali gre za njihovo progresivno usmeritev ali pa za uveljavljanje njihove oblasti.

Tisto, kar predstavlja resnično združevanje dela in sredstev delavcev v OZD in SOZD, se uveljavlja v dveh oblikah: prva in temeljna oblika je samoupravljanje delavcev v TOZD; druga pa je delovanje subjektivnih dejavnikov na ravni OZD in SOZD in prav slednja lahko veliko prispeva h kvaliteti in intenzivnosti povezovanja. Tega povezovanja si seveda ne smemo predstavljati v duhu znanih birokratskih in tehnokratskih koncepcij, marveč gre za tisto združevanje, ki je koristno za delavce v TOZD. Tu ima velik vpliv predvsem poslovodna struktura in njen način delovanja, ker je močna, oborožena z znanjem in z informacijami. Če oblikujemo močne organe družbenoposredilnih organizacij na teh ravneh, potem bodo le-ti prej izražali težnjo za krepitev moči teh sestavov na ravni SOZD, kot pa delovali v interesu samoupravljanja v TOZD.

Seveda pa te zadeve ne smemo obravnavati črno-belo. Včasih tudi samoupravljanje v TOZD deluje proti navedenemu povezovanju, saj so zelo močne težnje po majhnih, samostojnih podjetjih ipd.

Informiranje je dobilo z ustavo in zakonom o združenem delu izreden pomen. Kako naj se sindikat vključi v bitko za pretok informacij od virov obveščanja do delavca in obratno in kakšne so konkretne naloge sindikata v sistemu samoupravnega informiranja?

Ni treba posebej poudarjati, da brez dobre informiranosti delavca ne more biti njegove družbene osveščenosti in ne njegovega učinkovitega delovanja kot gospodarja-upravljalca. Med pomembnimi in objektivnimi težavami je dejstvo, da je delavec danes še premalo izobražen, premalo osveščen in premalo integriran v družbeno skupnost in seveda tudi premalo operativno informiran, da bi bil dovolj usposobljen za dejansko upravljanje in da bi se tudi sam imel za upravljalca.

Če je urednik glasila v združenem delu, sodelavci in s tem glasilo na progresivnih pozicijah in

želi obravnavati v glasilu določeno vprašanje, pa mu je bilo to onemogočeno ali pa je pozneje občutil posledice, ker je zadevo objavil, pri tem pa ga sindikat ali ZK ne podpreta, je to znamenje neke pomankljivosti, družbene bolezni. Seveda pa gre le za posamezne pojave, kajti v dobršnem delu glasil obstajajo normalne komunikacije in če bodo novinarji v združenem delu bolj komunikativni in bolj strokovni ter osebno poštene, manj bo takih negativnih pojavov. Ponovno poudarjam, da bi morali videti sindikati in ZK v teh glasilih v združenem delu svoje močno orožje tudi za boj proti birokratizmu, za mobilizacijo delavcev za večjo produktivnost in večjo odgovornost. Tega se je treba še posebej zavedati v konfrontaciji z birokratskimi stališči in z manipuliranjem z delavci ter pri kratenju njihovih elementarnih samoupravnih in socialnih pravic itd.

V kongresnih dokumentih berno, da sindikati nasprotujejo poskusom posameznih TOZD, da bi se skupne službe oblikovale kot servis in bi tako njihove delavce odrinili od odločanja.

Ustava in zakon o združenem delu sta dovolj jasna podlaga za oblikovanje položaja delavcev v delovnih skupnostih skupnih služb. Gre za dve resni nasprotji, ki pravzaprav izvirata iz dosedanjega zelo superiornega položaja skupnih služb v odnosu do delavcev, organiziranih v TOZD. Glavni problem je v tem, da še vedno nismo našli pravih oblik stilumativnega, objektivnega in naprednega nagrajevanja, ki bi te delavce skupnih služb postavilo v pravičen položaj in vlogo delavca v združenem delu. Iz tega torej izvirajo težave. Nerazvitost svobodne menjave dela na eni strani ohranja privilegirani položaj delavcev skupnih služb, na drugi strani pa spet spodbuja težnje, da bi delavce v skupnih službah spravili v podrejen položaj in skupne službe spremenili v nekakšne servise TOZD oziroma njihovih poslovnih sestavov.

Poleg navedenega nerazvitost svobodne menjave dela in nagrajevanja po delu v skupnih službah povzroča še druge težave: tako, de-

nimo, premalo stimuliramo delavce za učinkovitejše delo in za njihovo odgovornost pri delu, hkrati pa je še vedno del združenih delavcev nagrajevan po zelo zahtevnih normah, medtem ko so drugi delavci še vedno privilegirani, saj zanje in za njihovo delo ni nobenih meril. Zdi se, kot da gre za ostanke razrednih nasprotij, čeprav ni dveh razredov — kljub vsemu del delavcev, to je tisti najbolj množičen del proizvodnih delavcev, sodi, da je v podrejenem in neenakopravnem položaju glede na tiste delavce, za katere ne veljajo trda pravila nagrajevanja po delu, ker jih pač zanje še nismo našli deloma zavoljo objektivnih vzrokov, deloma pa tudi zavoljo težnje teh delavcev, da bi ohranili privilegiran položaj. V tem torej vidim razloge za poskuse, da bi skupne službe spremenili v podrejene servise.

Sindikati bi se morali na eni strani boriti proti degradaciji teh skupnih služb oziroma delavcev v njih, po drugi strani pa proti superiornosti teh služb v odnosih do delavcev v proizvodnji in TOZD — seveda predvsem z iskanjem ustreznega načina nagrajevanja, ki naj postavi delavce v enakopraven položaj.

Osebnе dohodke marsikje še vedno delijo na podlagi osebnega ocenjevanja delavca. Kako bo sindikat ukrepal, da bi odpravili to pomanjkljivost?

Oblikovanje in delitev dohodka je čedalje bolj temeljna skrb sindikatov. To je družbeni odnos, ki zadeva delavca kot gospodarja in delavca kot proizvajalca. Sindikati so na tem področju v zadnjih letih veliko delovali, bili so nosilci akcij in prav njihova zasluga je, da smo vendarle napredovali. Seveda pa bomo aktivnost sindikatov v naslednjih letih še močneje usmerili na to področje.

Kar zadeva osebno ocenjevanje, so sindikati tudi doslej zavračali subjektivno oceno delavca kot glavni kriterij za vrednotenje njegovega dela. Seveda pa ne zavračamo osebne ocene kot možnosti za objektivnejše vrednotenje posameznikovega dela, vendar je to lahko le kolektivna ocena, v nobenem primeru pa ne individualna. Za tako oceno morajo biti izdelani tudi ustrezni kriteriji in izhodišča.

Po podatkih, s katerimi razpolagamo, ugotavljamo, da so se razpni med osebnimi dohodki občutno

zmanjšali, tako med panogami kot med delavci v isti organizaciji. Razponi so se zmanjšali tudi med posameznimi kvalifikacijskimi kategorijami v regijah, tako da danes že lahko govorimo o težnjah po uravnilovki. Največ je tako imenovane kvalifikacijske uravnilovke, nekaj pa jo je tudi na račun socialnih kompensacij. Seveda je ta uravnilovka najbolj v škodo proizvodnim delavcem, ki so nagrajevani strogo po učinku, in ustvarjalnim izobražencem, ki so s svojim osebnim dohodkom neposredno vezani na produkcijo.

Nočno delo žensk bi morali odpraviti že z začetkom letošnjega leta. Vemo, da marsikje tega ne bo mogoče storiti.

Naša država je podpisnica mednarodne konvencije o omejevanju nočnega dela žensk. Tega dela je dejansko tudi vedno manj. Toda uresničitev te naloge ni lahka: včasih že delovne naprave zahtevajo neprekinjeno delo, včasih spet delavke same nasprotujejo omejevanju nočnega dela, ker se jim s tem zmanjša dohodek itd. Ta vprašanja bomo morali še dobro proučiti. Seveda pa ostajamo pri naši splošni usmeritvi za postopno ukinitve nočnega dela žensk. Pri tem pa moramo upoštevati objektivne okoliščine v vsakem konkretnem primeru posebej. V ta prizadevanja se morajo vključiti osnovne organizacije sindikata.

Kaže pa, da ponekod nočno delo narašča. To ni pozitivna usmeritev, saj s tem podcenjujemo dolgoročne posledice tega problema za delovno organizacijo, za delavko in družbo. Menim, da je takšna usmerjenost slaba. Prav o teh vprašanjih že tečejo priprave na posvetovanje, ki bo na podlagi natančnejših analiz zagotovo opozorilo na prenekateri problem in prenekatero rešitev.

Kakšno je stališče sindikatov in kako bi morali ukrepati ob dejstvu, da se iz meseca v mesec povečuje število bolniških izostankov?

Odgovor na to vprašanje je zajet v predlogu kongresnih sklepov. Sindikati se morajo kot družbenopolitična organizacija čutiti odgovorne za gospodarjenje v delovnih organi-

Vinko Hafner, predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije, je še pred IX. kongresom ZSS sprejel urednike nekaterih tovarniških glasil iz Slovenije. Pogovor, ki je potekal ob tej priložnosti, objavljamo v današnji številki.

zacijah in za mobilizacijo delavcev za zavestno odločanje o teh vprašanjih. Sindikat ne sme biti več odrinjen od teh vprašanj; imeti mora pomembno vlogo obenem s samoupravnimi organi in poslovnimi strukturami itd. Odločilnega pomena je, da se delavec zares čuti gospodarja. To namreč usmerja vse njegovo nadaljnje vedenje. Primer: kmet je v zdravstvenem varstvu izenačen z delavcem, toda natančno premisli, kdaj lahko izostane z dela — skratka, čuti se gospodarja. Seveda je v velikih in zapletenih OZD in SOZD težavneje doseči tako neposredno soodvisnost za odločitve in za gospodarjenje. Toda tem bolj ko bo ta občutek naraščal, bolj bo naraščala delavčeva samozavest, delovna disciplina, bolj se bodo zmanjševali bolniški izostanki.

Seveda pa zastavljeno vprašanje ni tako preprosto. Gre namreč še za druge dejavnike, ki vplivajo na izostanke. To vprašanje je povezano med drugim tudi z načinom dela zdravstvene službe. Bolj ko bo razvita preventiva, manj bo potrebne kurative in manj bodo delavci izostajali z dela. Participacija za zdravniške preglede je neprijetna tako za delavca kot za zdravnika, ki jo mora zaračunati. Nekatera opozorila govore o tem, da se je po uvedbi participacije skoraj za polovico zmanjšalo število prvih zdravniških pregledov. Seveda bo potrebno to vprašanje še temeljito proučiti, toliko bolj, ker gre za kompleksen problem.

Kakšno je vaše mnenje o tako imenovanih kadrovskih stanovanjih?

Ustavno sodišče je prejelo nekaj predlogov za razsodbo, ali so določila v samoupravnih aktih ustavna ali ne, ker dajejo pravico poslovnim organom, praviloma delavskega svetu ali izvršilnemu odboru, da o teh vprašanjih samostojno odločajo. Samoupravnim organom ne moremo odvzeti pravice dodeljevati stanovanja v nujnih primerih, toda pri tem ne smemo zastopljati vseh drugih kategorij delavcev, predvsem pa ne socialnih primerov. Če zadeve rešujemo po trenutnih potrebah in brez jasnega plana kadrov, je to seveda bolj delikatno vprašanje. Pogosto so rešitve in od-

ločitve zavite v tajnost. Proti takemu načinu moramo ostro nastopiti. Delavci morajo biti seznanjeni s stanovanjsko politiko in delovati moramo javno. Tudi pri reševanju stanovanjskih vprašanj moramo onemogočiti odločanje v ozkih skupinah.

Na marsikateri konferenci sindikatov so načeli vprašanje počitniških skupnosti v SOZD. Zaradi predpisov te ideje ni bilo mogoče uresničiti. Hkrati ugotavljamo velike apetite nekaterih občin, da bi delavske počitniške domove izrinite z obale.

O možnostih počitniških skupnosti v SOZD v naših kongresnih dokumentih ni nič konkretnega zapisanega. Sicer pa na sindikate tako ali tako letijo očitki, da se največ ukvarjajo s problemi družbene prehrane, športa, rekreacije in počitniških domov, morda tudi še z izobraževanjem. Vendar moram reči, da je še dobro, da se je kdo sploh s tem ukvarjal. Sindikat se bo moral tudi v bodoče ubadati s temi vprašanji, saj gre za eno njegovih temeljnih funkcij — za prizadevanje, da bi zboljšali standard delavcev.

Bolj pereče pa se mi zdi vprašanje, zakaj nekatere občine odrivajo tako imenovani delavski turizem. Menim, da je tako ravnanje kratkovidno in spodbujano s kratkoročnimi interesi in v svojem bistvu zelo nesocialno. V bistvu gre za komercialne koncepcije razvoja občin, ki niti ne uvidijo tega, da lahko delavski turizem zelo podaljša sezono in hkrati poveča izkoriščanje njihovih naravnih in drugih počitniških zmogljivosti, vse to prav v prid tamkajšnjega prebivalstva. Pri takih kratkoročnih usmeritvah gre marsikdaj tudi za lov na devize ipd.

Menim, da se morajo sindikati boriti proti takim usmeritvam. Ponavljam, gre za politično in ekonomsko kratkovidnost teh občin! Res je, da moramo upoštevati določene prostorske urbanistične ureditve, optimalno izrabo prostorskih zmogljivosti, toda nobenega dvoma ni, da ima tudi v teh prizadevanjih delavski turizem svojo ekonomsko upravičenost, torej ne le socialno-politično, kot pritisk skupnosti,

marveč kot interes konkretne občine.

V predkongresnem času ste obiskali vse regije. Ali lahko poveste, katere so največje slabosti v sindikalnem delovanju?

Preveč kratka je doba, kar delam v sindikatih, da bi mogel objektivno ocenjevati, vendar moram reči, da so moji dosedanji vtisi dobri. Sindikalna organiziranost se razvija, učinkovitost delovanja je čedalje večja in čedalje večja je tudi njihova veljava.

Kar zadeva slabosti — o nekaterih sem že govoril — jih vidim predvsem v tem, da v sindikatih še marsikje delajo forumsko, da se organi več ukvarjajo sami s seboj, kot da bi se posvetili mobilizaciji članstva in vprašanjem njihove organiziranosti v sami bazi.

Se posebej velja načeti vprašanje strokovnih sindikatov. Ti sindikati so se različno razvijali, vsi pa so v obdobju po zadnjem kongresu doživeli velik vzpon. Zaradi različnejših vzrokov so se začela tu in tam oglašati mnenja, da gre le za oblike delovanja zveze sindikatov. Uveljavitev takega stališča bi praktično pomenila njihovo likvidacijo. Na majski konferenci republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije in centralnega komiteja ZKS smo prišli do enotnih stališč o tem vprašanju. Seveda vsi problemi še niso rešeni; tako se moramo čimprej lotiti vprašanja, kako strokovne sindikate tesneje povezati z osnovnimi organizacijami in sindikalnimi skupinami.

Še to: čeprav nisem neposredno sodeloval v sindikalnem delu, mislim, da so najpomembnejše dejavnje storili sindikati Slovenije s svojim 8. kongresom, ko so obračunali z liberalizmom in tehnokratizmom. Zato ima sedanji kongres sindikatov Slovenije pač to prednost, da je splošna usmeritev v ZK in sindikatih že izoblikovana. Zato se bomo bolj posvetili praktičnim vprašanjem, organizacijskemu in vsebinskemu utrjevanju sindikatov pri reševanju konkretnih nalog delavskega razreda. V tem smislu je tudi 9. kongres zveze sindikatov Slovenije nadaljevanje 8. kongresa.

Družbeni dogovor bo podaljšan

Dne 17. 7. 1978 je potekla petletna veljavnost družbenega dogovora na temelju katerega se šteje OD dosežen preko polnega delovnega časa v premogovnikih, v pokojninsko osnovo in v osnovo pri izračunavanju nadomestil iz zdravstvenega zavarovanja. Sindikati se skupno s TOZD in DO ter REKZ že nekaj mesecev prizadevajo za podaljšanje veljavnosti tega družbenega dogovora. Pripravljen je že predlog, katerega bodo podpisniki podpisali s tem, da naj bi se veljavnost družbenega dogovora podaljšala do 31. decembra 1980.

Zaradi aktualnosti, smo se odločili na predlog delavskega sveta DO Zasavski premogovniki, za objavo celotnega besedila družbenega dogovora.

Na podlagi 88. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list SRS, št. 54/72) sklenejo republiški svet zveze sindikatov Slovenije, skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, zveza skupnosti zdravstvenega zavarovanja SR Slovenije, gospodarska zbornica SR Slovenije, izvršni svet skupščine SR Slovenije in organizacija združenega dela proizvodnje premoga v SR Sloveniji naslednji

DRUŽBENI DOGOVOR

o upoštevanju osebnega dohodka, doseženega v delu preko polnega delovnega časa v premogovnikih, za izračun pokojninske osnove in osnove za nadomestilo osebnega dohodka iz zdravstvenega zavarovanja.

I.

Podpisniki tega dogovora ugotavljajo, da je zaradi pomanjkanja premoga in zato nastalih težav pri zagotavljanju za delovne organizacije v SR Sloveniji zadostnih energetskih virov in zaradi posebne narave dela in delovnih pogojev, treba opravljanje določenih del v organizacijah združenega dela proizvodnje premoga v SR Sloveniji nad polnim delovnim časom (nad 24 ur), šteti kot delo preko polnega delov-

nega časa v smislu predpisov o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

II.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji bo pri izračunavanju pokojninske osnove in pri izračunavanju denarnih nadomestil iz invalidskega zavarovanja upoštevala osebni dohodek, ki ga delavci premogovnikov dosežejo v delu preko polnega delovnega časa.

Pokojninska osnova je mesečno poprečje osebnih dohodkov po prejšnjem odstavku; to mesečno poprečje je tudi osnova za izračun denarnih nadomestil po prejšnjem odstavku.

Mesečno poprečje po drugem odstavku te točke se izračuna tako, da se ugotovijo skupni osebni dohodki, ki jih doseže delavec v polnem delovnem času in v času preko polnega delovnega časa.

Pokojninska osnova se ne ugotavlja po 49. in 50. členu statuta skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 1/73).

III.

Osebni dohodek, dosežen v delu preko polnega delovnega časa v smislu tega družbenega dogovora, se upošteva za delavce, v proizvodnji (v jami) in za delavce, ki so delali v jami, pa so bili kot invalidi ali po sklepu zdravniške komisije na podlagi 253. člena TZIZ zaradi zmanjšanja delovne sposobnosti razporejeni na delovna mesta izven jame, ter delovna mesta, katerih delo je neposredno nujno vezano in pogojeno s proizvodnjo premoga.

Ta delovna mesta se nahajajo:

— v proizvodnji premoga (jama), vključno z operativno-tehničkim osebjem, dostavljači potrošnega materiala in vzdrževalci elektro-strojnih naprav (ESO, lesno skladišče in priročna skladišča);

— pri transportu (premoga, delavcev, reprodukcijskega materiala, jalovine);

— pri separiranju (plemenitenju) premoga;

— pri razpečevanju (ekspeditu) premoga;

— razdeljevanju malic.

IV.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja bo osebni dohodek, dosežen v delu preko polnega delovnega časa v smislu tega družbenega dogovora upoštevala za izračun pokojninske osnove, če je osebni dohodek dosežen po 1. 4. 1970. Skupnost bo tak osebni dohodek upoštevala tudi za delavce, upokojene po 1. 1. 1971.

Premogovniki bodo skupnosti predložili seznam delavcev, ki so bili pri njih upokojeni v času od 1. 1. 1971 do uveljavitve tega družbenega dogovora. Novi zneski pokojnin bodo že upokojenim zavarovancem izplačani od 1. junija 1973 dalje.

V.

Skupnosti zdravstvenega zavarovanja bodo osebni dohodek dosežen v delu preko polnega delovnega časa v smislu tega družbenega dogovora, od 1. 1. 1972 upoštevale za osnovo za izračun nadomestila osebnega dohodka za nadomestila, zapadla v plačilo od 1. maja 1973 dalje.

VI.

Organizacija združenega dela proizvodnje premoga — podpisniki tega dogovora se zavezujejo, da bodo delo preko polnega delovnega časa uvajali le v obsegu, ki je nujno potreben in da v poprečju letni tedenski delavnik ne bo znašal več kot 48 ur.

Organizacije združenega dela — podpisniki se zavezujejo, da bodo postopoma zmanjševali obseg dela v delu preko polnega delovnega časa in da bodo proizvodnjo organizirali tako, da bo delo preko polnega delovnega časa ob sobotah in nedeljah nepotrebno, najkasneje v petih letih, ko tudi preneha veljati ta družbeni dogovor.

VII.

Organizacije združenega dela - podpisniki tega družbenega dogovora bodo za osebni dohodek, ki so ga delavci iz II. točke tega družbenega dogovora dosegli od 1. aprila 1970 dalje v delu preko polnega delovnega časa v smislu tega družbenega dogovora, na novo obračunali prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

V letu 1973 bo izvršen obračun potrebnih sredstev kot nadomestilo za prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od 1. aprila 1970 do 31. decembra 1973, ki bo osnova za poravnavo obveznosti premogovnikov.

Za poravnavo obveznosti od 1. 1. 1973 dalje, bodo premogovniki uporabili sredstva ukinjenega republiškega davka po posebni stopnji iz člena 37, točke 2 zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 7/72) v letu 1973.

Izvršni svet skupščine SR Slovenije se zavezuje, da bo proučil in predlagal dodatne možnosti za izpolnitev obveznosti premogovnikov, nastalih med 1. 4. 1970 do 31. 12. 1972, do skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja (npr. zmanjšanje davčnih dajatev, možnosti udeležbe proračunskih sredstev 1974 itd.).

VIII.

Podpisniki tega družbenega dogovora bodo na podlagi poročil, ki jih bodo dale organizacije združenega dela - podpisniki in ocene republiškega sekretariata za gospodarstvo o potrebi dela preko polnega delovnega časa v rudnikih zaradi potreb energetike vsako leto ugotavljali, ali in v kakšnem obsegu je še potrebna potreba po takšnem delu in kako rudniki izvajajo svojo obveznost iz VI. točke tega dogovora.

IX.

Podpisniki tega družbenega dogovora bodo njegove določbe upoštevali tudi ob podpisu družbenega dogovora iz tretjega odstavka 43. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

X.

Za razlaganje tega dogovora je pristojna komisija v katero imenuje

vsak podpisnik po enega predstavnik.

XI.

Ta družbeni dogovor velja za vsakega od podpisnikov z dnem, ko ga podpiše.

Št. 191-28/73

Ljubljana, dne 17. julija 1973

Izvršni svet skupščine
socialistične republike Slovenije

Član izvršnega sveta
in republiški sekretar za delo
Pavle Gantar

Republiški svet
zveze sindikatov Slovenije

Predsednik
republiškega odbora
sindikata delavcev
industrije in rudarstva Slovenije
Stjepan Šaubert

Zveza skupnosti
zdravstvenega zavarovanja
v SR Sloveniji

Predsednik
Mirko Kocjan

Skupnost pokojninskega
in invalidskega zavarovanja
v SR Sloveniji

Predsednik
Jože Globačnik

Gospodarska zbornica SR Slovenije
Podpredsednik
mgr. Rudi Babič

Rudnik rjavega premoga Laško
Direktor
Srečko Šentjurs

»Montana«
Zabukovski rudnik
rjavega premoga Žalec
Sekretar
Peter Fajič

Rudnik rjavega premoga Kočevje
Direktor
Franc Korelc

Rudnik rjavega premoga Senovo
Direktor
Tone Koželj

Rudnik rjavega premoga
Kanižarica, Črnomelj
Direktor
Tomislav Plečko

Zasavski premogovniki Trbovlje
Glavni direktor
Albert Ivančič

Rudnik lignita Velenje
Vodja kadrovsko-socialne službe
Teodor Jelen

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

POSODOBITEV SUŠILNICE PREMOGA

Strojna oprema v sušilnici premoga v Vreocih, ki je v sestavi rudnika Kolubara, je dotrajana. Naprave za sušenje 400 tisoč ton premoga letno, bodo do leta 1981 zamenjali z novimi in sodobnimi. Za posodobitev sušilnice premoga bo potrebno zbrati 400 milijonov dinarjev, od tega bo samo oprema za sušilnico veljala 280 milijonov dinarjev. Glavnino sredstev za gradnjo sušilnice bodo zbrali v

Kolubari, delno si bodo pomagali s krediti pri kreditni banki in pa s krediti dobaviteljev opreme. Izbor dobavitelja opreme bo opravljen, firmama Vöst iz Linza in neko francosko firmo.

IDEJNI OSNUTEK ZA DJERDAP III.

Te dni so izdelali idejni osnutek za izgradnjo HE Djerdap III, ki naj bi jo začeli graditi po letu 1985, gradili pa naj bi jo v treh etapah. Novo HE naj

bi zgradili na desni strani Donave, in sicer 160 km južno od Beograda. Trenutno potekajo tudi pogovori s tujimi partnerji, ki so zainteresirani za gradnjo te hidrocentrale. Če bodo ti pogovori uspešno zaključeni, bodo začeli graditi HE Djerdap III. še preden bodo dokončali HE Djerdap II., katero naj bi začeli graditi po načrtu leta 1983. Djerdap III. naj bi izboljšala kakovost energije HE Djerdap I. in sploh energije, ki jo proizvajajo v združenem elektrogospodarstvu Srbije. V prvi fazi naj bi HE Djerdap III. proizvedla okoli 2 milijardi kWh električne energije. V drugi fazi, ko naj bi akumulacijsko jezero povečali na 32 milijonov kub. metrov vode, pa bi ta HE lahko dajala nad 3 milijarde kWh električne energije. V tretji fazi izgradnje, ko bodo znašale akumulacijske zmogljivosti 557 milijonov kub. metrov vode, pa bi lahko proizvedli 5,5 milijarde kWh električne energije. Akumulirano vodo bodo porabljali, razen za električno energijo, tudi za oskrbovanje z vodo Majdanpeka, za namakanje in za druge namene.

VELIK PREMGOVNI BAZEN

Skopski geološki zavod izdeluje študijo za pripravo programov za izkoriščanje premoga, ki so ga našli v mariovskem rajonu na področju vasi Manastir, Bečište, Palčište in Titolište. Raziskave so potrdile, da znaša debelina sloja 1,5 do 15 metrov, leži pa v globini do 143 m. Po ugotovitvah je na tem območju okrog 111 milijonov ton premoga, ki pa je enake kakovosti kot kosovski premog. V raziskovalna dela so vložili 6,7 milijonov din. Računajo pa, da bodo na tem območju zgradili dve TE Čebren in Galište.

AMERIŠKI KONGRES SPREJEL ZAKON O ENERGETIKI IN ZNIŽANJU DAVKOV

Po dolgih razpravah je bil v ZDA sprejet zakon, po katerem bodo davki za leto 1979 znižani za 18,6 mlrd. \$. Od tega odpade

12,7 mlrd. \$ na davek na dohodek. Korist od novega zakona bo imela približno 60 do 65 milij. Američanov, medtem ko bosta morala 2 milij. državljanov plačevati višje davke. Znižanje približno ustreza vsoti, ki bi jo prejela država na podlagi davčin zaradi inflacijske progresije. Davki, ki jih morajo plačevati podjetja, so se znižali od 48 na 46 %, s čimer bodo družbe razbremenjene za 3,6 mlrd. \$. Kljub protestom administracije je bil neobdavčen del za kapitalne dobičke povečan od 50 na 60 %, s čimer izgubi zveza 2,1 mlrd. \$. Močno spremenjen pa je Carterjev energetski program. Kongres ga je razdrobil in močno oslabil. Poleg skromnega obdavčevanja luksuznih avtomobilov je predvidena podpora za izolacijo toplote, predvideni so novi predpisi za cene zemeljskega plina, preusmeritev na premog in reforma električne tarife. Administracija pričakuje, da bo s tem prihranila približno 320.000 do 400.000 ton nafte dnevno (prvotni načrt: 720.000 ton). Kongres je znižal inozemsko pomoč in sicer za 1,9 mlrd., na 7,4 mlrd. \$. Pri tem je 3,8 mlrd. \$ namenjenih za gospodarsko pomoč, 2,5 mlrd. \$ pa za mednarodne institucije. Mednarodni sklad dobi 1,8 mlrd. \$.

AVSTRIJSKA POTROŠNJA ELEKTRIČNEGA TOKA LETOS OBČUTNO VIŠJA

Proizvodnja toka v avstrijskih hidrocentralah je v prvih devetih mesecih t.l. nazadovala napram istemu razdobju 1977 za 4,6 %, na 18,3 mlrd. kWh, proizvodnja v termoelektrarnah pa je nasprotno, porasla za 14,7 %, na 6,5 mlrd. kWh. Celotna proizvodnja je ostala s 24,8 mlrd. kWh za 0,2 % pod lanskoletnim nivojem. Medtem ko se je uvoz elektrike dvignil za 25,3 % na 1,7 mlrd. kWh, je izvoz istočasno nazadoval za 16,2 % na 4,6 mlrd. kWh. Notranja potrošnja se je po uradnih podatkih povečala v prvih treh trimesečjih za 5,6 %, na 21,6 mlrd. kWh, kar pomeni, da se je potrošnja električnega toka zvišala v

enem letu v Avstriji za točno 1 mlrd. kWh.

ČEHOSLOVAŠKI PREMGOVNIKI POTREBUJEJO MODERNO TEHNOLOGIJO

Vračanje k trdim gorivom po energetski krizi, je tudi v ČSSR sprožilo potrebo po moderni rudniški opremi. Investicijskih načrtov je sicer dovolj, vendar primanjkuje opreme za izgradnji in modernizacijo premogovnikov. Takoj po vojni je panoga doživela precejšen razvoj. Z izjemo leta 1959, je izkop konstantno naraščal in je dosegel v letu 1964 že 102,8 milij. ton. Sredi 60-tih let pa sta primat prevzela nafta in plin, kar je imelo za posledico, da se je proizvodnja premoga znižala do leta 1967 na 96,8 milij. ton. V letu 1970 pa je zaradi nastalih problemov proizvodnja ponovno porasla na 109,5 milij. ton. Nove investicije te panoge so v zadnjem razdobju dosegle 22 mlrd. čskr. Od leta 1981 do leta 1985 bo ČSSR investirala v premogovništvo približno 45 do 50 mlrd. čskr, od tega približno 25 do 30 mlrd. čskr. samo v strojno opremo.

IZGRADNJA PREMGOVNIH NAHAJALIŠČ V SZ

V Sibiriji so začeli v Kanskačinsku z izgradnjo enega največjih energetskih kompleksov na svetu. Pri tem že gradijo premogovnik z letno kapaciteto 55 milij. ton premoga ter pripadajočo termoelektrarno. Na tem področju je v celoti načrtovana gradnja sedmih premogovnikov s skupno kapaciteto 300 milij. ton in 10 termoelektrarn s kapaciteto 6,4 milij. kW.

UTEKOČINJENJE PREMOMA V ZDA

ZDA bodo skupno z Japonsko in ZRN sodelovale pri razvoju tehnologije za utekočinjenje premoga. Ameriški načrti predvidevajo skupno gradnjo eksperimentalne naprave za utekočinjenje premoga v zvezni državi Virginiji, kjer bi dnevno predelovali 6.000 ton premoga.

Ameriško energetska ministrstvo predlaga, da bi ZDA nosile polovico celotnih stroškov v višini 700 milj. \$, medtem ko bi Japonska in ZRN paritetno prevzeli drugo polovico.

ENERGETSKA PROIZVODNJA V BOLGARIJI

Bolgarska proizvodnja električne energije se bo v letošnjem letu povečala za 10 % na 29,7 mlrd. kWh, kar bodo dosegli z boljšim koriščenjem termoelektrarn na bazi premoga. Vzporredno s tem se bo povečala tudi proizvodnja premoga na 29 milij. ton. Več kot polovico premoga, ki ga potrebujejo termoelektrarne bo dobavil rudarsko — energetska kombinat »Marica — Istok«. V dolgoročnem planu je do leta 1990 predvidena podvojitev proizvodnje premoga, in sicer napram letu 1975, ko je dosegla 28,9 milij. ton. Že do leta 1980 se bo proizvodnja premoga povečala na 37 do 38 milij. ton. Plan tudi določa, da bo Bolgarija do leta 1980 koristila že 64 % razpoložljivega vodnega potenciala. Projekt Nikopol skozi Turnu, ki ga gradi Bolgarija skupno z Romunijo (hidroelektrarna 660 MW), bo letno dajal 3,4 mlrd. kWh električne energije.

VISOKE PREMGOVNE REZERVE V ZDA

V premogovnih nahajališčih ameriškega zahoda je več energije kot v celotnih ugotovljenih svetovnih rezervah nafte. Večji del nahajališč ima naravnost idealne pogoje za dnevni kop. Rudniki, v katerih nakopljejo lahko med 10 in 25 milij. ton premoga letno, že delujejo ali pa so v izgradnji. Podatke je potrdil predsednik Continental Oil Comp. na zasedanju Iisi, Mednarodnega inštituta za železo in jeklo.

VELIKA BRITANIJA BO GRADILA NOVO AKUMULACIJSKO ELEKTRARNO

Central Electricity Generating Board proučuje načrt o izgradnji nove akumulacijske elek-

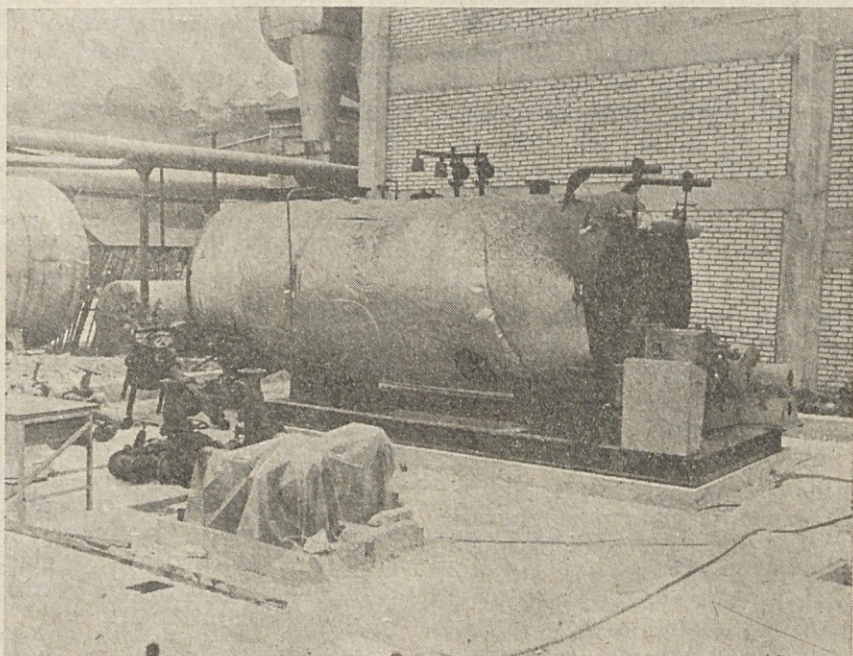
trarne, 13 milj. vzhodno od Manchesterja. Po 300 milij. t vredni shemi, katere izgradnja bi trajala 10 let, naj bi uporabili že dva obstoječa rezervoarja v dolini Longendale in zgradili en nov rezervoar na sosednjem platoju. Kapacitete elektrarne naj bi dosegle med 1.200 in 1.800 MW.

VISOKE SUBVENCije ES ZA PREMGOG

Komisija ES je objavila, da bo dala na razpolago 300 milij. obr. enot (780 milij. DM) za uporabo premoga iz držav ES v elektrarnah. Načrt mora odobriti še ministrski svet skupnosti. Cilj tega ukrepa je, da bi termoelektrarne na premog uporabile čimveč domačega premoga, čeprav je ta s 130 DM po toni še enkrat dražji od uvoženega (60 DM po toni). Za subvencioniranje domačega premoga bo letno na razpolago 100 milij. obračunskih enot (260 milij. DM) v triletnem razdobju. Namen ES je tudi, da poveča porabo premoga v elektrarnah od sedanjih 4 milij. ton na 10 milij. ton.

ENERGETSKE POTREBE ČLANIC SEV

Po podatkih organizacije združenih narodov in po izjavi odgovornega predstavnika oddelka za gospodarsko sodelovanje v sekretariatu SEV, sta sovjetska nafta in plin doslej pomagali izpolniti energetske cilje 10 socialističnih držav, članic sveta za vzajemno ekonomsko pomoč — SEV. Po zadnjih podatkih pa se bodo države, članice SEV, v bodoče bolj naslanjale na atomsko energijo za zadovoljitev svojih potreb. Države, članice SEV so dosegle dobre rezultate pri samostojnem reševanju svojih energetskih problemov, vendar pa je bila SZ kot največji proizvajalec in oskrbovalec z energijo obvezana, v tem srednjeročnem obdobju od leta 1976—1980, dobaviti ostalim članicam SEV 364 milijonov ton nafte in 90 milijard l plina. Zaradi velikih potreb v bodoče, predvidevajo izpeljavo pomembnega programa za proizvodnjo atomske energije. V SZ bodo zgradili jedrske elektrarne z instalirano močjo 4 milijarde kW. V osta-

DO IMD — TOZD KET povečuje toplarno na območju Opekarne z namestitvijo provizoričnega kotla. Tega so si sposodili pri Komunalni energetiki Ljubljana. Potrebe po ogrevanju iz toplarne REK Zasavje se povečujejo iz dneva v dan. (Foto A. Bregant)

lih evropskih članicah SEV in na Kubi, pa bodo zgradili atomske elektrarne z instalirano močjo 37 milijonov kW.

ČSSR VLAGA VELIKE NAPONI ZA RAZVOJ ENERGETIKE

Čehoslovaška se zelo napreza, da bi v kar največji možni meri koristila domače vire energije. Zavaljo tega je orientacija na premog tudi za bodoče ostala najpomembnejša značilnost te gospodarske veje. V naslednjih letih pričakujejo, da se bo povečeval tudi delež jedrskih goriv za proizvodnjo električne energije. V preteklem letu je ČSSR proizvedla rekordnih 121,2 milijona ton premoga, vključno z lignitom. Tega so v glavnem porabili za proizvodnjo električne energije. Proizvedli so jo 66,4 milijarde kWh. Letos računajo, da bodo proizvodnjo povečali za 2,4 milijona ton, termoelektrarne pa bodo proizvedle 3,6 % več energije. V tej državi se potrebe po električni energiji povečujejo vsako leto tako, da morajo praktično zagotoviti vsako leto dodatnih 80 MW električne energije. Nove investicije vlagajo v sredstva za intenzivnejšo eksploatacijo obstoječih nahajališč premoga, pa tudi za odpiranje novih premogovnikov. Geologi so ocenili, da bodo vse manj premoga dobili iz bazenov v severnem delu ČSSR in regije Ostrava — Karvin. Tu premog kopljejo v globini 1.000 m. Cenijo, da bodo znašale zaloge premoga v ČSSR do leta 2040, zmanjševati pa se bo začela že ob prelomu tisočletja. Takrat bodo tudi nehali graditi termoelektrarne.

Do leta 1980 bo delež klasičnih termoelektrarn v skupni proizvodnji električne energije znašal preko 80 %, delež hidroelektrarn 12 %, delež jedrskih elektrarn 4,4 %, itd. Koncem t.l. bo pričela obratovati prva jedrska elektrarna v ČSSR z močjo 440 MW v mestu Jaslovske Hohunice. Naslednje leto pa bo zgrajena prav tako še ena jedrska elektrarna z enako

močjo. Obe centrali bosta tipa Voronjež.

VEČJE INVESTICIJE ZA NOV ENERGETSKI PROGRAM PODJETJA

Zahodnonemška podjetja za oskrbo s plinom so letos povečala svoje investicije povprečno za preko 10 % napram lanskemu letu, ko so znašala investicijska sredstva na tem področju 1,8 milijard DM. Investicijski načrt zahodnonemških podjetij za dobavo plina je v tesni zvezi z energetskega načrtom ZR Nemčije. Po tem programu je namreč predvideno, da se bo poraba plina do leta 1985 letno povečevala za 6 %, da bi se na ta način zmanjšala odvisnost od uvoza nafte. V času od leta 1978 — 1990 bodo v tej državi vložili v razvoj plinskega omrežja skupno 42 milijard DM.

TEŽAVE PRI JAMSKI PROIZVODNJI PREMOGA

Proizvodnje premoga v jamah ne moremo zanemarjati. V Srbiji znaša letna proizvodnja premoga pridobljenega v jamah posameznih premogovnikov, 1,4, v Sloveniji skoraj 7, v Bosni in Hercegovini pa preko 10 milijonov ton. Površinski kopi se razvijajo oziroma odpirajo razmeroma hitro, medtem ko se zatiika pri jamskem delu. Tu pa nastopajo težave predvsem pri črnem in rjavem premogu, čeravno imamo v Sloveniji primer Velenje, ki pridobiva premog — lignit z jamskim pridobivanjem. Velenjski lignit ima razmeroma precejšnjo toplotno vrednost napram drugim jugoslovanskim lignitom. Za Velenje je značilno, da ima visoko produktivnost, saj dosega okoli 6 ton na delavnik, kljub temu pa stalno stremijo za tem, da pridobivanje premoga še nadalje modernizirajo v glavnem z zamenjavanjem starih strojev z novimi stroji.

Nekoliko drugačna pa je situacija v premogovnikih črne in rjavega premoga. Proizvodnja le tega že nekaj let stagnira ali postopoma nazaduje.

Premogovniki niso v stanju, da izvedejo modernizacijo, ker nimajo sredstev za take načrte. Skromni osebni dohodki, proizvodnja pa brez akumulacije, poleg tega pa še dajatve na temelju zakonskih in pogodbenih obveznosti, so kronični problemi s katerimi se ubada večina jugoslovanskih premogovnikov.

O novi tehnologiji se pogosto le razpravlja, redkokdaj pa se najdejo pota do dejanske izvedbe. Tudi dosedanji tradicionalni porabniki premoga zamenjujejo črni in rjavi premog s tekočimi ali plinskimi gorivi. Nezanosljivost v pogledu plasmaja premoga je ena glavnih skrbi s katerimi se ubadajo v premogovnikih poleg velike fluktuacije rudarjev. Zaradi nezadostnega števila delovnih moči, je skorajda nemogoče dvigniti proizvodnjo. Na eni strani primanjkuje sredstev za modernizacijo, po drugi strani pa manjka delavcev. Mladi delavci zelo neradi delajo pod zemljo. Za težko delo, povezano z nevarnostmi, ne dobe niti približno pravičnega nadomestila. O tem so precej razpravljali na sejah izvršnega sveta SR Srbije. Posebej je namreč ta svet razpravljajal o jamski proizvodnji premoga z namenom, da je treba največje težave sanirati, pa čeprav z začasnimi rešitvami. Še danes v Srbiji niso našli sredstev, da bi poravnali lanskoletni negativni saldo oziroma izgubo v višini 330 milijonov din. K temu je treba dodati še 180 milijonov din izgube, ki so jo dosegli v I. polletju t.l. Ta se nanaša v glavnem na premogovnike z jamsko proizvodnjo.

Ukrepi, ki jih sprejemajo za sanacijo teh premogovnikov, v bistvu prihajajo z zakasnitvijo. Lahko rečemo, da jih sprejemajo zadnji čas. Navzoča je namreč bojazen, da je težko najti izhod za daljša razdobja, pa tudi zaradi eventualnega zadrževanja, ki se doseže z »gasilskimi intervencijami«. Potrebno bi bilo, da se nedvoumno določi smer razvoja premogovnikov črne in rjavega premo-

ga, posebno tistega z jamsko proizvodnjo. Mehanizacija je namreč precej obremenjena s carino, predvsem tisti, ki jo je treba nabavljati zunaj, ker je doma nihče ne proizvaja. Poleg modernizacije in saniranja ekonomskih težav, pa je najpomembnejše, da ugotovimo, komu je premog z jamsko proizvodnjo namenjen.

NOVA SUŠILNICA PREMOGA V KOLUBARI

Obstoječe zmogljivosti za predelavo premoga v REIK Kolubara so bile zgrajene leta 1957. Zato so v glavnem že dotrajale. 32 avtoklav je letno dajalo 400.000 ton sušenega premoga. Te bodo kmalu zamenjane s sodobnejšo opremo za izboljšavo lignita iz kolubarskega bazena. Nova sušilnica bo letno predelala 1,7 milijonov ton premoga, proizvedla pa bo okoli 850.000 ton sušenega lignita. Celotni stroški objekta bodo znašali okoli 400 milijonov dinarjev. Deloma so ta sredstva krili sami, deloma banke, deloma pa dobavitelji opreme. Prve količine sušenega lignita iz nove sušilnice bodo po predvidevanjih proizvedli koncem leta 1981.

JEDRSKE ELEKTRARNE V SZ

Do leta 1980 bodo v SZ kapacitete celotno inštaliranih jedrskih elektrarn dosegle 21.000 MW, do leta 1985 se bodo podvojile ter v naslednjih petih letih dosegle približno 100.000 MW. Gradnja jedrskih elektrarn je predvidena zlasti v evropskem predelu SZ.

ENERGETSKA POTROŠNJA

Energetska potrošnja industrijskih držav, računano v kg naftnih enot na 1000 \$ bruto družbenega proizvoda, je znašala v letu 1976 kot sledi: Švica 390, Danska 493, Francija 513, ZRN 585, Japonska 629, Belgija 683, Nizozemska 726, Italija 796, Velika Britanija 944, Kanada 1.012 in ZDA 1.025. Delež držav v svetovni energetski potrošnji je znašal 14,4 %, delež Japonske 5,7 %, Kanade 3,1 % in ZDA 27,2 %.

BODOČNOST TERMOELEKTRARN

Okoli 200 km od New Yorka je skupina znanstvenikov demonstrirala novo uporabo premoga. Po njihovih izjavah bo to osnova za nove termoelektrarne. Poskusno obratovanje v tem razvojnem stadiju dokazuje njegovo nadaljnjo izpopolnjevanje, ki bo vplivalo na raziskave o bodočem koriščenju premoga ter o tem, kako je možno rešiti enega najpomembnejših problemov v izgradnji, to je nizko produktivnost na gradbiščih TE. Znanstveniki firme General Electric v ZDA gradijo blizu mesta Cshenectedy ZDA, novo električno centralo na premog. Njihovi cilji so upoštevali tudi poostrene pogoje za zaščito okolice, ki so v ZDA še posebno ostri, nanašajo pa se na uporabo fosilnih goriv. Nadalje je možno doseči boljši faktor izkoriščanja, da bodo obrati po vsej verjetnosti lahko uporabljali bolj »umazani« premog od današnjega in da bodo proizvajalci električne energije terjali visoko avtomatizirane centrale. Skupina znanstvenikov, ki se bavi z realizacijo tega projekta, je že pokazala osnovne elemente novega načina izgorevanja premoga. Kar so že doslej dosegli, omogoča najhitrejšo pot do nove vrste elektrarne na fosilno gorivo. V bistvu je ta sistem bolj podoben kemijskemu procesu, kakor pa klasični termoelektrarni.

Začetna težaja je bila pri iskanju novega načina vmetavanja oz. transporta premoga v gorilnik. V taki turbini fino zdrobljeni premog transportirajo v gorilnik, namesto tekočega ali plinastega goriva. Problem pa je seveda pepel. Rezultat je nova vrsta uplinjevalca, ki so ga v raziskovalnem centru pokazali že pred dvema letoma. Čeprav je to naslednik tehnološkega postopka pretvarjanja premoga v plin, katerega poznamo že več kot 100 let, je nekoliko manj radikalna sprememba od uplinjevalca z

»flidiranim« kuriščem, katerega raziskujejo v Veliki Britaniji, kar pomeni, da je ta postopek velik tehnološki napredek.

Uplinjevalec je tako projektiran, da se neprestano in avtomatično polni s premogom in čisti pepel pri pritisku 281.240 kp/km². Ta pritisk dosežejo s sistemom komor za pritisk, ki so postavljene na vrhu in na tleh naprave. Podobne so po konstrukciji zračnim ventilom na vesoljskih vozilih. Premogov prah je problem zase, ker ga v premogovnikih proizvajajo velike količine in običajno prihaja skozi uplinjevalec nezgorjen in gre skozi črpalko za premog. Prah se meša s katranom in se na ta način ustvarja »črna pasta«, ki jo je možno neprekinjeno izstiskati v komoro pod pritiskom uplinjevalca, kjer razpade v kose goriva. Uplinjevalec je srce nove vrste termoelektrarne, za katero računajo, da jo bodo komercialno pričeli izkoriščati koncem leta 1980. V bistvu bo naprava zamenjala parni kotel, ki je glavni del današnjih termoelektrarn na fosilno gorivo, ki pa je hkrati istočasno tudi največji razlog raznih kasnitev pri gradnji termoelektrarn. Uplinjevalec se imenuje GEGAS. To napravo je proizvedla firma General Electric za ceno 3,1 milijonov dolarjev. Gorivo pa izgoreva s hitrostjo 1 tone na uro. Vsebinska njegove komore pod pritiskom se neprestano meša, da se na ta način obzidava reši klinkerja, premog na dnu pa učinkovito izgori. Raziskovalci pravijo, da bo ta naprava delala na vse vrste goriva, za kakršno se bo proizvajalec električne energije pač odločil.

O teh novih napravah za termoelektrarne na premog je bilo seveda precej več napisanega tudi v raznih strokovnih časopisih, vendar nam prostor ne dopušča, da bi o tem pisali kaj več. Vsekakor lahko za konec poudarimo le-to, da se premogu obeta svetlejša bodočnost v tem pogledu.

VELENJSKI RUDARJI USPEŠNI

Zadnje ocene kažejo, da bodo velenjski rudarji letos nakopali okoli 4,4 milijona ton lignita in s tem dosegli približno enako proizvodnjo, kot preteklo leto. Z delovnim načrtom za leto 1978, so predvideli, da bodo proizvedli 4,5 milijona ton lignita, vendar pa so bili s požarom, z dne 26. julija prisiljeni sprejeti rebalans proizvodnega načrta. Z njim so določili novo proizvodnjo v višini ton 4.350.000. Pokazali so se izredno prizadevni pri odpravljanju posledic požara in uspešnem uresničevanju akcij za doseganje največje možne proizvodnje.

ZEMELJSKI PLIN V SLOVENIJI

Dne 17. novembra so v Vodica pri Ljubljani simbolično prižgali baklo ob sklenitvi gradnje zahodnega kraka plinovodnega omrežja v Sloveniji. Baklo sta simbolično prižgala podpredsednik zveznega izvršnega sveta Branislav Ikonič in šef delegacije ZSSR minister za plin Abit Orudžev. Slavja so se udeležili tudi številni drugi predstavniki gospodarskega in družbenega življenja pri nas.

Plinovodno omrežje v Sloveniji so zasnovali na podlagi podrobnih proučevanj in analiz sedanjih in bodočih potreb po zemeljskem plinu za slovensko industrijo in druge porabnike. Zato so trase glavnih in razdelilnih plinovodov izbrane tako, da potekajo mimo večjih industrijskih centrov. Predvidena je tudi nadaljnja razširitev omrežja, med drugim tudi od Trojan preko Zagorja, do Trbovelj in Hrasnika. Uvoz sovjetskega zemeljskega plina bo z leti naraščal. Letos ga bomo uvozili 250 milijonov m³, od tega 80 milijonov za potrebe Slovenije. Že prihodnje leto pa ga bodo uvozili 750 milijonov m³. Slovenska industrija za enkrat še ni dovolj pripravljena za odvzem

tega plina. S tem slavljem v Vodica smo uradno dobili tudi nov energetske vir, ki bo v dobršni meri razbremenil ostala energetska goriva, predvsem nafto deloma tudi premog.

V TRŽIČU RAZSTAVA MINERALOV IN FOSILOV

V Tržiču je bila v začetku novembra t.l. 6. mednarodna razstava mineralov in fosilov. Sprva je bila ta vsakoletna razstava bolj občinskega značaja, vendar je sčasoma prerasla okvir občine in društva prija-

teljev mineralov in fosilov Tržiču. Doslej so imele pokroviteljstvo razne organizacije združenega dela, predvsem rudniki. Letos pa so sklenili predlagati sprejem posebnega družbenega dogovora, ki naj bi ga podpisale tiste občine, v katerih imajo sedež rudarske delovne organizacije in druge podobne institucije. Pobudo je podala tudi stalna konferenca mest Jugoslavije. S tem bodo omogočili, da se bodo organizatorji bolj posvečali vsebinskemu delu vsakoletne razstave, ne pa toliko finančnim problemom.

V nekaj vrstah

lja. Dosedanji ravnatelj Franc Dežjot, pa je bil na lastno željo razporejen na drugo delo.

PRIZNANJA STT NAŠEMU KOLEKTIVU

Dne 14. oktobra je kolektiv Strojne tovarne Trbovlje, praznoval svoj 30-letni jubilej, o čemer smo že poročali. Po sklepu delavskega sveta je STT izrekla ob svojem 30-letnem obstoju pismena priznanja REK Zasavje, za dolgoletno uspešno sodelovanje. Podpisala sta ga predsednik delavskega sveta DO STT Milan Rems in glavni direktor Ivan Srebot, dipl. inž. Naši predstavniki na omenjeni proslavi, pa so prav tako izrekli priznanje kolektivu STT za njihov velik razvoj v obdobju 30 let.

SREČANJE STARIH OBCANOV

Društvo upokojencev Trbovlje, že štiri leta zapored organizira oktobra tradicionalno srečanje občanov starih nad 70 let. To srečanje organizirajo ob vsakoletnem dnevu upokojencev. Letos je pripravljali odbor povabil na to srečanje, ki je potekalo v prostorih Delavskega doma v Trbovljah 1038 upokojencev, od skupno 3018 članov dru-

NOVA IMENOVANJA

Dne 7. novembra t.l. je občinska konferenca SZDL Zagorje, izvolila novega predsednika občinske konference SZDL Zagorje ob Savi. Ta je odslej Vlado Kojnik, inž. Dosedanja predsednica Meta Odlazek je bila razrešena te dolžnosti; deloma iz zdravstvenih razlogov, deloma pa zaradi njene lastne pripravljenosti, da pomaga vzpostaviti akcijsko enotnost v občinskem političnem vodstvu.

S 1. novembrom t.l. pa je bil izvoljen za novega predsednika občinske konference SZDL Trbovlje Ivo Trentelj, inž., dosedanji vodja splošnega sektorja KTL — TOZD TIKa. Nasledil je dosedanjšega večletnega predsednika OK SZDL Trbovlje Draga Sotlerja. Pred nedavnim je bil izvoljen za predsednika medobčinske revirske konference SZDL. Dosedanji predsednik revirske konference SZDL Marko Orožen, pa je bil pred meseci izvoljen v izvršni odbor republiške konference SZDL v Ljubljani.

Skupščina občine Trbovlje je oktobra t.l. imenovala na podlagi predhodnega javnega razpisa, za novega ravnatelja Osnovne šole Trbovlje, Slavo Pirnar, dosedanjo pomočnico ravnate-

štva upokojevcem Trbovlje. Ob 16. uri so starostnike pričakala v Delavskem domu mlada dekleta z rdečimi nageljni, nato pa so se povablenci nekaj časa pogovarjali. V gledališki dvorani je sledil kulturni program, ga je pripravila zveza kulturno-prosvetnih organizacij Trbovlje, s svojimi društvi in sekcijami. Nastopila je delavska godba, pevci in pevke obeh zborov Slavčka in Zarje Svobode — Center ter mešani zbor Svobode II. Sodelovali pa so tudi recitatorji iz vitcev in osnovnih šol. Sledil je tovariški razgovor v avli Delavskega doma. Vso možno pomoč so pri tem tradicionalnem srečanju nudile tudi trboveljske družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti, pri čemer so nosili tudi del stroškov za izvedbo srečanja.

V ZAGORJU OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

V zagorskih temeljnih delovnih organizacijah je med zaposlenimi tudi okoli 800 delavcev, ki nimajo končane osnovne šole. Revijska delavska univerza je za te delavce, kot za delavce v Trbovljah, organizirala tudi letošnje večerno osnovno šolo za odrasle. Skupno z osnovno šolo Ivan Skvarča v Zagorju, so organizirali dva oddelka osnovne šole za odrasle. Šolanje je brezplačno, ker bo potrebna sredstva zagotovila zagorska občinska interesna skupnost za izobraževanje. Na razpis se je prijavilo precejšnje število kandidatov, predvsem delavcev iz drugih republik. Med domačini, ki tudi nimajo dokončane osnovne šole je nekaj sramu pred tem, da bi se morali četudi v zrelih letih, izpopolniti v svojem znanju.

SEMINARJI ZA SEKRETARJE ZK

V času od 14. do 21. oktobra t.l. so potekali trije dvodnevni seminarji za sekretarje osnovnih organizacij ZK iz Trbovelj. Seznanjeni so bili z najaktualnejšimi nalogami zveze komunistov, za razprave v osnovnih

organizacijah ZK v jesensko-zimskem obdobju. Seminarji so potekali v domu Tončke Čeč v Kleku.

OBISK SINDIKATOV V VELENJU

Predstavniki sindikata TOZD Premogovniki Trbovlje, so se 21. oktobra t.l. sestali s predstavniki sindikata REK Velenje — RLV. Obisk je bil informativnega značaja. Ob tej priliki so si udleženci tega razgovora izmenjali mnenja in stališča o najpomembnejših problemih v REK Velenje in REK Zasavje. Nekaj dni za tem so obisk vrnili predstavniki sindikata iz REK Velenje v Trbovljah.

V HRASTNIKU V LETU 1979 BOLJŠI REZULTATI

V letu 1979 predvidevajo v Hrastniku da bodo povečali družbeni proizvod za 14,3 %, dohodka za 17,1 %, čistega dohodka za 10,9 %, izvoz za 10 %, uvoz za 7,1 %, zaposlenost za 0,6 % in produktivnost dela za 17,8 %. Narasčanje posameznih stopenj rasti na vseh področjih v letu 1979 in 1980 so predvideli že s srednjeročnim načrtom, ob upoštevanju dokončanih investicijskih del. Ugotavljajo pa, da so nastopila določena odstopanja od dogovorjenih ciljev skorajda povsod, predvsem zato, ker združeno delo pri načrtovanju ni upoštevalo realnih možnosti. Letošnje leto bo v pogledu rezultatov boljše, vendar nad skupnimi rezultati, še vedno visi senca slabega rezultata iz leta 1976. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev v hrastniškem združenem delu za nove dejavnosti je bil podpisan, vendar pa ugotavljajo, da v zadnjih treh letih na področju Hrastnika, do kakega novega obrata niso prišli. Tudi pri vključevanju kadrov z visoko in višjo izobrazbo niso dosegli srednjeročnega načrta.

TITOVA ODLIČJA

Dne 15. novembra je predsednik skupščine občine Trbovlje, Janez Očepek, podelil na priložnostni slovesnosti odlikovanja

marsala Tita, desetim Trboveljčanom za njihovo dolgoletno in pozitivno delo v gospodarstvu, zdravstvu in kulturi. Prejeli so jih: arh. Tomaz Strukelj, dr. Ludvik Kramberger, dr. Ivka Krasnik, dr. Olga Škerbič-Kerstein, Rado Češnovar, Franc Jarc, Ivan Lazar, Anica Pajk, Marja Kuznik in Martin Cvikel. Cestitamo!

CELODNEVNA OSNOVNA ŠOLA — BOLJŠI UČNI USPEHI

Osnovna šola Trbovlje je že v lanskem šolskem letu pričela s celodnevno osnovno šolo. Letos so to celodnevno osnovno šolo razširili se na učence petih razredov, tako da je odslej že 60,98 % osnovnošolcev, zajetih v celodnevno šolo na področju Trbovelj. V prvi polovici novembra t.l. je občinska konferenca ZKS Trbovlje, obravnavala celodnevno šolo v organizaciji osnovne šole Trbovlje v vseh oddelkih oziroma pedagoških enotah in ugotovila naslednje: »Dosedanje delo celodnevne osnovne šole je že dalo precejšnje in predvsem spodbudne učne vzgojne rezultate, pa tudi organizacijske in vsebinske uspehe. To med drugim potrjujejo statistični pokazalci, saj je v lanskem šolskem letu od vseh učencev, kolikor jih je bilo zajetih v celodnevni pouk v Trbovljah, izdelalo oz. napredovalo kar 99,36 %.« Letos je v trboveljski občini vključenih v celodnevno šolo 1058 učencev od 1. do 5. razreda, kar je skoraj 61 % vseh šoloobveznih otrok. Komunisti so na omenjeni konferenci opozorili tudi na nekatere pomanjkljivosti. Predvsem gre premajhno povezanost šole z združenim delom in krajevnimi skupnostmi, kar bodo v bodoče skušali popraviti, predvsem z ustanovitvijo enot samoupravnih skupnosti za vzgojo in izobraževanje pri posameznih pedagoških enotah osnovne šole (Ivan Cankar, Alojz Hohkraut, Tončka Čeč). Te naj bi združevale delegate iz krajevnih skupnosti, društev, organizacij, temeljnih oziroma delovnih organizacij in šole. Te

enote bi lahko rešile marsikakšen problem, ki se pojavlja pri izvajanju celodnevne šole. Podprli so tudi predlog, da se financiranje celodnevne šole vključi v skupno porabo občinske izobraževalne skupnosti, ker je organizacija in izvajanje celodnevne pouka skupna naloga vseh občanov.

NOGOMETAŠI RUDARJA PRI ZAMEJSKIH SLOVENCIH

Dne 12. novembra so gostovali nogometaši NK Rudar iz Trbovelj, na Proseku, slovenski vasi pri Trstu. Pomerili so se z nogometaši Primorja s Krasa. Tekma se je končala neodločeno 2:2. Pravijo, da je bil neodločen izid pravičen, čeprav je bila igra na trenutke tudi razburljiva. Po tekmi je sledilo tovariško srečanje obeh moštev. Spomladi bodo nogometaši iz Proseka vrnili obisk trboveljskim nogometašem.

V ČEČAH ZAČASNO ZAPRLI ŠOLO

V Čečah nad Trbovljami stoji že dolga desetletja osnovna šola. V novembru t.l. pa so jo začasno zaprli. Vpisali so se na novo le trije novi učenci, ki so

odslej z učenci višjih razredov vozijo v osnovno šolo Trbovlje — Pedagoška enota Ivan Cankar. Zaradi majhnega števila učencev v nižjih, pa tudi višjih razredih, ni bilo mogoče organizirati na tej šoli niti kombiniranega pouka, zaradi majhnega števila učencev. Izvršni svet občine Trbovlje, je o tem razpravljal in menil, da načelno naj ne bi ukinili podružničnih šol, ker učence na ta način odtujujejo svojemu okolju, pa tudi težko se vrnejo ti učenci nazaj v rodno vas. Izvršni svet je sklenil vztrajati, da se šola v Čečah vnovič nadaljuje potem, ko bodo dani pogoji za organizacijo kombiniranega pouka.

PROMET PO NOVEM MOSTU ČEZ SAVO

Okoli 18. oktobra t.l. so preusmerili promet od dosedanjega starega savskega mostu v Trbovljah, preko novega železobetonskega mosta. Nov most gradita kot je znano GIP Gradis — Maribor in GIP Beton Zasavje — TOZD Operativa Zasavje. Promet so preusmerili, da bi lahko dokončno zgradili tudi priključke na nov most predvsem v smeri Hrastnika in Zagorja oziroma Dobovca.

V GRADNJI NOVA STANOVANJSKA STOLPNICA

Po daljših predpripavah so delavci GIP Beton Zasavje — TOZD Operativa Zasavje, pričeli s pripravljalni deli za zgraditev nove 52-stanovanjske stolpnice na Trgu svobode, zadaj rudarske kolonije Njiva. Gradejo na bivšem Ročakovem, sedaj Vozlovem sadnem vrtu. Kasneje bodo pričeli na tem območju še z gradnjo druge stolpnice, Delo naj bi končali koncem prihodnjega leta.

RAZSTAVA PTIC

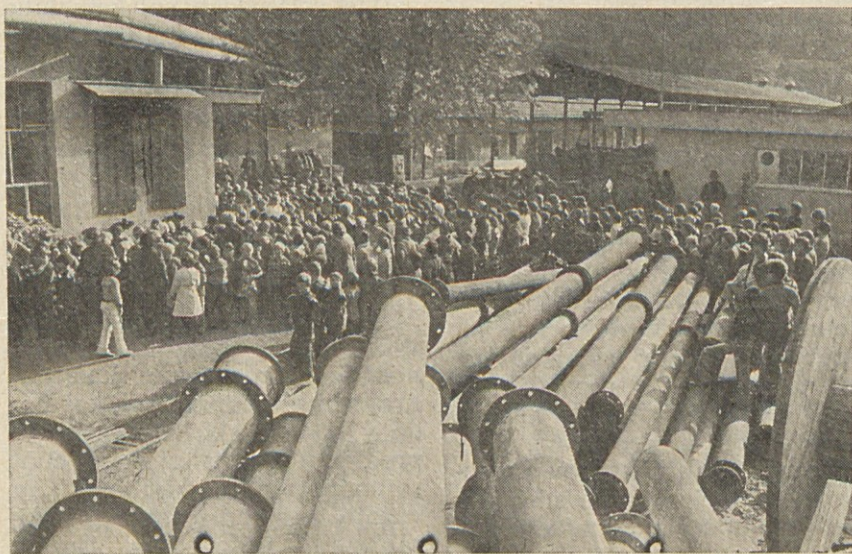
V času od 10. do 20. novembra t.l. je potekala v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah, letošnja tradicionalna razstava ptic pevk. Pripravilo jo je društvo za varstvo in vzgojo ptic Trbovlje. Razstavljenih je bilo okoli 300 ptic. Organizator je pripravil tudi zanimiv srečolov.

KMALU OSREDNJI OBRAT DRUŽBENE PREHRANE

Pred kratkim so bivšo trgovino »Delavski dom« v Trbovljah na Ulici 1. junija preselili v nove prostore bloka na Škratovini, Foto Trbovlje pa v bivše prostore trgovine Plastika pri Bregerju, na Ulici 1. junija 10. V izpraznjenih prostorih in v sosednjih prostorih Počivavškove hiše, bodo namreč kmalu pričeli z adaptacijskimi deli za ureditev osrednjega obrata družbene prehrane v Trbovljah, ki bo deloval kot samopostrežna restavracija. Sindikati in drugi občani si že dalje časa prizadevajo za ureditev osrednjega obrata, ki bi omogočil prehranjevanje dobršnega dela članov temeljnih in delovnih organizacij združenega dela in drugih občanov. V teku je izdelava načrtov in zbiranje sredstev.

ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU

»Zdrav duh v zdravem telesu« ni le dar, ki ga imaš ali nimaš po prednikih, v veliki meri je odvisen tudi od načina življe-

Dne 30. oktobra t.l. so učenci osnovne šole Trbovlje — pedagoške enote Tončke Čeč, počastili spomin padlih rudarjev v NOB in rudarjev, ki so se smrtno ponesrečili pri delu. Komemoracija s petjem in recitacijami, je potekala pred spominskim obeležjem na dvorišču TOZD Premogovnik Trbovlje. (Foto A. Bregant)

nja. Vsak dan lahko vidimo, kako alkoholiki, narkomani, le-nuhi in njim podobni propada-jo, laho pa vidimo tudi stotere in tisočere občane, mlade in stare, kako so razviti, zdravi in čili in kako uživajo v prostem času na igriščih, v vodi, na sne-gu, v gorah, hoji in drugih ob-likah udejstvovanja. Ne bi teh le posnemali?

PRIPRAVE NA NOVOLETNO PRAZNOVANJE OTROK

Občinska zveza prijateljev mla-dine Trbovlje se je sredi no-vembra obrnila na vse delovne in temeljne organizacije združe-nega dela s prošnjo, da tudi le-tos sodelujejo pri izvedbi novo-letnih prireditev, pa tudi obdar-itev za mlade občane. Ustano-vili so poseben odbor, ki ima na skrbi pripravo in izvedbo obdaritev. Občinska zveza je predlagala, da naj bi tudi letos prispevali člani kolektivov v TOZD in DO po 65,00 din na za-poslenega namensko za nakup ustreznih novoletnih daril za naše najmlajše. Poleg tega je odbor pripravil tudi okvirni program za dedka Mraza. Zna-no je že, da bodo v decembru trboveljski kinematografi vrteli otroške in mladinske filme, od 18. decembra dalje pa bodo v prostorih Delavskega doma gle-dališke lutkovne predstave. De-dek Mraz bo prvič prišel v Tr-bovlje 18. decembra. Pričakali ga bodo najmlajši na Trgu re-volucije. Ob tej priliki bo ob-daril blizu 4200 otrok v starosti od 2. do 14. let.

MEHANIKA IZPOLNILA LETNI NAČRT

Mehanika Trbovlje je 14. no-vembra izpolnila svoj proizvodni in finančni načrt. Ta dan so namreč dosegli proizvodnjo v vrednosti 130 milijonov din. Od tega se dovršen del svoje proiz-vodnje prodali na tuji trg. Nji-hova predčasna izpolnitev letoš-njega načrta je rezultat pred-vsem dobre organizacije in več-je produktivnosti, ne pa toliko rezultat višjih cen. Kolektivu Mehanike je treba dati vse priznanje.

Kolektiv se pripravlja inten-zivno že nekaj časa na gradnjo novih proizvodnih prostorov v Gaberskem. Zgradili jih bodo na zemljišču severno od Volana. Glede na to, da je za zidavo tovarniških objektov na tem območju večje število intere-sentov, je sklenila komisija za urbanizem, gradbeništvo in ko-munalne zadeve izvršnega sve-ta občine Trbovlje, da je treba uskladiti potrebe po novih zem-ljiških parcelah za gradnjo no-vih tovarniških objektov med Volanom Strojno tovarno Tr-bovlje, Mehaniko, Elektro Tr-bovlje, Iskro in drugimi. Zavo-ljo tega bo na temelju usklaje-nih stališč in potreb, IBT po naročilu občine Trbovlje, izde-lal zazidalni načrt za to območ-je. V naslednjih letih se bo za-čela torej v Gaberskem inten-zivna investicijska gradnja. Me-hanika pa bo prva, ki bo priče-la že spomladi leta 1979 z iz-gradnjo novih prostorov.

SPREMEMBA V MLADINSKEM VODSTVU

Sredi novembra t.l. so izvolili novega predsednika medobčin-

skega sveta ZSMS revirskih ob-čin. Odslej bo ta svet vodil Ja-nez Zupan, iz Tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku. Dosedan-ji predsednik medobčinskega sveta ZSMS Vili Zaletel, pa je odšel na novo delovno mesto.

IZVAJANJE DRUŽBENEGA PLANA

Dne 4. decembra t.l. bo na ob-čini Trbovlje širše posvetova-nje, ki ga organizira občinska konferenca SZDL Trbovlje za predsednike IO OOS, vodje de-legacij, predsednike konferenc krajevnih skupnosti in skupine delegatov za zbor občin in zbor združenega dela pri občini Tr-bovlje. Na posvetu bodo govo-rili o osnutku republiške in zvezne resolucije, o politiki iz-vajanja družbenega plana za obdobje 1976—1980, za leto 1979 s spremljajočimi doku-menti, nadalje bo govora o uresničevanju samoupravnih in družbenoekonomskih odno-sov v stanovanjskem gospodarstvu in o osnutku zakona o skupnih osnovah svobodne me-njave dela.

Revirske občine slabo izkoriščajo odobrene kredite

Dne 7. novembra t.l. je zaseda-la skupščina skupnosti revir-skih občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje. Med drugim so de-legati obravnavali tudi poročilo LB — Temeljne Banke Za-savje, o dosedanjem korišče-nju odobrenih kreditov za go-spodarstvo in negospodarstvo, pa tudi o pripravljenih naložbah za naslednje leto v revirskih ob-činah. Združeno delo iz Zasav-ja, vključno z nekaterimi SIS in obrtniki, izkorišča po stanju v IX. mesecih nekaj nad 277 milijonov din odobrenih kredi-tov pri temeljni banki Zasavje. Do 30. septembra t.l. so investi-torji izkoristili pri tej banki le nekaj nad 183 milijonov din

odobrenih sredstev iz kredita, neizkoriščenih pa je ostalo še skoraj 94 milijonov din name-njenih za investicije. Pri neiz-polnjenju dinamike izkoriš-čanja bančnih sredstev, so vzroki predvsem v počasni pri-pravi investicijskih del ter do-bav opreme, pri novogradnjah pa so najpogostejše zakasnitve pri obrtniških in instalacijskih delih ter pri dobavah opreme. Znano je, da so roki za dobavo opreme zelo dolgi. Delegati so se zanimali za potrebna sred-stva, ki jih naj banka nameni za kreditiranje izgradnje oskr-bovalnega centra v Zagorju, Zasavskega računalniškega cen-tra v Trbovljah in uresničeva-

nja načrta razvoja PTT v tem srednjeročnem obdobju. Prednosti pri kreditiranju pa imajo tudi seveda vse naložbe, ki so v teku, za njimi pa prijavljene investicije, za katerih realizacijo bo združenih največ sredstev, nato od drugih soinvestitorjev in tiste naložbe, ki naj bi najhitreje vrnilo vložena sredstva.

Naše ceste se dušijo

O modernizaciji starih in gradnji novih cest v revirskih občinah, to je v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju, razpravljamo že vsa povojna leta. Mnogo smo na tem področju že storili, vendar zaradi hudega naraščanja prometa, še vse premalo. Pločevine je na cestah vsak dan več, ceste pa ne obnavljajo oziroma grade z enako hitrostjo, kot narašča število motornih in drugih vozil. Zato prihaja občasno do pravih zadržitev v prometu, posebno ob konicah. Predvsem čutimo v Zasavju že dolga leta pomanjkanje hitre zasavske ceste, ki naj bi povezala tako združeno delo, kakor tudi občane na eni strani s kraji tja do Ljubljane in dlje, po drugi strani pa do Krškega in priključitve na avtomobilsko cesto, ki vodi proti Zagrebu.

Revirske občine imajo v tem pogledu precejšnjo načrte, deloma pa že tudi zagotovljena sredstva, da bi se v naslednjih letih vsaj deloma rešili izredno perečega vprašanja, ki duši vso Zasavje. Gre za program razvoja medobčinskega in občinskega cestnega omrežja.

Z vpisovanjem posojila za modernizacijo in gradnjo novih cest, smo že pred leti predvidevali, katere ceste je treba modernizirati, razširiti, asphaltirati, itd. in katere ceste naj bi zgradili na novo. Tako naj bi v Trbovljah že letos pričeli graditi vzporedno cesto skozi mesto

I. fazi od Trga rvevolucije mimo Trga svobode, in dalje ob potoku Trboveljščica in stadionu do Leninevega trga. Sredstva za to gradnjo so zagotovljena. Izdelava načrtov in pridobitev raznih dovoljenj pa je v teku. V Trbovljah je registriranih okoli 4200 motornih vozil, ki vozijo praktično le po eni glavni cesti skozi mesto, ob tem, da je cesta široka večinoma le 6 m. V načrtu pa je, da bi v prihodnjem planskem obdobju v revirjih zgradili še obvozne ceste, s tem bi razbremenili promet v posameznih krajih, odpravilil pa bi tudi določena ozka grla. Hrastnik in Trbovlje bi povezali z modernejšo cesto skozi Čeče, hkrati pa zgradili hrastniški priključek na cesto Hrastnik — Podmeja — Latkova vas.

Revirčani pa smo se dogovorili pri gradnji obvoznice v revirjih, za prednost obvoznice v Zagorju na relaciji most na Savi — Toplice. S tem naj bi zmanjšali gostoto prometa skozi mesto. Da bi lahko sprejete načrte dejansko tudi izpeljali, pa bodo potrebna precejšnja sredstva. V mislih imajo tudi ustanovitev regijske cestne skupnosti preko katere bi združevali določena sredstva za gradnjo cest. Sedaj sredstva za obnovo in gradnjo novih cest marsikdaj drobimo, zato običajno ne dosegamo tistih rezultatov, ki jih sprva predvidevamo. Upajmo, da se bodo stvari tudi na tem področju obrnile na boljše oziroma k še večji učinkovitosti.

Plazovi v Hrastniku — odslej samonpravni sporazum

Na področju Hrastnika se že dolga desetletja ubadajo z zemeljskimi plazovi. Posebno v deževnih obdobjih so ti plazovi še posebno aktualni, saj vnovič

začno plezati cela področja v dolino. Zaradi splošne konfiguracije v Hrastniku, zanjo so značilne ozke doline in strmi bregovi, visi v zraku stalna nevarnost, da bi plazovi zaprli bodisi kakšno cesto, bodisi potok, pretrgali vodovodno omrežje, ali povzročali kako drugo škodo trajnejšega značaja.

V Hrastniku so doslej že mnogo storili na tem področju. Sproti so ukrepali in preprečevali možnost nastanka večje škode. V ta namen so bila že porabljena precejšnja sredstva iz občinskih virov, iz sredstev združenega dela pa tudi republiških virov. Po zadnjih cenitvah znaša škoda, ki je nastala zaradi plazov že 45 milijonov din. Posebna komisija občinske skupščine za sanacijo plazov je v stalem stiku s strokovnimi organizacijami, posebno z zavodom za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani, ki po nalogu komisije opravlja določena strokovna dela. Prav iz študije tega zavoda izvira podatek o sedanji škodi. Pretežni del plazov, kakor pravi študija, leži v eksploatacijskem področju premogovnikov Hrastnik in Ojstro DO ZPT REK Zasavje. To so ugotovitve ljubljanskega zavoda.

Za odpravljanje škode, ki je nastopala občasno zaradi plazenja posameznih področij, je občinska komisija zbirala sredstva za odpravljanje posledic na različne načine. Bilo pa jih je vedno premalo. Zavoljo tega so delegati zbora združenega dela občine Hrastnik pred nedavnim razpravljali o predlogu samoupravnega sporazuma o zbiranju sredstev za učinkovito sanacijo zemeljskih plazov, ki jih najbolj ogrožajo naprave in premoženja občanov. Predlog tega sporazuma predvideva, da naj bi TOZD Hrastnik in Ojstro DO ZPT REK Zasavje zbrale dve tretjini, druge hrastniške temeljne oziroma delovne organizacije pa preostalo tretjino potrebnih sredstev. Celotno hrastniško združeno delo naj bi združevalo sredstva v višini 0,10 % od bruto osebnih dohodkov, TOZD Premogovnik Ojstro

in TOZD Premogovnik Hrastnik, pa naj bi k temu dodala še sredstva v višini 0,40 % od vrednosti tone prodanega preмога. O tem bo seveda precej

govora še na zborih delavcev v hrastniških temeljnih oziroma delovnih organizacijah, ki bodo povedali svoje mnenje k danemu predlogu.

Krvodajalstvo — družbena vrednota

V petek, dne 10. 11. 1978 popoldan je bila v Delavskem domu v Trbovljah proslava, ki jo je organiziral izvršni odbor Rdečega križa občine Trbovlje, ob 25-letnici krvodajalstva na Slovenskem.

Proslava je potekala ob polni gledališki dvorani in ob prisotnosti člana RKS — predsednika komisije za krvodajalstvo, delegacije aktiva krvodajalcev iz ISKRA-TEN — Ljubljana, delegacije aktiva krvodajalcev STT — Trbovlje, delegacije aktiva krvodajalcev Mehanika — Trbovlje, delegacije, aktiva kr-

vodajalcev na področju Rudnika Trbovlje, predstavnikov občinskih družbenopolitičnih organizacij, ZKS in ZSS ter krvodajalcev in organizatorjev krvodajalstva, predstavnikov večjih delovnih organizacij, pa tudi ostalih članov RK.

Rdeči križ je v 25-letni akciji prostovoljnega, brezplačnega in anonimnega krvodajalstva izkazal svojo organizacijsko sposobnost in učinkovitost, vendar pa bi brez pomoči vseh družbenih dejavnikov te naloge ne mogel uspešno opraviti. Zato je tudi v bodoče potrebno aktivno

sodelovanje vseh zavestnih socialističnih sil pri tej množični solidarnostni akciji.

Gesla Rdečega križa, ko usposabljammo svoje članstvo in aktiviste, da dnevno ustvarjamo tovariško, humano in solidarnostno vzdušje med ljudmi, morajo najti način za najrazličnejše aktivnosti, ki jih lahko vzpodbudi le Rdeči križ s svojim delovanjem.

Želim poudariti, da je ključ uspehov in bogastvo krvodajalskih akcij v tem, ko krvodajalci izrazijo svojo solidarnost z visoko socialistično etiko in moralno na najbolj neposreden način tako, da del sebe darujejo za zdravje sočloveka.

Delovni ljudje in občani preko Rdečega križa tudi v sedanji etapi našega razvoja odpirajo nove programe in nove akcije ter uspešno razvijajo dejavnosti, ki najbolj ustrezajo problemom današnjega časa.

Da bi bilo krvi, tega nenadomestljivega zdravila, ki ga ne more izdelati nobena tovarna, ki ga lahko da le human, solidaren in zdrav človek, vedno dovolj, da bi krvodajalska akcija vsak dan in neprestano tekla, da bi ljudi povsod in stalno vzgajali in jih pridobivali v vrste krvodajalcev, vse to so vitalne koristi občana in delovnega človeka, temeljni interes celotne družbe.

To je korist, ki je resnično v prid vsakemu posamezniku in obenem splošni družbeni interes. Prispevati k zadovoljevanju tega skupnega družbenega interesa je naloga prav tako vseh, vsakega posameznika in vseh organiziranih celic naše družbe.

Danes smo neme priče dogajanjem na naših cestah nesrečam v tovarnah pri strojih in v rudnikih — to je epidemija, ki se ji mora človek energično upreti. Krvodajalske akcije naj zaživijo v vseh sredinah, zato naj tudi te akcije postanejo last nas vseh, kajti le z množično udeležbo v vseh prizadevanjih in s sodelovanjem vseh, lahko dosežemo napredek pri solidarnosti tudi na tem področju.

Na proslavi ob 25-letnici organiziranega krvodajalstva v Trbovljah, so podelili tudi 10 priznanj organizacijam združenega dela. Med temi so bile tudi TOZD Premogovnik Trbovlje, TOZD Premogovnik Hrastnik (in Ojstro) in TOZD Premogovnik Kotredež (in Kisovec). Priznanja so se nanašala za uspešno sodelovanje na področju krvodajalstva s strani članov kolektiva kombinata REK Zasavje, na posameznih področjih. Za TOZD Premogovnik Trbovlje je priznanje prevzel Ernest Ščukanec, dipl. inž., izročil pa ga je predsednik občinskega odbora Rdečega križa dr. Anton Kastelic. (Foto A. Bregant)

Rudarji iz Zasavja so bili med prvimi krvodajalci v Sloveniji, zato tudi v resnici praznujejo letos jubilej 25 let krvodajalstva na Slovenskem.

Izvršilni odbor občinskega Rdečega križa Trbovlje, je v letošnjem jubilejnim letu za trud, humanost, organizacijo in razumevanje na področju krvodajalstva, izročil republiška priznanja delovnim organizacijam in aktivom krvodajalcev — plaketo »25 let zaslug za krvodajalstvo«, organizatorjem krvodajalstva in krvodajalcem pa posebno republiško priznanje.

Rdeči križ Slovenije je v letošnjem jubilejnim letu za trud, humanost in razumevanje na področju krvodajalstva podelil plaketo: »25 let zaslužen za krvodajalstvo« naslednjim delovnim organizacijam in aktivom krvodajalcev:

- Aktiv krvodajalcev RK... STT — Trbovlje
- Aktiv krvodajalcev RK... na področju REKZ — rudnika Trbovlje
- REKZ — premogovnik Trbovlje
- REKZ — premogovnik Hrastrnik
- REKZ — premogovnik Zagorje

Dne 10. novembra t.l. je potekala v Delavskem domu v Trbovljah, proslava ob 25-letnici organiziranega krvodajalstva v Trbovljah. Proslave so se udeležili tudi nekateri gostje, med njimi tudi krvodajalci iz Iskra-TEN, Ljubljana in Strojne tovarne Trbovlje. V dopoldanskih urah so si ogledali pridobivanje premoga v jami TOZD Premogovnik Trbovlje. (Foto A. Bregant)

- Cementarna Trbovlje
- REKZ — Termoelektrarna Trbovlje
- Transfuzijska postaja Trbovlje
- Mehanika Trbovlje
- STT — Trbovlje
- Radio Trbovlje

- Kavčič Andrej
- Alauf Anton
- Zakrajšek Ludvik
- Kreže Vid
- Kavčič Erika
- Ahlin Anton
- Blatnik Edi
- Zakrajšek Franc
- Jokan Alojz
- Špitalar Drago
- Grah Andrej
- Centrih Otmar
- Ramšak Ivan
- Sotlar Milan
- Kos Herman
- Muhič Ivan
- Dežman Stane
- Žunk Lado
- Sladič Jože
- Kladnik Ciril
- Koman Drago
- Ravnikar Anton
- Kavzar Ivan
- Palčič Rudi
- Pliberšek Stanislav
- Tajnšek Leopold

Člani kolektiva REKZ, pa so prejeli posebno republiško priznanje:

1) Za organizacijo krvodajalstva

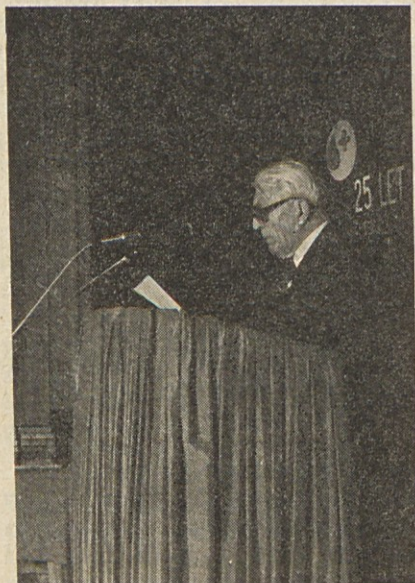
- Sterniša Tone
- Sentjunc Slavo
- Plevnik Cveto
- Pikš Tone
- Kantužar Rado
- Alauf Tone st.
- Suša Miran
- Zorko Milan
- Žibret Karl
- Kušar Branko
- Kirič Jože
- Prebil Anton
- Butkovič Stane

2) Za aktivno krvodajalstvo in organizacijo

- Goljuf Janez
- Čop Jože
- Leskovšek Kazimir

Ob doseženih uspehih naj prejmejo iskrene čestitke vsi krvodajalci pa tudi tisti, ki neurtudno skrbe za razvoj krvodajalstva in dan za dnem širijo vrste krvodajalcev!

Stane Butkovič

Proslavo ob 25-letnici krvodajalstva, dne 10. novembra t.l. je pričel Ivo Pintarič, dipl. inž. rud. (Foto A. Bregant)

Obisk pri rudarjih

Na letovanju otrok smrtno ponesrečenih delavcev so otroci, ki so dopolnili 18 let starosti izrazili željo, da bi si radi ogledali jamsko delovišče. Družbenopolitične organizacije so ta ogled organizirale in v soboto 4. novembra se je osem teh otrok podalo v jamo Hrastnik. Andrej Kreča, eden udeležencev opisuje svoje vtise takole:

Sivina jutranje megle je zakrivala obraze, ki so se zbirali pred rudniško upravo v Hrastniku. Povabljeni smo na ogled rudnika, ki že desetletja daje kruh našim rudarjem. Res je, da se je od takrat, ko so po jamah vlekli hunte še konji in je delo potekalo večinoma ročno, že vse spremenilo, se sam odhod rudarja na delo ni bistveno spremenil.

V slačilnici smo dobili šihtne obleke. Izbirali smo med velikostmi, vendar je bil končno pas za hlače tisti, ki je vzpostavil ravnotežje med prekratki hlačnicami in prevelikim obsegom hlač v pasu. Na glavo so nam poveznili zaščitne čelade, okrog pasu pa smo si pripeli akumulator za napajanje svetilke. Hitro sta nas vodiča poučila o delovanju kasete, v kateri je shranjena zaščitna maska s filtri in že smo odhiteli proti jašku, kjer se je pravzaprav pričela naša podzemeljska odisejada.

Stirje signali zvonca so bili naša vozovnica za v jamo, zgib v kolenih, rahlo potovanje želodca navzgor in že smo bili na željeni globini. Kletka se je ustavila. Bili smo v brezmejnem prostranstvu teme, ki so jo sekali žarki naših svetilk. V gosjem redu z enim vodičem na čelu, drugim pa na koncu kolone smo se pomikali proti osrčju rudnika. Rahlo vlažen zrak, zasičen s prašnimi delci nam je kar takoj razdražil sluznice, vendar se je organizem kaj kmalu privadil nanj.

Tu in tam smo zaslišali pok zaradi udarca čelade ob visečo cev po kateri se pretaka svež zrak.

Ob poti sta nam vodiča pokazala remizo, kjer si obnavljajo zalogo energije jamske lokomotive, malo naprej je bil kot nekakšen slepi hodnik v jami, delavnica za popravilo jamskega oporja. Še hoja po vpadniku in in že smo bili med skladi premoga. Tu in tam je jamsko tišino prekinil zvok kotalečega se premoga izza opažnega rova, ki se je na trenutke zožil. Govorili smo le malo, kajti za vse nas je bil to nov svet, svet, ki nam je bil znan iz pripovedovanja. Sedaj smo pričeli ta svet doživljati tudi sami. Že smo na križišču, kolona se ustavi. Tam spredaj nekaj popravlja. Vodnik opozori rudarje na naš prihod. Njihova opreznost pri delu se še poveča, kajti kolutni rezkar, ki s svojima z noži obdanima valjema izriva že odstreljen premog na transportni trak, se z navidez ogromno energijo giblje vzdolž traku. Previdnost med hojo ni odveč. Na eni strani nas omejuje hidravlično oporje, na drugi skladi premoga. Stopamo preko verižnega transporterja. Opomin vodnika na opreznost ni odveč. Prostor za prehod je res minimalen. Kratka razlaga o pridobivanju premoga izza zamreženega dela za hidravličnim oporjem in že gremo naprej. Vonj po žveplu nas draži v grlu. Ravnokar so odstrelili nov sloj. Dim se počasi pomika v smeri zračnega toka. Že slišimo hrumenje motorja. Pnevmatični Salzgitterjev nakladalec čisti prostor ob traku. Za trenutek se ustavi. Kolona gre mimo in že spet slišimo ropot motorja, ki se izgublja za nami. Približujemo se čelu. Pomikamo se ob transportnem traku. V daljavi zagledamo odsev svetilk. Smo na čelu. Vrtalna glava F6A se ustavi in že nam vodič pojasnjuje princip delovanja. Strojnik zažene stroj in nam demonstrira njegovo delovanje. Hrup in trušč zmoti zamolkel pok in stres. Tesnoba v mislih pogouje neprijetno ob-

čutje. Pojasnilo vodiča, da je to stres hribine, nas prepriča o delovanju zemeljskih sil, katerim se niti najmočnejše oporje ne more za daljši čas zoperstaviti. To ugotovitev potrjujejo na nekaterih mestih zoženi rovi ter zmečkan les za opazem v rovih.

Poslovimo se od čela in se pričnemo pomikati proti izhodu. Predstava o pridobivanju premoga se nam je spremenila v realnost. Premog niso le kosi kot smo jih navajeni videti, ko nam ga pripeljejo na dom. V jami je to zmes prahu, kamena, skal, ki jo preden pride do potrošnika, še separirajo.

Spustimo se po »vendel« šahtu na nižje obzorje. Še ogled črpališčne postaje z ogromnim rezervoarjem ter prostora, kjer premog iz bunkerja sipajo na vagončke, le-te pa transportirajo na separacijo in že smo na poti proti glavnemu jašku.

Četrty signal je označil naš povratek iz jame. Mimo nas so brzeli vhodi v posamezna obzorja. Zagledali smo svetlobo dneva in svež zrak nam je napolnil pljuča.

Rahlo utrujeni smo se oprhali in preoblekli. Še sklepni pogovor ter zahvala vodičema, pa spominska fotografija pred rudniško upravo in že smo se odpeljali v Trbovlje. Med kosilom smo se s predstavnikom družbenopolitičnih organizacij pogovorili o šolskih in še o kakšnih problemih.

Polni vtisov smo se razšli v upanju, da to ni bil naš zadnji obisk med rudarji.

Andrej Kreča

Priznanja bivšim in sedanjim članom kolektiva

Republiški svet zveze sindikatov Slovenije je podelil 27. novembra v klubu delegatov v Ljubljani letošnja priznanja sindikatov. Zlati častni znak sindikatov sta prejela med drugim tudi bivša člana našega kolektiva Alojz Ostanek iz Neže 35, ter Jože Zaman iz Trga svobode 28, v Trbovljah. Obema dolgoletnima sindikal-

nida delavcema ob podeljenem priznanju tople čestitke!

Zvezni odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, je na predlog republiškega odbora sindikata delavcev energetike in premogovništva ZSS v septembru t.l. podelil vrsto priznanj nekaterim sindikalnim aktivistom in sindikalnim organizacijam. Dne 3. novembra so v Duplici pri

Kamniku na posebni slovesnosti prejeli iz vrst članov našega kolektiva priznanja oziroma plakete Mirko Pirnaver, dolgoletni sindikalni delavec, iz TOZD RESD Trbovlje, Leopold Sakeljšek iz TOZD RESD Zagorje in Jože Leskovar, sekretar republiškega odbora sindikata energetike ZSS, bivši član našega kolektiva v Hrstniku. Čestitamo!

V rudniških kolonijah pred desetletji

Če že pišemo o starih šegah in navadah v naših treh dolinah, spada med nje obvezno tudi tepež na »colunge« dan. Če ni bil na dan izplačila vsaj eden mrtev, so drugi dan govorili, da je bila slaba »colunga«. Gostiln po dolini je bilo veliko več kot zdaj, torej prostora za

tepež dovolj. Vino je bilo poceni, denar je bil tisti dan pri roki, zakaj se ne bi napili in malo stepli. Po težkem delu v jami je bilo treba malo zabave, drugič pa zato, da se ne opusti navad. Vzrokov za tepež je bilo dovolj. Kajti v dolini je bilo več vrst industrije. To so bili knapi, žaklarji, pa »Klažar fant«. Seveda so si lastili domovinsko pravico knapje, žaklar pa je bila že neke vrste žaljivka in ta je pomenila tepež med dvema pripadnikoma cementarne in rudnika. »Auf biks« je veljal kot poziv na tepež in za

»sajka« je veljal tisti, ki se temu ni odzval.

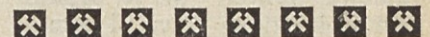
Včasih so bile pri tepežu zraven tudi ženske. »Za samo zgago«, je dejal moj stric. Ko so se namreč začeli tepsti, ga je sestra prišla za roke in ga mirila, zato pa je od zadaj dobil sedem »štihov« v hrbet, ravno toliko, da ni izpustil duše skozi luknjo. Moja stara mama, ki je imela štiri sinove — knape, se je prav čudila, če po »colungi« drugi dan niso prišli žandarji na obisk. Kakor smo si šolarji obljubovali vse leto, da bodo tega ali onega pretepli ob koncu leta, tako so knapje dejali »le čak« da bo »colunga«. Kar pripravi koš za kosti in škaf za kri, baba te naj pride pa kar v »kalnar« iskat. Ženske pa so šle na »colunge« dan »fasat« v rudniški magazin; cela vrsta jih je bila, ki so hitro zapravile denar, da ga dedci ne bi zapili. Pa so za sebe in otroke kupime malo priboljška, sin in žemlje in pa pol litra ruma. Po poti, ko so počivale pod težkim košom »fasunge«, so pojedle žemljo in srknile malo ruma. No, naslednji dan se je vsa zadeva umirila, dedci so šli na šiht, ženske pa so gruntale, kako bodo prišle s »fasungo« skozi do naslednje »colunge«.

Mlian Kovač

Opuščena peč za peko kruha, ki stoji na Posetju v Trbovljah. Ostanke svojstvene »rudarske arhitekture« med katere sodijo gotovo stare rudarske peči v rudarskih kolonijah, bo treba ohraniti, objekte pa bi bilo treba primerno vzdrževati.

(Foto A. Bregant)

Taktično-orientacijska vaja ZRVS

Dne 27. 10. 1978 je občinska konferenca ZRVS Hrastnik organizirala taktično-orientacijsko vajo za vse tiste starešine, ki se te vaje niso udeležili v mesecu maju.

Vaj se je udeležilo še 44 starešin, za katere sta bili pripravljeni dve progi po hrastniškem terenu, proti končnemu cilju. Na določeni točki so poleg pohoda, starešine izpolnili tudi teste s teoretičnega področja taktike, topografije in idejno-politične vzgoje.

Tako je hrastniška konferenca letos končala z organizacijo vaj za starešine, ki so se jih sedaj udeležili vsi, le 3 so bili pri zadnjih vajah odsotni.

Jasna Kosm

Enakovrednost vzgoje in izobraževanja

Vključujoč se v vsestranska družbena prizadevanja pri reševanju in uveljavljanju velikih sprememb na področju vzgoje in izobraževanja, še posebej pa pri preobrazbi srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje, smatramo pedagoški delavci v slovenskih domovih za svojo dolžnost, da soustvarjalno vplivamo na ugodne rešitve zahtevnih in številnih vprašanj. Naša usmeritev je naravnana predvsem na spremljanje vzgojne prakse in teorije, saj to od nas zahteva naše vsakodnevno delo. Ker smo v okviru institucionalnih vzgojnoizobraževalnih prizadevanj glede na ustanove s primarno izobraževalno funkci-

jo v manjšini, moramo svoje ugotovitve uveljavljati še zunaj lastnega delovnega področja, kajti naša zapažanja in izkušnje imajo tudi širši pomen.

Vzgoja in izobraževanje tvorita enakovredni sestavini tudi v celotnem vzgojnoizobraževalnem sistemu. To navajajo tudi naša ustavna določila in številni družbenopolitični dokumenti. Pri praktičnem in teoretičnem delu pa naletimo pogostokrat na precenjevanje procesa izobraževanja in zanemarjanje vzgoje, pojmovane v ožjem smislu. Prav na nivoju srednješolskega podsistema imamo ob preobrazovanju v usmerjeno izobraževanje najboljšo možnost, da uresničimo vzgojno sestavino v smislu zahtev splošnega vzgojnega smotra. To priznava tudi gradivo »Preobrazba srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje« v svojih načelnih opredelitvah, nadaljnje konkretnejše vsebine pa so izrazito usmerjene v intelektualno področje šolskega dela, oz. v izobraževanje učencev za (proizvodno) delo. Zato želimo na enakovredno upoštevanje vzgojne dejavnosti posebej opozoriti. Tradicionalna usmerjenost nas pri tem ne sme ovirati. Menimo, da je bilo vzgojno delo pri nas (v domovih) premalo upoštevano. Del vzgojnoizobraževalnega sistema predstavljajo tudi domovi za učence s svojo primarno vzgojno dejavnostjo. Pedagoški delavci pogostokrat doživljajo zapostavljanje in nepriznavanje, kar tudi smatrajo za znak podcenjevanja vzgojnega dela na sploh.

Naš vzgojni smoter zahteva, da učence vsestransko usposobimo za življenje. V samoupravni družbi to pomeni uspešno vključevanje v proizvodno delo in samoupravno družbeno aktivnost, zanemariti pa ne smemo tudi konstruktivnega uveljavljanja in izživeljanja osebnosti v prostem času. Naloga vseh vzgojnoizobraževalnih ustanov je, da usposablja učence za vse navedene življenjske sestavine. Brez doslednega in zadostnega upoštevanja

vzgojnega dela ob izobraževanju, tega smotra ni mogoče uresničiti. Primerno vzgojenost zahtevajo vse sestavine življenja.

Pedagoški delavci v domovih še posebno močno čutimo navedene pomanjkljivosti. Zato si prizadevamo za priznanje našega statusa in našega vzgojnega dela. Vendar se moramo zavdati, da so pri tem pomembni tudi naši lastni napori.

Marjan FEDRAN

**DOPIŠUJTE
V NAŠE GLASILO.**

SLOVEN- SKA TURIST. PRIVA- ČNOST	NAELEK	TREN	DELEC	DUŠIK	DEL	BLEDA	STARO GRŠKA SKUP- ŠČINA	MEDNA- KOPNI SIM- BOL PROLE- TARIATA	TRE- NJE	PAKI- STANSKI	DROPIŽ	SLOV. SLIKAR- KA (MELITA)	RIMSKI BOG LJU- BEZNI	avtoput novi beograd brčko banoviči nova gorica kozjansko tolminsko doboj zenica	PARTEGA ZNAHENTOS STROKOV- NJAK ZA KMETIŠTVO	MELIŠČE KISE U- MLIH PRI ST. PIM- LJANIH	ČEŠKA PRITR- SKA DILNICA ČETRT	ŽIVLJEN- SKA TEKO- ČINA	REKMAŠ OPERNO BESE- DILO	BLIŽNJI VZHOD	100 m ² GORA V SVICI	MICKI- EVIČ	ZBORNIK ČERKV. PREDPISOV DELOVNA ŽIVAL	DOMAČE BELO VIND.	NAJVEČJI SESALEC RUDAR	PLASNATE SP. ZOROK ZGORNJE NAUK O U- PRANILJA KUDIZELNE	BOGDAN OREŠČA- MIN	DON KI- HOTOV SPREMLJE VATEL	PETAR ANAGNOSTI PRE- DINO	GR. BOG GOZDOV TOVARNI KAMNIKU	MESTICE V TIV BOSNI (ZNAKO IZ NIGRO) NICOLAS CARNOT	THEODO- RE AU- BANEL	LEDENA SHOTA V GORAH EGIPT. BOMBAŽ	AMER. FILM. REŽISER	EVROPA IN DUSI NORBE VLADE LJUDSTVA	VELE MOI STERA PIRC ZOOD. ZNANO MESTO V SVICI	ČISTILNO SREDSTVO IGRA S KARTAMI	NAKAVNI LOGARITEM OSEBA IZ BIBLIJE	IRIDIJ	POZELENTE ALPINI- STOV PRI- POMOČEK	IVI KORČEČ SITEN ČLOVEK	UMET- NOST	RASTLINA ZA PRIDO- BIVANJE SLAD- KORJA			
--	--------	------	-------	-------	-----	-------	----------------------------------	---	-------------	------------------	--------	------------------------------------	--------------------------------	--	--	--	--	----------------------------------	-----------------------------------	------------------	---------------------------------------	----------------	--	-------------------------	------------------------------	--	--------------------------	---------------------------------------	------------------------------------	---	--	----------------------------	--	---------------------------	--	--	--	---	--------	--	----------------------------------	---------------	--	---	---	---

avtoput
novi beograd
brčko banoviči
nova gorica
kozjansko
tolminsko
doboj zenica

AMER.
HUMORIST

GOL-
SKI
PLEŠ-
ČOLIN

ČIH